

X. 389

Uppsala Univ. Bibliotek
Köpt på J. A. Lüdekes auktion 1840.

BESÖG
BERÄTTELSE

OM

RESAN MED SKIFFET

HOPPET

UNDER CAPTAIN H. PETTERSONS

COMMANDO

FRÅN

GO THEBORG

TILL

CAVION I CHINA

ÅR 1870 JAN 1/48 TILL 1871 APR 1/49

TILL DET HÖJ OFFICE KONGI KE

SITT NÄR OCH FÖRSTÄDE OSTINDISKA

COMPAGNIET

OSTERHOLMEN

ÅR 1870

H. PETTERSON

PERALTY

ON

RIGHT AND INTEREST

IN

THE LANDS OF THE

COMMONS

AND

WATERCOURSES

IN THE

COUNTY OF

WILTSHIRE

AND THE TOWNSHIP OF

ST. MARTIN

IN THE

BERÄTTELSE

OM

RESAN MED SKEPPET

HOPPET,

UNDER CAPITAINE FR. PETTERSONS

COMMANDO,

FRAN

GÖTHEBORG

TILL

CANTON I CHINA,

IFRÅN D. 26 JAN. 1748, TILL D. 11 JULII 1749.

TILL DET HÖLOFLIGE KONGLIGE

SWENSKA OCTROIJERADE ÖSTINDISKA

COMPAGNIET

ÖFWERGIFWEN

AF

Christ. Hinn. Brade.

Till det Höglofliche Kongelige Swenska Oc-
trojerade Ost Indiske Compagniets Respecti-
ve Herrar Directörer.

Innehållet

- I. I. Utusan från Götteberg till Sackia. pag: 1.
- I. II. Beskrifning på Staden St^{te} N^{te} Marie. p: 3.
- I. III. Om Staden Sackia med dess märkvärdigheter. p: 6.
- I. IV. Spanjorernas seder och lefnadsätt p: 21.
- I. V. Utusan ifrån Sackia, om Samarie öarne med mera. p: 26.
- I. VI. Om Javanerne och ön Java, samt hvad, som förefallit intill ankomsten till China. p: 33.
- I. VII. Ett generellt begrep om China, dess indelning, regemänte &c, och huru Europäerne förför inrättat sin handel på samma i:ke p: 44.
- I. VIII. Om Rivieret, som loper up till Canton, och dess kringliggande Städer p: 62.
- I. IX. Beskrifning på Staden Canton, och i synnerhet dess förstäder, med däri förkommande märkvärdigheter. p: 68.
- I. X. Om dem som bo på vatnet vid Canton. p: 86.
- I. XI. Om den befästa Staden med dess fästningsverk, och styret, samt Mandariner. p: 90.
- I. XII. De uti kung Canton förefallande märkvärdigheter beskrifne. p: 96.
- I. XIII. Om Chinesernes Character, anseende klädekläggsätt och dylikt. p: 105.
- I. XIV. Deras seder, lefnadsätt matlagning &c. p: 112.

- I. XV. Kort begrepp af Chinusernas in och utrikes handel,
 sjöfart, mynt, wigt och räkning p: 117.
- I. XVI. Om Chinusernas språk, skrifart, säsäpanshet, Metten-
 pier, Astronomie &c. p: 138.
- I. XVII. Deras religion och därmed brukte ceremonier, afgärd-
 templet och fäster. p: 146.
- I. XVIII. De i samten brukelige bröllops och begrafnings cere-
 monier, comedier, musigue med mera. p: 155.
- I. XIX. Kemusan, intill St. Helena. p: 161.
- I. XX. Beskrifning på öarne St. Helena och Ascension, samt
 Ankomsten till Sötheborg. p: 163.
- Kort Sjöjournal för resan. p: 173.
- Teckning på Rutningarne.
- Tab: I. Cape St. Vincent p: 2.
- Tab: II. Prospect utaf Staden Lacedæe. p: 12.
- Tab: III. Sæner: öarne Allagranca och Sancerotta. p: 27.
- Tab: IV. Öarne Grande Sanceria och Teneriffa. p: 28.
- Tab: V. Særa beskrifning med det omöjliggånede Javanske Landet p: 33.
- Tab: VI. Öarne Seland p: 35.
- Tab: VII. Dötbla prospecter af öarne Iwa Böder och Encipara p: 40.
- Tab: VIII. Öarne Aulo Anne, och Lingin. p: 161.
- Tab: IX. Kullings eller Pecos öarne p: 162.
- Tab: X. Different prospect af St. Helena. p: 163.
- Tab: XI. Prospect af den norra sidan med den Nantso och Stad p: 165.
- Tab: XII. Prospect af St. Jarnes på St. Helena. 166.
- Tab: XIII. Om Ascension. p: 169.

S. 1.

Ahr VAE, den 26 January, klockan 12 om midnatten, gingo vi i Herrens namn till segels ifrån Karije-hala, på minst ifrån Gotheborg belägit, med det af Högstsejare Svenska Ost-Indiska Compagniet, till Umeånska Skadern Canten bestämde Skeppet Hop-pet, om 280 lasters storlek, och 28 stycken; och passerade med en god vind utur Svenska Skären "Kingo" med dets Bak förbi, som afven innan aftonen förloredes utur sigte.

Den 27 January, eller morgonen därefter, så dan Skagerack, eller Lättegat Hurv öfverfaren, syntes höga landet af Norrige, jämte dess öfversta rier, på 5 svenska minsts öfverfarenhet, och tycktes det vara nog högländt, samt bärgat, fast tillmätlig höck till hindrade, att ha ett rent-perspect, därpå.

Uti Norrländsk bläffe wädrat några påföljande dagar mycket starkt, och stormade ibland, hvar jämte hvar ansevärdigen lätt komma sig, emedan Skeppet allt Norrländt avancerade, intill den 29 January, då under 61. graders latitudo, Alltvarid be-

sants wara seibi, och Coursen därföre directe emot sö-
der hålles; hwarpa wid 33. Gradens nordlig Bredd,
wid lag, ett litet Engelskt, fartig observerades, som
tycktes ämnat sig till Jurland.

Den kalte luften, man höft uti förstodre,
blef inmedertid allt blidare, och sion begynte ga-
mindre häftigt, ju närmare sjöfylliga kanten na-
rades; den lufwa solen, som också en tid under
de höcka molnen förbargat sine strålar, började af-
wen, at stundom sticka sig fram, och göra resan me-
ra behagelig för dem, som owane wid sion, hade
häft en drig känning af Skeppets slingrande, när
omfjelen till allas fögnis, den 23 february om afto-
nen, ifrån mörsern tornet syntes i öster, som
den andra morgonen i elegringern, hömdes igen
för Cape St. Vincent, eller den lilla udden, så
wät af Portugal, som Europa Sk: ut. Denne
udden, hwars anseende hosgäende ritning förestäl-
ler, på två Swenska minas distancie wid lag, samt
består af en lång i sion utgäende bärgs klippa, med
ett litet Kastell lyttt på, och bakom Portugisiska torn-
et framteckade, så långt man kunde bli wara, ett
kort fält, af gröna kullar och ångar uppfyllt,
som uppteckte flere täckheter, ju längre wy segla-
de fram, och föreställde en obeskriwelig skön utsigt
för oss, som mitt i wintern komne från istupne och
med sin ofwerhölede ständer, och nästan en hel

männad vare endast at se himmelen och watten i
kring of, ej sei snart förmodat så i synne, sei uppfis-
kande märcken, af en lufslig war eller sommardag.

Eftermiddagen samma dato, sändades wij, af
några Engelske krigsande örlogs fregatter i war resa,
tills deras ombord sände Officiere seelt warit pass,
och den 25 februarij, kl: 12 om middagen, ank-
rades i Cadix Bay, när wij jämt i 28 dagar wa-
rit på wägen från Sverige.

Den 26 februarij kom Kgl. Compagnie
els commissaire Herr Gough, jämte nederbör-
de spanske officerare ombord, hvilka sednare, sen
de seelt warit sundhets pass, och funnit hela be-
fattningen frisk, utan vidare quarantaine-tän-
nande of frukt at komma i land.

Några märkwardigheter, som förkommit,
under den tiden skipet i denne Bay tag till an-
kors, och hvilka curiositeter, uti Porto St. Ma-
rie först, och sen i Cadix observerats, ännu man
i följande reder korteligen beskrifwa, sen med ett
få ord, desse Städers situation blifwit omnämd.

S. 11.

På wistra sidan, af det bekanta sundet Gi-
braltar, som skiljer Spanien ifrån Africa, ligger den
lilla Halvön Gades eller Celes, hvilken helt smalt
sträcker sig ut, och genom en liten canal ifrån fast-
landet, af den spanska provincien Andalusion, cir-

afskildt; denne halso' innesluter, en temmelig stor inwik
 eller Bay, som af Haalen Cadix, yttst på den nämde
 halson belägen; Cadix Bay kallas. Kring om denne Bay
 ligger Liksom uti en krets atskillige Städer tillhopa, däri
 bland de bekantaste äro: Haalen Cadix, den största
 och ansenligaste af dem alla; Rotta, och Porto St
 Marie, som twän öfver den samme äro belägne;
 samt Porto Real, hwilken ligger tärnigt in.

Porto St Marie, är utaf de nämde, näst Cadix
 den förnämsta; dock ej såsom den samma, på någon
 halso', utan på sielfwa sassa landet af Andalusien,
 i en angenäm trakt situerad, utwed en liten flod, där
 faller lut i hafwet, wid hwilchens ingång kassellet
 St Catharine, ligger, som förwarar inloppet till den
 annars öfbesatta Haalen.

Ekuru den samme uti wielden inneslutar
 en liten, och till figuren aflång omkrets, som knap
 påst öfvergår helstora storleken af Cadix, så finnes
 likwal denseligt antal af inwånare, som gemen
 ligen kallas för en rivitet, i det, på folck utblåt.
 Måle Spaniern; dess säcka situation tlekar öfwen
 ifrån de ornliggande orter en hop folck lut, at förku
 sta sig, i de angenäma windt omkring situerade
 plantager, och lundar, och förtydhar därigenom
 en allmän rorelse, så att synes lefwande, besyrma
 ligen i wackra solskins dagar.

Hvad dess byggnad angår, så är den reguläre;
 Huset alla af sten, om 2-3 våningars högd, med plan-
 ta tak, och liksom i fyra flögat byggde, hvilka in-
 nerta mitt uti en liten stentäckt gata; utåt den sam-
 ma finnas gemerligen altaner ikring de öfre vå-
 ningarne, afwen som utan för fönsterlusterne,
 (hvilka till storleik äro som dörrar, merendels ut-
 tan glasfönster.) Balconer, eller utbyggningar
 öfverallt brukas, med järnspranck före, så en med
 commoditet, kan där stå, och se det som nedan-
 före passerar.

De undre våningarne innehålla alltehrunda
 nödiga uthus, och bebos sällan, uttan af handt-
 wärkare, som wid öppne dörrar öf gatan sitta
 och arbeta.

Quartersens indelning är mycket ordenkelig;
 men gatorne däremot store delen gämnas och
 fränga, at man med besvär kan gå på dem.
 Åtskillige torg med stora hus omgifne, finnas till
 Stadsens prydnad anlagde, som ej gifwa en obe-
 hegelig prospect; men bästa anseendet görer dess-
 kyrkor och kloster, emedan de alle äro stora bygna-
 der, en del med torn uppi, som hos oss, och andre
 utan. Deras små fönster sitta högt uppi, och släp-
 pa litet ljus in; hvilket tikvat genom så mycket
 store dörrar, som alltid stå öppne repareras. Rundt
 omkring hvar kyrkias inuti, finnas särskilta

Chorer och Altaren, för wiset helgon afsette, som hvar på sitt stätt ses smyckade. I kloster kyrkorne äro lek-
ture högt uppe, med gallerwärick före, så att de inom
ständerne minner ej måtte wiset sig för publiquet, och
inga andra, än några få lösa bänckar blis man
warje, därpå ej många sitta, emedan större delen
af Spanjorierne afhöra massan och Gudssten-
sten på knä.

Det är till förundranens, att i en så liten
stad, som denne, ända så stort antal af andelige
hus finnas, och ännu mer, att alle äro wackre,
och en del warheligen prägtige, besynnerligen
öfverger fattighuset, eller det så kallade Charité,
de andre här i D^{te} St. Marie; det är ansenligen
stort, i en fyrkant byggt, och gärdlen inuti med hwit
och grå marmor belagd, och mitt uti på den
samma, en af hwit marmor görö Kattinkonst;
Planne, som stå ikring gärdlen, äro af hwit-
marmor, äfwen så kappor och golf. Inuti är
det wäl inleddt, och alla dess tillhörigheter rätt
wackre, warande prägtiga målningar, och bilt-
huggerier ej spårade, hwarken kring wäggar
eller uti tak.

På gatorne skönjes af Grämnickar, af-
wen som Augustiner, en ansenlig skara, alla
hider om dagen. De föra gå rido grå hiorlar
och kappor, som räcker till medicin, och hejsa

en rund plätt rakad i nacken, warom de merendels barhuise, så framt ej det för elakt wäder twingas dem, till draga dem wid kappan fastsittande hufwan öfver hufwindet; och de sednare bruka hwha kappor och kjortlar, äro öfwan rakade; men rättia merendels tröjtar på hufwindet, däråf somtliga ses med fyra snibbar, och stundom af röd color, och andro på två sidor, parallelt emot hwarandra stå uppfästade.

Wiel en del af dem här, tångs förbi flytande floden, är utaf grof huggen sten, en wacker mur, liksom en wall upförd, med stora breda treppor, at gå op, och utför, litet försedd, på ena sidan däråf, en skön wattenkonst blifwit anlagd, hwilken förmärar ett extraordinairt watten, som måst alle i denne Beijer anckrande skepp förse sig med. Det samlar sig genom ränder i flera landet och bergen här omkring, och rin- ner ständigt genom fastsatte metallrör, så wat at lands-, som sjöfarande, och kan en hel Båtslast komma, sat, reissan utan besvär fyllas, bara sprunden sätas under rören.

De wackre plantagier, som finnas runt omkring derne staden, böra icke eller föråttas. De äro ansewigen stora, och med höga jord- wallar omgifnas, hwar på semperwifwer i häckar stå planterade. Jmmti fördelas det terraine

i tu, så at hellsparter består af qwarter med laniga
sångar för hwarjehanda sortte jordfrugter, hwileka
af en mitt uti anlaga wattenkonst, som i de dera
från gode diken sprider watten ut, wätskas, och
resten af en lång Allé, eller snarare liden skog,
som bara är uppfylld af Citrone och Pomoran-
se trån, hwars blad, nästan alltid äro gröna, och
genom sin lufsliga lukt, och angenäma skugga,
teckna en hop små foglar, däruti bygga sine bo, som
med en skon sang, oförlitneligen förlusta alla när-
wärandes öron.

Det korta wissariet uti denne nöjsam-
ma staden, tiller ej at utspaner alla dess märk-
wärdigheter, som utom de nämnde, ännu lara
wara långt flere. Inbyggarne, till deras seder
likna i ofrigt, denn, som wissas uti Cadix,
och spars därför dit.

I. III.

Hwad Cadix beträffar, så är den icke allenast
den största af de städer här ligga omkring Bayen,
utan och en af de förmåpsta och rikaste handels-
städer i Spanien, och som en nyckel för detta ri-
ket på denne kanten; hwar till egentligen bidra-
ger dess fördelagtiga situation, som förmår ko-
ningarne i Spanien, at i alla tider wara mä-
ne om dess conservation, och utvälja den, till en
retraite, för West Indiska silfwerflottan, som ärligen

uppfyller denne staden, med alla de rika skatter, som America frambringa. Dess belägenhet, som ofwänföre blifwit sagt, är ytterst på ett smalt sandigt näs, som skjuter sig ut i hafwet, och med sjelfta landet är förenadt genom Ström: Puerto de Suaco kallad, under 36 grader 16 minuter nordlig breedet, och 1. 46. wester om Sizards meridian i England; hwilket formerar en inwik, eller Baig, däruti nägra hundra de skepp kunna ligga i säkerhet, för hastiga fientliga anfällt, fast inlappet därtill är ganska farligt, för de hemliga, och i wättnbrist liggande klipporne Dorcas och Diarmanten, med flere, som ligga i vägen, och ofta af obekante seglas på.

Teke desto mindre, så är dess goda hamn, samt det öfverflöd här gifwes på alla warer, som Spanien och Westindien producerar, däribland äfwen de sköna Mexico datrarne, de motif, som ej allenast lockat en ansenlig hop utlänningar hit, att sätta sig ned, och handla, utan allige och arligen här tillhopa en ansenlig myckenhet af skepp, från alla Europeiske orter; ty utom det, att spanska örlogsfloottan, som convoyerar Westindiske Conffardie floottan i ofkostader fram och tillbaka, gementligen i denne Baig wipar, och där hon sett separate Skeppshvarf, så wore under den tiden wy här taga, en samling, af diverse frammannde skepp,

som Svenska, Danska, Hamburgiska, Fransyska, Hollenska, och Matthesiska, hwars antal i fredstider af skottiska och Engelska fartug, enjentigen ökas.

Hela staden är omgifven med en skön stensmur, af en sort lös och rödaktig sandsten, som på den ne tracken uti stor myckenhet finnes, och går rundt omkring, jäms wätlubynner, undantagande på den sidan, där opgången är ifrån wattenet, inåt Baijen; hwarest muren drager sig litet inåt, emedan landet, ett stenkasts längd wid lag, liksom i en icke skruiter sig ut; och seclernera af lands sidan, wid den så kallade kong. Porten, där staden genom ett smalt rias, som dock genom en canal är genomgräfwit, hänger tillhopa, med det ofriga af traktorden ligger på.

Opgången ifrån sjösidan, är ett litet stycke utom Wattenporten, på den omtalte udden, som är utom muren, där en skön, och i en hellsinnad gaende stentrappar blifwit anlagda, på hwars båda sidor, tvänne hwhita marmorer pelare stå upreste; med inscriptioner på Pedestalerne, samt Hercules, som förmenes vara stadens grundator, emellan två pelare, med mera, och ofwan på två bilder, uti Rommersk habit klädd; Litet därifrån wid ingången utaf stadsparturen, ses och en dylik marmorer pelare, med en bild, som skall föreställa, Cædix patron^{us} Sewardus, och till hans ära blifwit upställd.

Ring muren går en gräs med vindbrygger of-
 ner vid Portarne, som två stycken af sten wäl gorde,
 både i rad wid hvarandera äro upförde, för den orsaken,
 at det mycknet folket, som ständigt på denne sidan
 gå ut och in, ej skola hindra hvarandra, eller försä-
 ka buller i trängsten; därför tillåtes och icke at gå
 in genom någon annan, än den porten, som för-
 de ingående är destinationad, och ut genom leden an-
 dra, warandes detta så strängt i aget taget, at
 om en ej försenade går gatis, nödgas man af
 den närwarande wäkten, på force, wända om
 igen. Utom dess, som en stark visitation, sker på
 de mest, som pågera igenom, om de ha något
 förbudit, at föra in, s. hwaribland tobak eller snus,
 wid swårt ströfår förbudit, föra det ringsta utaf,
 eller bringa någon myckenhet af penningar ut; så
 kan ingen gärna eschaperera förbi, utan at blifwa
 observerad, när ej några möta hvarandera.

Innest ad Bayen äro murarne högt, med go-
 da bröstwarin försedde, s. hwarwid murade wäktar-
 rar satt tillhopa stå:) samt wäl stentagde, så man
 med nöje på dern kan promenera, och se alla
 skepp, som ligga utanför: Inuti dern widmar-
 ken finnas hwälfde bodar, hwaruti allehanda grö-
 na saker och frukter, liksom i gröna gängen i Stockholm
 säljas; utaf hafsidan däremot, äro de wäl
 ej så höga eller breda, men i det stället finnas ledige

platser, emellan dem och husen lännaade, afansenlig
bredda, som dels med fördubla rader gröna trär, dels,
(på öfriga kanterna) med én hofv hvita på höga stöter
i rader efter hvarandra satte trär, (därför besattnin-
gen gör sin bön:) ses besatte.

Den lilla biten, som hänger med landet tillho-
fra, wid den omrörde kongsposten, är med skön
utställning och greifver utom hvarandra, be-
skäda dageligen mer ökar och ökas, så att efter
ett anseende, staden på landsidan, swärtigen med
fördet lärer kunna angripas, och att som finnas
åtskillige små kastell anlagde, som St. Philippe och
St. Sebastian, hvilcket sedanre ytterst wid inläppet
belägit, commenderar bayen med dess ingång.

Ännu påliteligit vetan är 1702, denne stad-
sens försvarswärk war, wiste sig, då combinerade
Engelske och Hollandske flottor, den 26 Augusti
samman är, under ammiralerna Rook, och
Allmonets commando, kommo därför och i
land satte 15000 man landtmilitie, som Hertigen
af Ormonde anförde, hvilka först med hotelser
till Gouverneuren Brancaccio, och sedan med wäld
sökte tvinga staden; men efter en månads försök
gorde försök, med oförrettade ärenden måste fara
sin väg.

Stadens utvärtes anseende, för de på Bayen
liggande skeppen, ses i hogsäende Tab: II, och angä-
er dess utvärtes beskrifvelse, så måste man tillstå, att

den är sammetlig reguleire och wät bygd. Så snart
 en kommer in genom wattenporten, har man ett
 stort sorg för sig, med wackra och stora byggningar
 och kyrckjor omgifwit, och löpa affkillige gator, som
 gå af alla hånder af Stadens glä tillhopa, fast de ej
 i någon längd continueras, utan måst af andra
 swärgator afskäras, undantagande de, som gå jäms
 wälken. Den olägenhet, hwar man wiet dem, äfwen
 här, som förut och P^{te} A. Marie blifwit nämnt, at
 de äro ganske ojämne och förgäpdeligen widwät.
 wäder mycket oene, samt utom des allt för smala
 och mörcke, som förforsakar mycken swärighet uti
 en för stad, och föringar förmeligen desanseende.

Den är wät byggd, medintet annat, än
 stens, om några waningars höga, hwaraf den
 nedre sta merendels ses wäta och huggen grof sten, lika
 dem uti Stadsmurarne. Stenen brukas på dem ofwer
 allt platta, med stenslagde altaner ofwan på, som
 hafwa en god kugga, af någon darwid stenside
 mur, eller annat dylikt, att man där med com-
 modité kan taga frisk luft, utan at bli sticken
 af Solens strålar, och de byggnader, som ej äro alt
 för små, ha en stenslagd gärd midtuti. Rummene
 finner man inuti ej synnerligen meublerade, u-
 tan framwisa sig måst tomma och höga wäggar
 några fås likwät undantagne, som mycket för
 stamt solen, eller utställningar bö uti: Andra
 fönster nyttias ej gärna, än de som äro öppne

med Balconer före, och är glasets djuphet i Spanien, of-
fakten, at rutor och fönster därpå, på så få ställen fin-
nas. Golvven beläggas med firkantig huggen sten,
at hålla rummen så mycket mera svala, i den färdiga
sommartid, och ses inga andra eldsrum, än fyr-
ingnar, som dock endast brukas i köken, och upvärm-
as i stark kold, kammarne med glödande kohl uti
järnugifvor insatte, eller lägges tändne skin och hu-
dar under föttern. Öfverhall är skinghammarens
den innersta, och mörksta, samt om dagen till-
sluten, så ingen vistas där, om icke på wårds-
hus, hwarest i Spanien alltejt så nogt får tagas.

Bland de publicke hus, som priset elenma-
skaden, räknas Biskopens residens, Inquisitionens hu-
se, Augustinernas stora kloster, med flere, alle store,
och välbelägne byggnader; här till komma otskillige
censentliga och vackra kyrkor, som till antalet
beräknades hola wara 15 eller 16 stycken; dock lär
med tiden öfvergå alla dessa, den nu under ar-
bete stående prästliga Domkyrkan, som efter beräk-
kelse, i 15 år blifvit arbetad på, och annu ej hin-
nit så något sak öfver sig; dess fundamēt inbegriper
en anseelig widd, och är med twadubla hwat
under hwarandra, dympt under jorden försedd;
alla pelarne gorde af hwit marmor, och prieder-
terne, af helt svart marmor, första etern hade nu
hinnt, at bli färdiga, och höllas på att sättas up,
jämte de öfrige tilhörigheterna, och hwad annu sak-
tales, kyrkdales dageligen med, och försändigades, i
ä parte därtill byggde hus, hwarest marmoren så

gades förinder, och högg ut. Man har orsak af alla omständigheter at tro, det var den samma himnen till sin fullbordan,ärer den blifwa mycket prägtig och wäldig.

Den nu medlertid, och från älter warande domkyrkan i Leiden, heter *St. Cruce*, och är på gamla maneret, med en hufvud Tårn, utan öfverportarne, samt en wacker trappor leder at gatan, bepröjd; Spanjorerna göra mycket wäsende af den samma, för dess rika Tårn, och många reliquier där förvaras, och hwilcke jag samt medan wänt, at bes; ibland de förra wistes ett torn at silfwer, 10 alnar urigefärlig högt från gälfvet, 3 & 5: breddt, och 5 &: lätigt, nedan ind foten, som war prägtigt arbetat i form af en piramid, och i diverse etager; öfversta delen, har blifwit afstämmt af kung Carl V; men piedestalerne, som hade på alla fyra hörnen, stora massiva silfwerlycktor, är i sednare tiden förfärligade. Detta torn lades bruket i stora processioner, då det föres ikring gatorne, af wisser därtill förordnade personer, som 12 till antalet gå inuti, och skrita fram. I annat chor bak om stora altaret, och afskilt från hufvudkyrkan, gördes atskillige andre riteter och dyrbarteter, såsom en gyllernde sot, fullsatt med alla slags edla stenar och perlor, till antalet 9999, eller en mindre, än hufvudstaden, efter munckarnas berättelse, hwil-

ken i Madrid 1729 blifvit försärdigad, som den på
 Hainde inscription uttvisar, och på wisla högtider
 sättes fram på stora altaret, med en consacrerad
 Hostie inuti, med mera. Af reliquier woro uti ett
 särskilt rum eller Capell, däruti äfwen Cædix Bi-
 shopps begrafwas, som skap fulla. De märckliga-
 af dem skulle wara: en bit af Christi kors, som i ett
 armat öfiskt af Silfwer war infattat; en förgyllet
 Silfwer kornkrona, i hwilken en tagg, af Christi
 kornkrona seides wara insatt; en mjuckenshet gam-
 la ben, och döds skullar, samt små påsar och Askar,
 som munkarne föregäfworo woro tärningar af
 Martyrernas, Onofrii, Seberinii, Romuli, och Pros-
 perii, med fleras kroppar, utom en hop annat, hwar
 på förteckning inman för dörrar war uppsatt. Kyrc-
 hans och Munkarnes måtskleder, förwarades i
 nagre skranck, och måste man billigt förundra sig
 öfwer deras stora antal och pragt. Consistorium
 som war öfwan på reliquie capellet, hade ingen märk-
 wardighet mer, än at det med rött eldnass war
 bekladt, och stod mitt på wäggen en tafel, med Chri-
 sti lutanade på, och twäntofwer kyrkostöraren Hiero-
 nymii bild, båda war guldade stycken. I parstugun
 öfwer doren sags den nu warande Biskopen i
 Cædix porträt, hwars namn är Thomas de Valli,
 och dess afledne antecessors, stod bredewid, på and-
 ra wäggen.

Silfwa denne kyrkan, war inuti full med at-
 skillige wackra målningar, och runt omkring omgif-
 wen med Chorer, och Altaren för särskilta Helgon; på

det största altaret, som stod främst, och war prägtigast, satt på några alnars höga ifrån Heltwa Altare. Borden, Jungfru Maria Bild af gips eller trä, på en förgylld thron, kledd som en Drottning, med en blå, full af gyllene kronor beströdd klädning, och en krona på hufvudet; de förtigäende münckar, bugade med öfretlig vördnad sig ned för deryre bild, hvilket de ej gjorde för någon annan.

Det som afwän synnerligast är, med kyrkorne i Spanien, framför i de andre Christoliske länder, är deras ringning; ty äroskönt på en del äro stora torn, så ha de andra helt små klokor, och när med dem ringes, som mest sker hela dagen igenom, dragas de dem rundt omkring, utan att låta klöckan falla fram och tillbaka, som annorstädes; hvilket sätt i någon enda stadt i Frankrike brukas, och af M^r. M. D. uti det nouveau voyage du France, kallas, egenteligen Spanska maneret.

Man bör wid detta tillfälle ej gå förbi, ell^r förgea, att något nämna om sättet af deras Guds-tjänst; ty äroskönt Spanionerne äro ganska wid-skeppelige, och en uttänning, nogga måste agta sig för, att wisa det aldraminsta förakt för deras religion, om hem wilt undwika leedsamheter, som ofta hem gå så långt, att inquisition får uti saken, där en Iwarligen slipper onöf. så kan man ändå så innsätta sig i deras bönsåder, så fram-

det sker med modestie, och utan buller, och vara åskådare
 utaf deras andagst, som efter mitt ringa begrep, tycktes wa-
 ra mycket liten, oagfat den nit och ifrö de i utweertes-
 mätt soha affstera. Wid alla kyrkodoörar, stå stenka-
 rill, lika som våra dejuelse fönster, upfyllda med rent
 watten, daröfver Muncharne lösa någon Rör, och kat-
 lat wiquatten; i detta dörya alla inkommande, så
 mans, som quinspersoner och Barn, sitt ena fin-
 ger, och bestryka sig i pannan, och på hakan, samt falla
 på om hwarannan ned på knä, därest de stå, så länge
 de willa affsiera messan, som de för altaren stående mün-
 kar, inmedertid på latin förättat, gärandes när dem beha-
 gar sin wäg, utan inelore ceremonie; om någon prädi-
 kan sker, som gärna göres kort om godt, så förklaras
 Epistelen på en afart prädiktstol, och Evangelium på
 en annan, och är detta bräken, hwarföre man i
 spanska kyrckorne finner 2de prädiktstolar, strax wid
 hwarandra, eller på hwar sin sida af altaret. När
 barn döpas, som jag efter slutet messa en gång seck se,
 hafwa de synnerliga ceremonier, framför dem uti-
 församlingarne hos oss öfwas; ty först hålles barnet fram-
 till eloget, af en mansperson, och sedan bestryker
 prästen det sex gånger med watten, och slutet med ol-
 ja, hwarwid ett stort binnande waxlins hålles, som
 faddern inmedertid tager i hand, och sedan efter
 slutet det lefwererar ifrån sig, afwen som barnet,
 som oxen liten gäse bortbärs från kyrckian. I
 fastagurme, eller wockninsor för kyrckorne, stodo
 som ossa lek oplagde på en bän, med en öpen Chur

öfwer
 wido
 här p

ro fu
 lamp
 sma
 och fu
 för de
 la'n
 rector

ta Ca
 fidsde
 gatorn
 förat
 2
 nyppa
 andre
 färdde
 några
 färdde
 en m
 på ha
 orsak
 es: m
 go: m
 fullt h
 följde
 som b

öfver, samt 2 itändelr lins, och en lyctta wid huf-
wudet, som gaf mig anledning at tid, det. så med alle
här försäres (i allmänhet.) minn de begrafsas.

Utom det, at alle kyrkor, med Maria Bilder ä-
ro fulla, så stå här i många gat hörn, åparte skap, med
lampioner för, och dylika Bilder inuti; äfwen büros full
små skap eller lädor utaf samma sort kring gatorne,
och sigdes at moster för, som war en god öfodekrok,
för den medföljande katten, eller at jag snarare må kal-
la'n portkuren, som skulle föresälla bildens proce-
ssion, men ändå ej war minck.

Som wij wore just i fastlagstiden här, som al-
la Catholiquer besynnerligen celebrera, så war alla hög-
tidsdagar, ej annat till seendes, än processioner kring
gatorne, hwilcke alla, efter de merendels på ett sätt
förättades, så vill jag korteligen anseia ordningen
uppi en, huru den skedd, at där af kamma de
andre; först bars ett wiß antal lanternor, med up-
tändelr lins uti, och ett stort tråkö; därpå följde
några 100^e ja stundom 1000^e manspersoner, i
tvänne rader efter hwarandra, som en det hade,
en med remmar öfver axlarna fastsatt och baktil
på halftva ryggen hängande läderpung, (för hwad
orsak de brukade denne inbillade zuren, wet jag
ej:) mitt emellan desse gingo små gossar, och son-
go: Sancta Maria andre; Ave Maria &c, med
fullt hals, och besvarades af de andre; därpå
föllde fringfri Maria beläte, målat på en taffel
som bars, som en segerfana, och med lanternor

omgafs, hvarefter kommo en otolig hop münckar och
nunnor, och sist besto hopen, af en anseelig suite
gwinselfolk; eller som mötte en sådant procession, må-
ste falla på knä, anskönt det var mitt i öfverfågelsen,
och så framt någon närvarande uttänning, i hafves
hände eschaperen undan, måste han utan gensägel-
se göra det samma.

Münckar och präster äro här i stor mycken-
het, och gå, som i St. Marie, med korta
och långa, samt rakade i tullen. Augustiner-
nernas antal tyckes vara stort, som i denna staden
eja några kyrkor, och ett anseeligt stort kloster;
och icke den de så kallade grå eller tiggare munc-
kars, hvilka bruka gråa kåpor, och antingen barfota
eller med träshor, samt med sira prædikningar, på pub-
liqua ställen, synnerligen hos gemina peublet, weta at
gälla sig in.

Publica monumenter sät jag ej män-
ga i denna staden, utom de förut nämnde pel-
are med Jöfodan utom porten; ett litet marmar-
celtare, med ett crucifix på, och några andra Tri-
ker stod på en sida af muren, med inskrift: S. Igni-
cio de Loyola; utan tvifvel iuprättat till en heder,
för denne bekante Jesuite ordens stigare, och på en
annan sida af Staden war en stor wattenkonst
af marmor, med en hop prydnader, som af det ned-
kring war iuthuggit, sågs vara upbyggd år
1642 i konung Philip IV: regements tid; men wi-
dare forekom mig inga andra dylika allmänna
Triker. Både tilfalle och finhet sedades mig, at så

bese de utomkring förkommande märkvärdigheter, och
inrättningar, besynnerligen wid salttillwäringarne, hwar
för denne trecken är bekant, och därför kan jag ej el-
ler ni, därom något

Hvad stor ålder staden Cordix tilläggas af
Spanjorerna, och en del scriberiter, samt huru den
af Hercules, och sedernika Phoenicierna skall wara
grundad, hwilken förra ej långt därifrån till ämin-
nelse af sin tanke förra, i negden däraf upressa sine
hoder, och hwilket samröringar af dess första grund-
tion, snart utan för det skallet, der det nu ligger på, skall
finnas, och ännu visas, jämte annat sådant, om
det är en sak, som mera hör till en fullkomlig Geo-
graphisk och Historisk beskrifning, än till en be-
rättelse, om de märkvärdigheter, man under en resa
observerat, så går det här med fog förbi, och återstår
endast, att i korthet anföras, det som i allmentiet rö-
rer Spanjorernas lefnads sätt, och seder, så wiela
det på så kort tid, minnet i ägt tagas

S. IV.

Spanjorerna tycktes wara ett mycket högmödigt
och hörsaligt folk, hvarjämte af andra tilläggas dem
beskylldningar för egensinnighet, hämngulighet och
i synnerhet stor lättia. Troligt är, att egenteli-
gen den starka hetten härstredes, som mitt på da-
gen är otvågelig, och gör folket ewige till styfs-
arbete, mera bidrager till det själsta, än själfröna-

tionens natuellt; wist är likwäl, att man sällan skall se dem annat göra, de hetesta finnar och äggrät, ärga och promenera, med gravitetisk air och gång, på Stadsmuren, då de meita alla steg de tagat, seende sig helt noga omkring, om någon afskedar dem, och sägas de wara så inbilske, att de tro alle af deras anseende skola bli intagne. De näste finnas af en brunette hy, ordinaire wäxt, och helt swarta hår. Manfolckens klädedrägt består gemenligen i en tun wäst, hwarsöfver häftes en klädes kappia, af någon mörk color, när de gå ut; och när hufvudet brukas under hatten en tun lårfts mjukt i hwardags lag; däremot då de wisa sig med någon ceremonie, så finnes näst någon, som ej har, en med gull eller silfvergaloner fälsadt klädning, och wärja på sidan, hwilket sträcker sig till de lägsta, så wiela möjeligit är, att man kan förmå wa sig färdigt, därom de dock framför allt wisa sig marna, så att en hantwätkare haldre swälter, än han är förtan en slik prydnaet; och har man således swärt, att efter klädren, göra Skildnaet på folcket uti Spanien, ty alla äro granne wid wisa tillfällten. Som Spaniorerne äro bestyrmer. Lige för andre i flere, ernstasoligheter, så wisa de ock det samma uti klädesmoder; i ty de hafwa en ofstrikkelig smak för röd färg, framför någon annan, och därför får man ej eller undra på, när man blir warse dem bruka röda plornagiet i hatten, röda stumpon och stora röda opstagg på mörcka och äfven helt swarta kläder, med-

mera, så elletas deras tycke går och så långt, att de
äfwen räkna rätt skagg och hår för en Skönhet, ej
annerkända, än hos Tysharne i början af 15de secul-
to, deras kejsare Sigismundus, blef för sitt gula
skagg och hår afstimerade att wara mycket wacker.

Funtindren bruka näst sine egne hår ba-
re, antingen flätade eller klippte, och med en
kam i öfversta, samt sina liströjor, och därpå
helt tunna hår. När de gå ut, betäcka de
sig med swarta regnrockar, som ej räcka längre
än till midjan, där de äro spädd, hängandes
däraf ^{en} swarta ruisor af en handelsbredd,
med bakst, och släpa efter.

Sennor och Sennora äro de characterer,
som tilläggas alle, så hogre, som lägre, och när
man nämner ens namn, så måste Don eller
Donna alltid sättas före. En Spanier, chiu-
rurg han är, präterolerar ända, att heta
Sennor, äfwen, som den bästa, och om det ej
är mera, än en bonde, så tar han emot denne
titeln, såsom sig tilhörande.

Derma deras äregirighet, är och orsaken,
att de räkna alla handwark för nedrige, och
därföre äro utlännigar mereriedes, som före.
Skall dem, och mycket få infodder; de som i den
staden wistas, arbeta alla publicum wid öppna
dörrar, till sine bodar, lika som Chinenserne, som
äro i understa waningern af gator, och ha in-

ga wårkstäder inuti husen, som hos oss i Sverige.

J mat oss dryck tyckas Spaniorerne wara mat
felig och nöya sig måst med allthanda gröna saker
och fisk, hursken, öfweralt på Lædas gator med
olja stekes, och därigenom stundom en sådan elak
lukt förorsakar, så en owan därpå snart kan finna.
Man skall sållan se dem öfwerlasta sig med win,
skönt det här finnes uti öfwerflod, utan dricka
de merendels rent watten. Uppå wårdstusen förstå
de wäl at laga mat, så at utlärningarna, som affun-
da öfwerflod däruti, för penningar wäl kunna
bli behörte, fast de sållan själfwa äta ~~många~~ många
rätter, hwartill jag dock tror, at den här mycket gång
se penningsriskan, mera är orsaken, än at de i
wårhet älska aterhålligheten; ty at begärelsen
ej felar, ser man nog, när de få, på annans bekoft
nad tracteras sig, huru gillt de gilla till; och u-
tom dess skönnes det af deras myckna skrift, som
merendels går ut på deras förmenta wälfröja
uti mat &c. och hwarom öfweralt nog wilega histo-
rier finnas; dock detta bör förstås om de natio-
nelle Spaniorer, och ej dem, som från andie rikero
kommit, och här satt sig ned, samt utgöra mera
än hälften af denne stædens inbyggare.

Öfugit äro de medelmättigt höfliga emot
främlingar, samt weta wäl at laga sin respect
i ågt, och wisa sin gråvitet; anskönt de själfwa
tyckas wara mycket anledigtiga i sin religion, så

Salta de ändå ej, at andre wisa någon fördragt e.
mot den samme. Musique lära de ej wärdet fallne
föru, åtminstone hörd jag intet maffastücke dar-
af, och hwilket deras säng anger, så war den i mi-
ne öron, ej synnerlig behagelig!

I Lædix brukades mycket sällan hästar,
utan merendels mulastnor, som wärdet kallade bo-
richer, hwilcke med allehandla bordor belastele
drofwos ikring gatorne, och gafwo ett försmädeli-
gigt skrik ifrån sig. Lastwagnar, eller karnor
med mycket höga huil drofwos af oxar, och wag-
narne hade inga hussäten, som hos oss, utan
hutsken, som hörd, red alltid uppi den wänste
hästen.

Denne staden war ock uppfylld, med ett
ansenligt antal inwånare, så wäl af Spanierer,
som de från Island och Skottland öfverflyttade,
och så kallade Jacobiter, äfwen som ock Fran-
ser, warande en stor del af deras militz här-lag
i garnison. Fransmän, hos hwilka jag ej
kunne finna något märke, till den, så myc-
ket omtalte antipathien, som skall wärdet emel-
lari elasse och Spaniererne.

Till slut förgees ej, at märkas, det annu
i Lædix ses, de metall stycken, som af det här-
wid, för några år sedan förölyskade och till-
fördet destruerade Svenska Shepsket, Sverige-
blifwit bärgele, och ligga en del, jämte ett par

morsare, på ett batterie inuti Skidern, och 6 stycken
jämte en morsare, med Sällig konung Carl XIII:s
inbjudna namn, och årtalet 1776, utanför af
Sjöfleten obrukade och fullgångade.

Den 13 Marsij, under den tid wij lågo u-
ti denne Bay, ankrade här Högloflige Örn-
natts, andra i år utsända Skepp: Freden kal-
lat, som gick 22 dagar efter oss ifrån Sverige, och
passerat igenom Sundaen, hvilket wij icke an-
komster, med 6 skott saluterade; och d. 27 i
samma månad, kommo 6 st: af de stora
Svenska örlogsskeppen tillhålls, som d: 30 ingo
här, af beledsaga de till Westindien gående
konmaris Skepp, till Caracis värd.

S. V.

Wart wissande uti Caracis warden till d: 26-
Marsij, då wij löstade ankar, och med en sammanlig-
gande wärd gingo deklan, hufvarides förut in-
kommit uti Skeppet, alla erforderliga nödvändighe-
ter för resan.

Så snart wij kommo utur bayen, fingo wij
skudet en mera förvåning wiid, som jämte en wac-
ker waderlek continuerade, utan någon ernel-
senkommande remarquabel omständighet,
till den 1 April; då ett Skepp, blef observerat, som
låg emot oss, och i bayen togs för en Skrofware-
emedan wij nu wro uppi den höjden, man borde
frugta för dem; men sedan wick cirratcharide be-
fants wera ett Engelskt örlogsskepp, som af två d. 1,

till oss ombord kommande officerare, sadles heta kie-
storer, och föra 40 canoner, samt cominerderas af
en Capitanie kallad Abicigero.

De följande dagar bläste winden hemme,
hög litet, och variabelt; äfven och war vädret myc-
ket hett; den 8 April kl: 5 om morgonen, såg
land utaf Canarie öarne Allagrebica och Lan-
ceroth, som wij sågsade hömmelig när intil, på en
Swenskt mils distance ungefärligen, och föreställes
deras prospecter i högsäende i truing, sådana som
de utro, då wij just hade dem på sidan om oss.
Allagrebica war liten, och bestod utaf bara sten-
och sandbackar, utan at märcke till något grönt
künde synas, och tycktes den högsta kulle, ytterst
på den sydliga kanten se ut, som den förden
warit en villean, och sprutat eld, emedan den hade
en vidt och hömmelig svart öppning ofwan på
Lanceroth såg längre bort, och wiste sig bärgig
och jämn, samt nog större, än den förra. Wij
passerade dagen därpå, eller d: 9, Fortaventura
förbi, på en länget af 4 Swenska mil ifrån oss,
och blefwo d: 11 om morgonen warse Grande Cana-
ria och Teneriffa, de flöenne tidsta, och sydliga.
Ste af Canarie öarne, som ligga mitt emot Suva-
andra, dock så at distancen emellan, formerar
ett hömmelig vidt sund, af 4 Swenska mils bred-
vid såg, därigenom wij passerade. Grande Ca-
naria, som gifwer alle de andre öarne namn,
hade wij på vänster om oss, dess land war ganska

Långt, och högt, så att skynne gingo ända ned
 och betäkte de blåa och spetsiga bergskullarne.
 Teneriffa synes däremot ej tilldeles så ofärr,
 dock felsades därpå ej eller några berg och höjder,
 besynnerligen seck jag därstädes se, det så vida
 bekanta, och för sin högd af så många auctours
 omskrifna Pico de Teneriffa, som endel wetat
 hålla för det högsta i werlden och berättat sko-
 la vara några mil högt. Det war med
 moten ofverhögt intill solens upgång, då dess
 spits wiste sig i form af en conus, eller det yt-
 tersta utaf en sockertopps, helt högt ofwansfö-
 re nedre skynne och motnen, hwilcke så alde-
 les betäkte den ofrige delen, att man knapt
 skulle hunnit trodt, det något berg war nedan-
 för. Den nämnde toppen, som synes, war helt
 hwitrandig, och glänsande som silfver, när
 solen sken därpå, hwilket en del trodde vara
 gammelt snö, som ej kunde smälta, för den stark-
 het holden på dess höjder skall finnas, och andre
 höllo för komma af stieldarnas reflexion. Om
 ett par timmar forog skyn aldeles prospecten,
 och wij sago ej det irligsta meri därutaf, så
 länge landet war i sigte, afströmning häryd, af-
 wor som Grande Canaria visar Tab. 18.

Den 12 April, begynde den beständiga
 Nordost vinden att blasa, emellan 26te och 27^{de}
 Graden af norrlig bredet, och continuerade in-
 tills wij wore på 6 grader norr om linien —
 Af alla resedeskrifningar, och relationer är nog

bekant, huru emellan tropici städse ett och samma väder bläser, nemligen 40° nord om linien, och 50° ifrån 1, 2, 3 & 4 grader nord, till 25 & 27 D° . Lyd om aquator. Orsaken till denna deras oföränderlighet, hafwa wäl åtskillige bidit till at undersöka, dock twista de mästa rethorikunne ännu där om, och är en sak, som därför lärnas till deras widare ompröfwande; hvad war reser beträffar, så passerades d. 11de May Tropicus Canari, d. 17 D° . woro wij mitt under solen, då herrens afvikning från aquatorn war 14° grader, och den 5de May om merqorten under æquinoctial linien, hwarvid alla, som den ej för passerat, efter gammalt siöbruk måste soligta, eller horisa, som sjöherrenna det kalla.

De märckeligaste utaf naturens underverk, som på den nordliga sidan om linien förekommo oss, bestodo i en hop fiskar och foglar, owanlige uppi ware orter. Af de förre woro i synnerhet, de nog bekante flygande fiskar, som alles relationer omtala afrita, afwen boriter, som äro goda at äta, samt Hajar, hwilcka för sin glupskhet, fastliga gån, och wassa ständer, hwilmed de ättäquere hwad dem förekommer, äro nog kunnige, och därför meel skäl kallas siöständer; Eisdern solgde stundom hela hopet efter shepet, och följdes en och annan, som woro anseeligen stora,

och hade ett mycket groft och tranigt kött; Turn.
 lare; Dolphiner och jag wet ej allt hvad för dwer.
 se sorter jagas ihring Skeppet i wacker wäder;
 men besynnerligen flöt förbi, ett slag fish, eller
 iöduur, som jag ej kan paminna mig, att för
 hafwa hoätt salar om, och tycktes så likt en
 liten halfmåna öfver wättnet, af en blekrod,
 eller blaeftig coleur, samt af wåre fiornår hat.
 leides *Bis de winds seglare*, dock på hollenska
Besanties, wisande sig emellert, som jag observe
 rade på 6de 9de 10de och 11te graderna nord om
 linien, utan at de på något annat ställe sedes.
 mera sagdes, som större deler af de andre näm
 de fiskar, som finnes öfweralt, så wäl på den
 na, som andra sielarn om Africa. Af de fog
 lar wij blefwo warje, seckomme en ört, stora
 warta och hvita under buken, med fetsig
 stert, och långa wingar, på Engelska man
 of war kattaale, jänwål Tropie foglar, som
 ha en lang utstående fiedel i sterten, och
 cloraf igenkännas, utom Robies, Sulfiver fog
 lar, Albitrogar, med flere andre, hvars beskrif
 ning den föresette kortboken, ej tillåter at an
 föra.

Den 7 May hade wij den olyckan, at
 war forstaring, jännte storbrannstärta gingo of
 wer bord, för en hastigt kommande by, i hwila
 has ställe dock nija, den påföljande dagen

ater blifwo upsatte igen, och den 23 passerades tie-
picus Capricorni, hafwandes wij utan de ofwan-
nämnde fiskar sedt atskillige så kallade Nord-
kajare, som äro en sort små hvalfiskar, af
2, 3 och flere sammans kängd, hwilcka stän-
dorn hela två dagarne följde med shep-
pet, då de igenom ett träl, de hade ofwän-
hufwudet, sprutade med en förunderlig
sorte watten i wädrer, lika som atskillige
wattenkorister eller jettles d'eau, warit omkring
oss, hwilket såg rätt artigt ut.

Dei wij woro under 29, ä 30 graders Sydlig
högd, fingo wij uti anseelig myckenhet se en
sort foglar, som utaf ware siönär kallades:
Capit: elufwor, efter man ej ser dem för, än på
samma högd, som cape bonne esperence wid
lag, eller något clärfwer, och i storlek jämte
skapnad tämmeligen lika landelufwor.
De blifwa uti resebeskrifningar gemenligor
Pentades nämnde, hwilket nemn de och
med Sheit förtienet, emedan de äro helt bre-
hüge, och likasom måtade. Capit: Dampier
i sin resebeskrifning till nyet Helland, har bå-
de afritat, och utförligen beskrifwit dem, och de-
ras skänkelte sorter; wij blifwo dem warse, på
39 ä 40 graders longitudo wester, och öfwer 80 D:
Öfver om goda förtiospinnings udden, som de ständigt
wisse sig för oss.

På 25 graders Sydlig högd, uphöjde N^o vinden
 eller passaten, och wore vindarne härifrån, ändam.
 till Cape variabelle. Om natten emellan den 14 och 15.
 fynnij fingo wij quinda, med 150 sammar på banken
 som skitter sig ut ifrån cape bonne Esperence och
 den 15, råkade wij ett hemgående Hollenskt skepp
 Batavia kallat, commenderadt af Capitaine
 Gerolt van de Loo, hvars ena styrmann, som wa-
 rit i år uti Leuitant, berättade, det ett Svenskt
 skepp låg där öfver, och at 3 wore hemgångne
 ad Sverige; de sogo armars bref herridt med
 sig, och när wij skildes at saluterade og med
 9 Skott, hvilka wij med 8 belackade.

Det bör observeras, at denne tiden på året, som
 här är vinter, gemensligen westerwärdet blåser,
 på höjden af cape bonne esperence, och några
 grader Sydligare, och det så starkt, at wij
 hela resen ej höft styroare wido, em m. e.
 mellan capis benck, och om St. Paul, som
 lages at ligga i S^o lat. 37° 55, och öfver 55-
 grader i longitudo öfver om Cape.

Den 15 juliij passerades åter Tropicus
 capricorni, 55te dagen efter det wij S. l. wester om
 Africa varit öfver den samma, och samma da-
 gen började N^o vinden at blåsa. Den 17de hvar
 de den eljekan, at gäfsen Jordan Neumarch
 soll ej brannan i ston, och ånshöit sollen blif-
 stant utsett, wor för den storre ston ej möjligit,
 at kunna hufwa'n, innan han gick inledet.

På denna sielan utaf Tropiken, wiste sig sam-
ma slags foglar, och fiskar, som wester om cape, järn-
te, järnte några andra söder af de förra, hwaraf i-
bland fängades. Den 22 juli om morgonen bittride
sige wij åter ett hollenskt Skepp, som kom seg-
landes samma cours, som wij, och Skotkan, när
det blef liisare, syntes landet af oss Jara, sen wij
på 37 dygn seglat från banken utaf cape, och ej
sedt något land på 101 dygn, nemligen, ifrån
den 11 April, der wij sist förlorade vår sigte om
Senrupa.

S. VI.

När närmare annalkande intill landet, samt det
wij wore något offligt om Jara hufvud, och peyldes
Wincoopers Berg, NW. Ifrån oss, elarpå wij efter-
muletagen fingo i sigte, Fjowers och Ekypers o-
ar; den förra syntes lig och gjämn med sina
skog på, och den sednare af sin skogwinn, samt
hemmeligen hög, besynnerligen djupa dess väst-
ra ändar: de tycktes wara en jernsk mit i vil-
ken belägne ifrån landet utaf Jara, och distancer
emellan dem bägge hörde träknan inmot 2^{de}
mil. Den 23 om morgonen, syntes yttersta änden
utaf oss Jaras västra ändar, som är ett högt
berg, hos sjöfarande bekant, under namn af Ja-
ra hufvud; otydförklaring meret ifrån Skeppet,
föreställer högheden 266: på två sw: mils

långel ifrån Skeppet, och då wij kommo när-
mare insitt, framlysta gröna landet, så wäntaf-
en Java, som den hwarthöfwer liggande Prince is-
land, eller ö, och kommo wij däl in, uti det så be-
kanta Straet Sonela, eller Sunda.

Detta Sunda, som opnar passagen för de
de sjöfarande, till Asiens mest östligeänder, kallas
det Sunda'ske Sundet, och de här näst omliggan-
de stora öar: Java, Sumatra, och Borneo, de
Sunda'ske öar, antingen ut Sundet seitt sitt
namn utaf dem, eller de af Sundet, hwilket,
än är osäkert, Ikeni en del menar ut staden
Bantams hamn, som de Sejor kallas Sonela,
är ursprungel till detta namnet. Det börjas
med det omtaltta Java hufvud, och Prince island,
emellan hwilcke ingången är på 6te graders Syd
latitudo, och sträcker sig i N^o emellan Java
och Sumatra, intill haken af Bantam på
90 Engelske mil, eller 1² grad. När man seg-
lar härigenom håller man sig gärna under
Java'ske landet, som här gör temmeligen ö-
jämnt, och utsträcker sig i otskillige uddar,
emellan hwilcke stora Bayar, eller vikar äro; wa-
randes annars rätt grönt och wacker, och med skog
helt sått beväxt, fast på somlige ställen också hö-
ga berg finnas.

Emellan de förra och andra udder, form-
as den så kallade NewBay, i hwilken gemenslig

alla hängående Öst-franska Skepp ankrade, vid den
deruti Situerade lilla ön New island, till at forvare-
ra sig med watten för resan, som här på landet
fais rätt godt; och twars öfver ligger Prince island
den största af alla, och i detta fjärd, som är
skogsvägen och mycket ojämn, samt högneli-
gen hög på nordliga ändan, men däremot lägre
på den andre hukan, utom hwilken en hop små
sprutiga klippor stä öfver wattenet uti en rad efter
hvarandra, som denne utritning, mitt för ön
afslagen, visar.

Ön Liacaton ligger mitt emot Heedie udelen
af Java, och består af en hög kulle, som till Skap-
nad alldeles liknar en af de stora kungshögarna
vid gamla Upsala; och den irken, som går
emellan 3de och 4de hukan af Java, kallas
Pepparbergen, af de på landet belägne höga-
bergen, i fjörden pepparbergen nämligen.

K: 6 om afsonen ankrades uti 20 famnar
watten, inunder det landet af Angri, som är situe-
rad emellan Java 4de och Angri = Udde ell: point,
hvarvid observerades, det störmern sette helt starkt
under wester; och den följande morgonen, eller el: 24-
nan ankar lyftades, wen vinden så liten, at den med
nöda kunde stoppa emot störmern, därför uti at
hafwen synnerligen avancerat, det ater eftermidda-
gen (andra gangen den dagen:) K: 4 p.m: mape
sollas uti 30 fam: grof sand grund, när intill
landet, som stod fullväxt med Coras och andre trær.

En färd i vägen, af sin situation, efter den ligger
 juist i passagen, sei kallad, bor NW! ifrån oss, war myc-
 ket ojämn, men helt öpen, och Toppershötte, eller som
 Engelsmennene namna'n, The bottom, samt Brädes-
 hötte, på engelska, the cape, s: som äro små kullrige
 öar eller klippor här belägne:) Laga då, den förr
 i NNO! och den sedrade i ONO! ifrån oss. Situ-
 erade

Sei väl den 24, som följande dagen, sigtes sei
 snart det märkade beledar, som lyfte öfverallt ifrån
 landet, hvarmed färdarne villes föreläsa ifrån
 sine bönningar om nätterne, siges utt andre vil-
 duir, som här i myckenhet finnas, och sägas -
 Hå se det som lysar. Efter vädret war stillt, och
 vi el: 24 ef stort avancerade, utom mått laga-
 stället, sei kommo, sei kommo färdar ifrån
 de omulliganele stränder ombord till oss. Deras
 båtar de soro på, wore större delen helt små, och
 ganska smala, samt spitsiga i båda ändarne,
 och melendele en stor helkade; de buro knäpt
 två man, och hade en ställning parallelt med
 båten, som på ena sidan laig ut i vattnet, tillat
 hållet i uppe, sei den för sin smaltiet ej skulle
 stölpas, warande eubene, som små koflar
 gerde, hvarmed de som litta uti, mycket fort
 sploshade i vattnet, än på den ena, och än på den
 andra sidan; en del wore större, med segel utaf
 matter uppi, samt ordinarit, som ware båtar i hop-
 timade utaf bräder, och de färdar, som soro uti

dem, och kommo till vårt skepp, woro af en mæletinättig
 statin, sågo himmeligen jeta ut, och hade en koppars-
 bunn i sig, med kort och merendels kiltigt hår, som
 war svart lika som skägget och ögonbrynnerna, bred
 och platt nasa, samt stora öron och läppar, hvil-
 ka sednare woro på en del röda, liksom de warit
 med morja eller Zinobes bestrukne, hwilket kom-
 mer af den myckna Pinang de tugga, som
 är en composition utaf Ureque kärna, och Betel-
 blad. Denna frugt de kalla Acqua, är liten
 och runder, lik en pomerantz, med samma color,
 och innehåller en kärna, som till figur och stor-
 lek alldeles ser ut, som ett människott; utaf denne
 kärna tages en fjerdelpart, och jämte titel
 halck af en sort muster, lägges inuti gröna blad
 af Betel, och tuggas så tillhopa; hwilken mas-
 sa kallas: Pinang, Tjünang, eller ock af bladet
 som är iutom, Betle eller Betel, warandes i bruk
 hos alla orientalska nationer. Det har en
 skarp smak, och skall förordas, en god lukt;
 färgar lepparna och spätten på omtalte sätt,
 samt skummer alldeles bort, och swärter tån-
 derna. Hvad för öfrigt Javanernas klädedrägt
 angår, så görde de jag såg, helt nakna, och ha-
 de ej mera, än ett escheurpe ikring lifwet, och
 somlige ett kläde om hufvudet, af blå- eller röd-
 randigt Bengaliskt bomulls lårst; de som tycktes

wara förmär cin de andre, brukade en öfver natt-
rick, hwilken räckte till knän, af samma sort tyg,
och hade uti Escharpet, som war som ett bälte ikring
lifvet, en rostig dars i en trästela, därmed de må-
lade, och ikring hufvudet så mycket af det randa-
ga lärfstet maktat, ett det såg ut som en Turkisk
hurbard; en del af dem hade smott klappier ofta
i synen och på armarne, samt bröstet, antin-
gen att de inbillade sig därmed wara synnerligen
gramme, eller att de gjorde det för annan orsak;
men de lugtede så illa däraf, att man ej utan
wärmjelse kunde komma dem nära.

De förelde omboret till öf alla handa söfisk-
ning, som Hon, ägg, skilpnadder, brunt socker i
små runda kakor, och åtskillige frugter, hwilka
endast wanka i det warma climatel, och wore
Locosmotter, som de kalla klappa, eller Clapiermotter
och i nog äro bekante, äfwen som Papliruser, hwil-
ka äro nästan stora som pumpor, till form och
hugt, som pomerantzor, och af en citrongul färg,
med rödagtigt kött inuti, som smakar söfiskt
och söfviskande, samt har ett mycket ficht skat
utikning; Potatoes; Pisang, en söf, gulagtig, och till
figuren aflång frugt, med ett tunt löf skat utom sig,
som waxer på sammetig höga träd, hwars stammar
äro lösa, som kohlsträcker, så de kunna ätas af få-
och andre kreatur för foder, och ha länge, spetsiga

och hemmelig bredda bladet, som i form af en krona
sitta op i kroppen, och waxer fulgten i klawer eller
knippar innom dem, liknande armars till figur.
en palmtrian; derse pisanq blodet, äro också
helt fatt adriga, och dela sig efter samman adrer
ernot wintien, så de se ut, som de med sax woro
klippte som frantskar; med afskiltigt annat. De
wille intet hafwa andra perningar derfore,
än hela spanske Prästar; men om man wille gif-
wa dem gamla lintigg, Eldstäl, Speglar, Kalar och
dylikt, så togo det mycket bättre ernot; De ta-
lade Maleiske och hade ett religiöst uttryck; så-
gas annars wara den Mahometthanska religion-
tillgifne, och äga afskillige Mosqueer, fördelas af-
wen i wiga districter, som hwar och en äger sitt
öfwerhufwid, som skipar rätt ibland dem, samt
opbar och till rådet i Batavia afsefverer, der
ärliga skatten, som de äro pålagde at betala till des-
sine länns Herrar, Hollendarne, till hwilcke man
hela Javaiska landet är skattskyldigt.

Den 25 July, om morgonen lyfledes ankar
och war måst stilt; klockan 10. F. M. hände den olycka,
at Matosen Dett. Krisman, som onödetligen följt
med skeppet från Gotheborg, och i sadist förfölj-
förhåret, föll af sidan i sjön, och af den starka
strömmen ströms drogs under watten, skönt man
på ögnad bleckte, bod till, at hjälpa'n. Efter mid-
dagen ankrades i 20 samman watten, initt för

Nord-Island, som ligger under Sumatra landet
och är en jamm, med gröna trär beväxten,
varandes vi nu uti sträet sönder, och den 26.
fingo vi i sigte oarne två Bröder, som af sin
likhet på ett par svenska milds distance sådt
det trammes; när vi kommo dem litet när, så
go de något olika ut, efter denne utmärq, Tab.
III. fig. och wore fullväxne med sin gröna skog. kloc.
3 p.m: måste anckar fallas, efter vinden war
så liten, at den ej kunde hållja den starka
Västliga strömen här gick, och lyftades d: 27 igen
så vädret ej bläste stort, och strömen sette of
af emot väster; middagstiden sågs ett skepp efter
of, och gvalten anckrades i 72 famniars grunda
d: 28 bläste litet opp, och vi fingo i sigte det
skeppet, vi i går blefwo warse, som samt wara
klogt off: Kompaniets skepp freden, därför seget
minskades, at vänta i in, och anckrades om af
torien, k: 8 tillika med det samma i 65: tergrunda
Vi fingo då höra, at de den 10 April gått i
från Ceder; samma dag, som vi påserat linien
och en dag efter of kommit in i sträet sönder.

Den 29 om morgonen lyftades anckar uti
Kompaniet med freden, och jago Encipara, som är
en c, belägen just uti ingången, af det sund, som
går emellan oarne Sumatra och Barica, dess
figur ses tab. III. fig. 2 och synes tielt skogväxten och gröna

hafvande på sin västra sida, ett stort och långt grund,
hvilket till en del står öfver wattenet. Hög fingo därpå
Sumatra och Banca i sigte, och kommo in i sträet
Banca, hvaraf wij om aftonen ankrade i det därre
Pulo Nangka, mitt i detta sund, under tornet
af Banca belägne, och därpå kl. 30. med en tåm
melig god vinet avancerade till utgången af sträet
Banca, fast wij för den tillstundande natten ej
drifade oss för långre, utan måste ankra, efter wij
ännu ej voro förbi den hemliga klippan Friedrich
Hinrich, som ligger i dess öppning, i själwa farwaggen,
skall ligga till fäst under wattenet.

Landet som wij sågo på båda sidor om oxhå
i detta sundet af Banca, war ganska lågt och
jämt, beväxningen på Sumatra sielen, samt
fullväxt med skog; på ön Banca wore ej flere
än tvänne högar, hvaraf den ena låg på half-
wags i sundet, och kallades Sallariborg, och den
andra allra ytterst på dess norra sida, Moripin
nämdes. Det är annars mycket farligt, att segla ige-
nom detta sund, för en obekant, för dess många Ban-
kar och låga watten, beväxningen, som man i början
måste hålla sig i och till fästhus watten, tills man
kommer grundens förbi, då det blir olämpligt; och
har man ofta exempel på skepp, som här stadnat
på grund, och med förmoder kommit af igen, som
en hände på hemman med en Holländsk Chinapara-

hvilken en elag efter oss kom därin; stormen gav oss
här ej mindre skräckt, än i sträet förder, och observera-
des, att den stormen satte NW och stormen Nord-
ligt under den töl vi föro därigenom, och sågo
för anckar.

Den 30de Julij, när vi ännu voro däruti,
blefvo vi wara under Sindhatiske kornet, en li-
ten Wattenhvirvel, som syntes helt merck, och hopa-
hängande med ^{och sträkte sig ned i watten} sig, där den walgade sig anse-
ligen ut, som en gress, och med stor färdighet drog
det med sig up; dock som sken juft i det samma
diinrade, förgeck eller, innan han hans blifva-
nagot stor. Hollendarne kalla en sådan: Hoes,
och de som fara i medelhafvet, eller på sträet: Tra-
vett, Engelsmännen: Katerpout, Fransoerne:
Frembe de la Mer, och ware stormen närmare omen-
wattenslanga eller skjdrag.

Den 31, om morgonen, lyftades anckar, och
vi kommo med en god wind, lyckeligen ut från
det af Banca, samt mot afstora sågo därnär, sin-
fländer kallade, äfven som Dubo Hija, och d: 1.
Augustij passades hinnen andra gången, samt
29 daggn, sedan vi första gången, Wäster om Africa
hållade den samma, att kala efter stormens.
Skeppet Freden, som war med i följe, höll af ifrån oss,
så att vi om två dagar förlorade henne ur sight,
medertid började SW Passaden, på 6 grenders-

nordlig bredd af Blåsa, dock så, at haffiger väder-
 skifningar eller byar, och stormkokningar esom-
 oftast medföljde; hvar på wij d. 12 Augusti, om
 morgonen, fingo se en de Prata, hvilket var
 så mycket mera emot förmodan, som den på
 de ordinaire sjöchartorrie lag öfver grader
 öflogare nedlagt, em den nu sågs i värdet wa-
 ra. Den var liten, lag, helt jämn med grönt
 bräggie bevären, och hende på ena sidan ett
 långt ref eller grund; desj irriterade situationer
 efter accurat räkning och observation, samt uti
 Nord lat: 20: 31. och meridian clisterice ifrån
 Moripin, 8: 13 Öst. Den 14 Augusti, om mor-
 gonen, sågs ett Hollenskt Skepp förut, och h: 6.
 land af China, samt ett par timmar därpå
 Compagniets Skepp Freden. Wij fingo med stort
 omvär en lot ombord, som följde osinniohskars
 emedan wij wro något Öfver, om darrre Leandre-
 tus, och rättat inleijnet till Cantons riviere, och
 ankrede emteligen h: 7 om aftneren, wid
 nöden af Sainao, eller his fötte, som ligger
 hwars öfver Macao, och består af his stora berg,
 däref wij för biß, af en annan, och en rivie-
 ret kringing lotz, (emedan den förre war bortgå-
 gen;) den 15 meste ligger stilla, och ware Herras
 Supergargenier, med Echelouper gingo från oss

till Macao, och den 16 kom wäl lotzen ombord,
men wärdet war måst fört, så at ej för, än den
20, om morgonen, ancker följdes wid Bocca Tigris
som är ett hänget sund, bevarat för ena sidan
med ett batterie med wäl wärdet, och på den an-
dra, med ett titel oralt stenkastet, som ligger
på en liten ö, därifrån wij kunde någla Chi-
neser, som skulle följis med Skeppet till det
kom opå, hwars på den 21 Augustij om mor-
gonen, Gudi lof. wij ankrade wid Kwam-
pon, som är som en redet för Canton, och blef
wo af alla där liggande Skepp saluterade; se-
den wår resa ifrån Swertige påstod, jämt uti
6 månader och 26 dagar, och wij innder den
tiden, att tilhopa räknat, efter loggboken seg-
lat, 18182 Engelska, eller 3182 sw: mit wid lag.

S. VII

Hittills äro de märckwärdigheter, som under
titelsen blifwit i aqst lagne, kotteligen anförde; nu
föder omständigheterna, at någots widlyftigare
omrörelse, staden Canton, och dess inbyggare,
med hwad därtill hörer, och därför här jag,
till sakens för mycket bättre förstånd, ej fun-
nit otienligt, förut lämna ett allmunt be-
grepp, så wäl om kejsaredömet China för sig self,
som om dess indelning, beskaffenhet, och när-

varande regering, med mera.

Chingerna kalla sitt land: Tchonghuc, som vill säga mycket, som ett rike, hvilket är sin öfverhetthet; och de Mongolske Tartarer: Catai, samt de öfrige af de Öste Tartarerna Nicancouri; utan att man har någon riktig kunskap om rätta uttalen af det namnet, China, eller Sina, som de andra Ostindiske nationer, äfven som Europaerne nämna; icke eller är man iakttare, om detta rikets ålder: sig i dess historier finnas Prinsar uppräknade, hvilka regerat så långt tillbakas, att om man följer den allmänna texten af Bibelen, sträcker deras regements tid, sig för Syndafloden, och minnaren Werlden blef bebodd, & Utan att därför besätta sig, med sådane twifflige, och omrige saker, deruti Chineserne sjelfve ej äro ense, lämnas de till andras undersökande, och ompröfwande att concilieras &

Ärvidt sjelfva det Chinesiska riket i allmänhet angår, så är det, det största och frugtbaresta af alla orientalska länder och orter, och ligger i östern på faste landet i Asien, i ett lindt klimat, i Zona temperata, emellan 20, och 40 graders nordlig bredd, hvilket man funnit vara gott för alla smittosamma sjukdomar, som påst och dylika, som åldring där hörs af. Det 2de sidor, neml. den östra och södra, är det med watten omgifwit, och

Stöter åt nordliga kanten till stora tartariet, som
 dock, som dock ifrån detta rike är afskilt, genom
 den bekanta stora muren, hwilken kejsaren Tsin-
 Chi-Hoang, 220 år för Christi födelse, lät till med
 otrolig kostnad af sten uppföra, och med en förhop-
 skantzar försä, till att hindra Tartarens Ingrepp
 de in på dess länder; samt att Wester, gränst för
 tillhopa med det ofriga af Asien, betydligt.
 gen, med Tibet, Ara, Pegu, Laos och Siam.
 Till figuren är det nästan ofskantligt, och inbegri-
 per inmot 200 Swenska mil i längden, ifrån Ö-
 ster till Wester, och lika många i bredden från sö-
 der till Norr, utan att räkna hertill stora Tar-
 taret, som till vid och storlek, ej ger det något
 efter, och för ungefär 100 år, med China öf-
 wigt förenat, sedan den Tartariske konungen
 Horigke, samman rike intagit och på sin ef-
 terkommande fortskärat. Utom dess äro Core-
 a, Sienki, CehinChina och Siam med flera sto-
 ra riket, på wiß sätt, Kinesiske kejsaren Skett-
 skuldige, förordnande han stundom deras konun-
 gar, at min hödne konfirmerar dem i denne wär-
 digheten, warande desse riket oblikerade, att han-
 dligt sända sine Ambassadörer, med Presenter till
 kejsaren i China; af hwilken en nu, under den tid jag
 var i Linton, ifrån Siam här uppe höll sig, för att und-

lägenhet
 som
 gen lyg
 tillhopa
 America
 på ar
 tas; sam
 werfloa
 som de
 därför
 ner Tse
 warer,
 af alt,
 wen al
 försliga
 Antalet
 dast i
 som i
 har ut
 på af
 millione
 man,
 begripa
 dater, or
 anserligt
 af ett ot

lagenthet gå öfver till Seking.

Hvad rikedom i China finnes, är oförligt, ty utom det gull, och silfver, som till myckenhet i vägen ligger fördolt, och ej får tas up, så samlas där tilhopa en stor del af allt silfver, som uti de rika Americaniske grufworne utgräfwes, och utaf Euro. paer arligen drifwes, at emot dess producter bortbyskas; landet är också i sig sjelf så frugtbart, och öfverflödande, så nästan ingen ting kan räknas, som där ej finnes, och räknas Kejsarens inkomster därför af detta rike, hwars är stiga till 200 millioner Tael, emedan skatt betalas till Kronan af alla warer, landtjord, skogar, berg, floder, och uti summa af allt, som räknas något utaf sig, warande af wen alla personer, emellan 20 och 60 år gamle, förpligade, at erlägga en årlig hufwudskatt. Antalet af fribyggare, är också så anseeligt, at endast i China ensamt, räknas så mycket folk, som uti alla Europäische riken tillsammans, och har uti den efterräkning, som kejsar Kanghi, i början af sin regering lätis göra, funnits här, eliofwa millioner 52872 familier; samt omie millioner 182366 man, som kunnat föra wapn, utan at därunder begräpa alla Mandariner, Bonxer, asclanchade sl. elater, och dem som ännu ej nåt 20 år; icke eller den anseeliga myckenhet, som bör på wärdet, och består af ett oförligt antal.

Köla detta vidlyftiga Chinesiska riket indelas i 15 provinser; alla så stora, att de kunde passera för lagliga kungariket. Deras namn äro: Pekeli, Pueni, och Pueni, som sträcker sig till Tartariet, längs den omtalte store muren; Pungtung, Kuangnan, Sju Kiang och Fokien, vid det så kallade östra hafvet, Quangtung, Quangs, Sun nan, Sektuen, på södra och Vesta sidan, och Koman, Kouquang, Koesituen och Kiansi mitt i landet; Alla dessa äro fulla med stora, och med murar omgifne städer, som skola vara 1475, till antalet, nämligen, 161 tillaf första, och 1514, af andra och tredje ordningen, utom en ganska stor myckenhet Skantzar, Bergar, och Byar, som inte wän hafwa, och ej räknas för städer, så somtlige säkerst sägas äga en million inbyggare.

Hvar provints indelas liksom hos oss, uti mindre distrikter, på Chinesiska kallade Fou, och deras Presiderter. Fuhifou, som räppan swara emot wåre Lagmän, (s. så det är en stor skildhet, i ansenle till mynneligheten, och distrikters storlek:) och af hvilka ännu mindre distrikter oleserier, Schou, och Kien, eller Hogen, hwars administratorer tituleras Fchi Fchiou, och Fchi Kien, s. Fy Fchi på Chinesiska är så mycket, som domare;) och kunde liknas med Kärnens Högdingar i Sverige, emellan Fchi Fchiou, och Fchi Kien, någon difference finnes, efter somtlige Fchi Kien dependera af de förre, och andre så blott under

ria konungen i provincien. I hela China räknas 173 så-
dana Jurisdictioner, som kallas Fou, och 235 mindre di-
stricter Tchou, samt 1173 Kien. Städerna delas också
i anledning häraf i två sorter, eller ordningar, så att de af
första ordningen kallas Fou, hvilket skrifvas till deras
namn, som Chin ten fou, eller Peking, Kiangning fou,
Kuang tcho fou, &c. de af andre ordningen Tchou,
och de af den tredje Kien, allt efter som en elemare
af den ena eller andra sorten, beräknas hvar stad: dock
måste man agta, att ej räknas städerna, så många, som
dessa districter; ty i de före städerna af första ordnin-
gen, eller Fou, äro utom Tchou Fou, åtminstone en, och
ibland två Tchou Kien, eller mindre Domare, inom sam-
ma murar, så att om man ville tallja elem. städ-
skilt, skulle af en enda kinnna göras två städer;
däruti också en del resande, som författat beskrifnin-
gar på detta Rike förfelt sig, och derigenom myc-
ket ökt städernas antal, emot det de i värdet äro

Alla de nämnde Domare elefundera omedel-
bart af vice konungen i Provincien eller Gouverne-
mentet, därtill de höra; hvilken på Chinesiska
kallas Fu-yien, eller Fuin, och som har vissa höga
Mandariner förordnade till sine Ågendor, öfver
hvilka ännu är en högre Mandarin, som kal-
las Jong tou, under hvars disposition två, och stundom
tre provincier, eller om de för sin kallels blifvit fördelte, så
många Gouvernemeniter stå, så att Man åtminstone ända

här tvöente ricens under sig, öfver hwilket Ke'n endast
i några saker, och ej som någon egentelig förmän, här at säga;
ty Kuckungen ärkänner så väl som Hong tou, vilket an-
nat öfverhufvud, än de sex höga domstolar, eller Collegier,
som äro i Peking, hwilket disponera alla saker uti riket.

Uti China räknas egenteligen ej mera, än tvöente
Rikshänder, nemligen Adelen, och gemene man. Un-
der det förra hördet alla Prinsar, Kestigar, Grefvar,
Mandariner, så väl de som lagis afsked, som de hwil-
ka annu herra, och de lärde, som genorngådt de för-
sta profven, och äro som Candidater till rikslysborne.
Den andra ordningen inbegriper höjrmän, konstnärer,
och dem som icke äkerbruket, hwilket uti China hålles
i stort värde och anseende, hafvandes man uti deras
historier, exemplet på de 2de Kejsare Chün och Yü som
blifvit liksom Dräpss i Dotter, och Drinistauet i Kö-
men ifrån plögen till kronan upphogde, och genorn-
sire exemplet lammad sine underfattare och efterkom-
manne, härliga efterdomen. Utta lysor i riket förestas,
af de ofwan nämnde Mandariner, som Portugiserne och
efter dem de andre Europæer (säsom det mandare, besat-
ta:) kalla dem, eller efter Chingiskän: Ej och uti
Canton Saugie, hwilket äfven wils säga så
mycket, som: Min herre. De delas i tvänne
saker, lärde = och krigs Mandariner, och emedan ärfte-
liga fiederstithar i China ej brukas, och endast en rätt
skaffens merit reflecteras uppå, så står äran där, där.

Städes för hvar och en öpen, som genom digga och tapperhet, vill gå in genom den samma, utan att någon värdig förskäntes. Utas de lärde Mandariner besätas alla civila sysslor, och äro de fördelte i nio försätkte ordningar, den ena öfver den andra; och krigs-Mandarinerna, bestå af tre slag, samt föresta Officers-tjensterne vid Armen. Alla dessa måste undergå en noggrann examen, innan de kunna komma till någon af dessa grader, hwilken blir strängare, ju högre lustan är de skola föresta, och tillfwa de sedar. Så måt föringade, som uphöjde, efter sitt uppförande och fortienst.

Kaisarvædet öfver alla dessa. Så måt Riket, som menige man, är kejsaren, Hvars wælde är fullkommligen oinskränkt, och så stort, at Han snarare wärdas som en Gud, än en menniskia; Dess titlar de elärfere gifwa Honorri äro mycket höghärfwande: *Whi hoang*, den helige Kejsaren, *Gen tse*, himmelens son, *Tan soni*, tioswende år, och andre dylika. Om man skall tro Chinesernas historier, så har intet rike på jorden, undergått mindre förändringar uti regeringen, och orolldeligare omwäxlat regenter, än detta hafwandes det, som de föregifwa i 4000 år, blifwit styrt af inhemska prinssar; och räkna de en kejsare, som hetat *Schi*, för första grundläggaren till *Sch Monarchie*, ifrån hwilken de seya, at utan uppe-

härled, 22 särskilda Familier, och af dem 234 Kejsare
 efter hvarandra, settat på thronen, till dess, at den Sar-
 tariska konungen, Å: 1644, inföll, och bemäktigade
 sig kronan, samt tillika gjorde en ändra på Chinesiska
 inhämska regeringen.

Orsaken till denne remarquable förändringen,
 hvarom rygget afven till Europa utspredt sig, för-
 kenar här i korthet, at anföras. Förclarific må-
 kas, at Fong Sching, eller Thoa Fong, den 16de augu-
 sten af den 22da Familien kallad King, var den
 samme olycklige kejsaren, som genom Sin sträng-
 het, och oändeliga gruslighet, gafs antedning här till.
 Hans undersåtar, hötte wid Des Tyrannie, och de
 många svåra pålagor, böjde ofveralt at knä-
 ra, och liknade sig till ett generallt uprår, under det,
 at de käfverlige troupparne, lög i säll wid den stora
 muren emot de Ofre Tartarer, som oförvittade i
 sin commerce utaf Chineserne, hvarföre de ej
 kunde få någon anseelse, hade infallit i revo-
 lution, med en stark krigsmagt. Detta kriget, som
 i några år continuerade, och höll Armeen, så
 långt afskild ifrån rikets hufvudstad, at den i nöd-
 sat ej kunde undsättas, jänkte Chinesernes mis-
 nöije med sin kelsare, upväckte motet på en förva-
 gen Chinus, kallad Li cong He, at Han, för at profitera
 utaf conjuncturerna, samlade sig ett antal Malcon-
 tarer, som inman kort, genom tillhop från alla or-

ter, ökte sig till stort antal, och med dem bemäktigade
 sig många städer, och hela Provincier, hvilka alla
 Han insändade efter sig utlagarne, och besatte med
 städerne Gouverneurer, som woro honom fullkomligen
 tillgifne. När Han sedan tillräckeligen förskaffat sitt
 krigsfolk, och rigtat dem med stort bes, tagit af faller
 dem, som gort honom många motstånd, förklarade
 Han sig satis för kejsare, och marcherade directt
 till residence staden Peking; Orten war väl befest,
 och hade en besättning af 70000 Man: men den
 orrigt som den emellan regerade, jämte ett skiltige
 af de förnämste, som Han köpt på sin sida, utom
 en hop af dess soldater, hvilka som kopman förklarade,
 de smugt sig för in i staden, lättrade så dess försä-
 lagande, at Han, utan någon ringesta motstånd,
 gick staden in, och redan marcherade till kejsertig-
 stället, innan kejsaren Kow Jong wiste af sin olycka,
 och såg sig lägent ut, at slippa undan. At undwika
 segeruttrinnans öfvermät, i huars händer ut faller den-
 ne olycklige prins, fringade mera före, än själfvet dö-
 den, såg Han då ingen annan utväg, sen att
 Favoriter öfvergifwit honom, än at själf beröfwa sig
 lifwet; I denne förwiflan därför stäckt gick Han
 i en utaf sine trädgårdar, och sen Han med en såbel
 nedhuggit sin dotter, för sine fötter, hängde sig själf up-
 i ett träd.

Efter Dess död föllo alle till den nya regeringen

och war ingen som dristade sig, at merca skämsot
tyrannen, än Cusanguay. Som war General för de
Houyppar, hvilka stodo vid Tartariska gränser. Den
nye kaisaren samlade wäl en Armé, för at bringa
Honorn till lydno, och döo med goda till, at künna
sörmei Honorn undergifwa sig Des wälde; men
när det ej wille taga tid, lät Han för des egen skyg-
ga Hans gamla spader Ali, som Sicongse fört med
sig uti denne expedition.

Cusanguay, så wäl af kärlek till fäderneslan,
det, som uprättad till hämnad öfwer detta blodet, blev
en mera upstånd, och när Han såg sig ensam
wara försaw sig tyrannen emot, rescherade, at re-
spa den Tartariske keningen till hjälp. Songte,
som då regerade detta folket, som tyckte straxt
härtil, och marcherade, med tre usteigen af höp-
ar om några rikedomar, som fast mera at utföra si-
ne pirata desseiner, samma dag, med 6000 Man
till Des irasättning, hwarom, så snart tyrannen
blef informerad, och samt sig oförhogen, at stå dem
emot, dristade sig ej i kranlet med två så försäkte
Generaler, kyskade Han sig i höft till Deking, tog
därdan det präktiga iur kaiserliga palats, satte
sedan ett dekpar, och retirerade sig till Cheni, där
Han så förde sig, at man aldrig sedemera kunde
utspåra des retrakt.

Sålendes war nu den nye förordnaren, och Armé.

senne hade Tartarernas krig ej mera behof; men Kong-
 le i stället för att skingra sin armee, gick änder till K.
 hing, och blef Jern lännelets och frihetens försvarare där,
 med alla följdebetygelse emottagen, samt visse där-
 jämte så inläga allas sinnen, att de siesnarte brö-
 Konon regeringen, hvilken, ehuru Kan för ett
 hastiga dödsfall, ej hanst sies emottaga, dock samt
 tillfällige transporterat på sin sexars gamla fort Chün-
 tchi, som Kan lämnade under sin broder Amavans
 förmynderskap efter sig, och skedd det år 1644,
 hvormed börjes den 23de kejsarliga familjen i Chi-
 na, som kallas Tung.

Den skicklige, och kunnige förmyndaren, fö-
 restod regeringen med otroligt beröm, i under Chün-
 tchi minnerarighet, och visse med en ännu mer sär-
 alighet, att tvitiga förre delen af de epistidige Provin-
 der under Tartariska regeringen, tvarys Kan gjorde
 sin Skonson kejsar Chün tchi sies, så habilte ut rege-
 ra, att Kan i kort tid varit allas tvärten, och blef
 älskad, så väl af Chineserne, som Tartarerna, hvil-
 ka båda följefullt, som för siffts så stidiga, Kan
 med mycket skicklighet handtammeligen att för-
 na; dock varende Kans regering efter Amavans död,
 ej mycket länge; ty kejsaren lät så inläga sig, enen
 Tartarisk dennes skönhet, så sen Kan taget blenne
 efter sin mans död till ägta, och Hon föds Konon en
 son, samt skick därpå, jämte den samma efterdöt,

Han kort därefter af sorg borttränade, och ämteligen
dog, i upå sitt 24 ålders år, till alla Sina underså-
ttas stora saknad och beklagelse, förordnande förut till
efterträdare, sin yngsta Son: Langhi, som då allerna-
st war bär gammal, och Han höll för Skickligast,
att regera.

Langhi, eller Konghi, (som jag hörde de kallade
Konon i Kanton,;) blef dagen efter sin Faders död
introniserad för kejsare. Dets stora förtienster och beömn-
liga regering, hafwa ej allerna-
st grannar, utan äfven de Europeiske Prinsers öf-
fna. Han har och ämteligen fullkomligen till ständ bragt för-
eningen, emellan de både Tartariske, och Chinesiske
riken, och kunnat iakttaga sitt härraväldes sträcka
sig, inömet 500 Svenske mil i längden, ifrån ön
Hainan, till Tartariets yttersta gränser, och öfver
hälften så mycket i bredden. Ett ständigt underhål-
la enighet, emellan de två särskitte nationer, och
ämteligen förmå dem, att alldeles glömma bort, att de
woro afskilte, så war äfven Hans omsorg, att uppfyl-
la dem med, både med Chineser och Tartarer om-
hvarandras, liksom att förordna en likhet i kläderna,
och dylikt, som kunde befästa detta ändamål,
och sätta sig, så väl därigenom, som Sine an-
märknings förtieningar, uti öfrigt härte hos Sine un-
dersåttare; I början af Dets regering woro väl åtskilli-
ga begynnelser af rebellioner; men de blefvo i tid stillade.

Den gamle Ouyanguey, som ännu lefde, och ännu
de sig, at Han infört Sontorerne i landet, bod wäl
till, med en stark Armee, at icke försöka, om
de så lätt kunnade drifwas ut igen; men Han dog
för hastigt, och sågs dets yngsta Son Hongheon,
blef af dets medheltloire förklarad för kejsare, som
hinnerade det ej länge: ty Han tog Sitt lifvet af
sig d: 1671. hvarpå afwen de andre rebeller förföllo.

Denne Kejsar Kanghi är ok den samma som
lammnat den altmäktige handelsfriheten för alla
Nationer, hvilcken enelast Portugiserne tillförene
nådd, samt förunt för stora privilegier för den
Christna lovan och Missionarierne, som fortskran-
sade den samma, utom andre, ej tillfyllust bespi-
selige, och höghgagnelige anstalter.

När Han regerat med oförlikneligt beröm
uti 60 år, afled Han till sine undersätters, och
de Chinesiske Christnas stora afsaknad år 1722,
i December månad, 69 år gammal, och succe-
derade honom dets 4de Son, Yon Tching, som
redan ned sitt 15 år, och addeles ej war någon
gynnare för den Christna religion; ty knekt
hade Han bestigit Thronen, innan Han rele-
gerade alle Missionarierne, ifrån hofvet och he-
la riket till Canton, (utom några få, som behöl-
les wid Mathematiska Tribunalen i Peking:)
hwareff ej eller gafs dem frihet längre wistas,

år till 1732, då de måste retirera sig därifrån, och till Macao; samt på det frångessta handlade med dem, som antagit den Christna läran, och ej ville afstå ifrån den samma. Biskopen här till, gaf merendels den ömheten, som upmärte emellan Missionärerne sjelf, och förnkte visst Mandarinens jeholusie, öfver den iymst, och benägenhet, den afledne kejsaren ständigt visste emot dem. Sedan denne kejsaren, ej långt, var i Båhr setat på Thronen, lemnade Han det himmeliga 1735, och hade till efterträdare sin son Kienlong, (som Chineserne i Canton kall. Län:) hwilken ej skall wara store ålskare af de Christne, än Sin fader, och därför mysligen latit gå en hårdt förföljelse emot dem i Peking; Dess regering har och blifwit oroad, af något buller och rebellion, som skall wida böger, att gripa i kring sig, och blefwo 1748, vid slutet af året, under mitt wisande har, några skyselige rebeller utänfor Canton erograde. Denne kienlong har varit 25 år gammal när Han kom till regeringen, och som Chinesernes fideräkning är, ifrån början af kejsarens regemente, så är detta året (1749) det 14de ifrån Desankomst uppå Thronen.)

Detta är egentligen närvarande till ståndet af kejsardömet China, med dess regering, och åter står, att kortel: omrörer huruvida samma rike för, för Europæerne blifwit kunnigt, och sedan

besökt. Än förider skult utaf Historierne bekant, at
 man i ti Europæ hafst mycket liten kundskap, så väl
 om China, som det egenteligen så kallade Ostindien,
 för än i slutet utaf det 15de Seculum, efter Christi
 födelse; ty anskont man förut sådt varor från de
 orterne, som Specier, och dylika, så togos de ej af Euro-
 päerne, utur första hand, utan Venetianerne förde
 dem ifrån de Syriska och Egyptiske hamnarna, dit
 de genom rött hafvet till förs, och sedan landvägen
 öfver transporterade. En Venetianisk Adelsman
 Marcus Paulus, hiede väl redan Åhr 1270. vid lag
 i följe med de occidentaliske Tartarar, som höllo på
 at intaga en del af China, sådt tillfälle på genomfara
 några af dess provincier, hvilcket Han vid sin hem-
 komst beskref; men som Europäerne tvärigen då för-
 tiden kunde se, at ett så polerat folk steg, ett så
 stort och rikt, samt frugtbart land, som af så många la-
 gar styrdes, med mera Han dåsom berättade, skulle
 ytterst i denne Världens öfre del, si anseende till öf-
 finnas; så togo de det mest allt för en gränsligt, som
 Antom ut sin egen tvärna spinnis, till så anteligen
 seolern med i depe tider, lärst känna detta stor-
 rike, och summit det Han intet annat framfört,
 än det, som uti vareket var sant.

Portugiserne voro de förste, som hade den lye-
 ken, at finna vägen till de Ostindiske länderne,
 samt afven göra sig mästare af Dess närmsta stä-

der, och handel, under sine berömda Ammiraler,
 Vasquez de Gama, och Alphonsus de Albuquerque, den sta-
 re kallad, sedan år 1493, de upfunnit vägen kringom
 Cape Bonne Esperence, och anförde af Warthulernes Dör-
 passerat det samma förbi. Och alldenstund i början,
 allt gick dem väl i hand, hwart de vände sig uti In-
 dien, så dristade de äfwen at besöka det längh afstags-
 na Chinesiska riket, dock ike sin nägre, segerwinare
 eller jorkande på sin magt, än skonad Indiska hafvet
 war fullt med deras Skepp, utan sådan Supplicerande,
 ett så handla dar. Som Chineserne hafwa ändt från
 sin Monarchies början, uteslutit alle nationer från
 sine hamnar, och det af frugtern ut utesluningar.
 nu skulle införas några rijkheter, eller förändringar i
 deras seder och kläder, hwilket de i så långliga ti-
 der hållit omibbade, och därför seltare för sine na-
 tor, till de närliggande orter; så wille de också nu
 swartigen, lämna desse till Indiern rijkomne gäster
 någon frihet för sin commerce i deras rike; men
 åhviligen lito de berreka sig, at så vida samtliga
 dartin, så Portugiserna fringo luf, att hwart år, för a si-
 ne wärdet uti land; lyfta dem öde ön Sancian, och
 upstapla dem där i kuffter af ris, utan at få bygga
 några hus, dock med wilhet, at Chineserne sielwa,
 sedan därifrån skulle hämta dem, och därför läm-
 na andra i stället. Sedermere ökte sig förkrolighe-
 ten emellan desse två Nationer så vida, at under kej-

för Hongkhi, eller Kiaohong 11de regering i början i slutet
 16de seculo, de Portugisiska handelskarle, kommo med
 sine skepp intill Canton, och Ningpo i Provincien
 Schekiang, och continuerade det i en 50 à 60 år, till dess
 en sjörefvarer Schang-si-lao, som war nog maktig på
 sjön, drifade sig med sine skepp upp i Cantons flod,
 och tog in Macao, som ligger nedanför, samt be-
 gränsar sig till Canton. De fingo klesse hvar ena
 regner, tillfälle, att ätta Chiniserne i sin obligation;
 i det, att de på Mandarinernas tragna anstaltan i
 provincien Quangtung, bortdrifvo sjörefvarne, och i-
 hial slogo dem, samt förbjödo dem betränga sta-
 den. Sin tacksamhet för denne gerringen, fram-
 te kejsar Kiatsing, att de Portugisiska köpmännen Ma-
 cao, som de omgöfvo med en mycket min; men se-
 den fingo sig till oordenligen besatta; när Hollendar-
 ne, som 100de år efter Portugisernes ankomst i fridien,
 hade intagit deras många öcker, äfven ville drifva
 dem in (denma)

Undeligen sedan den Surtariska regeringen war
 kommen på Thronen, och Kangxi en Honghi den
 andra kejsaren af samma familj, så sitt rike i
 stillhet, för alla inrikes buttersamheter, så lammade
 de Han år 1665, en allmän handelsfrihet för alla Na-
 tioner, ogadt att Portugiserne 5 år förut, år 1660,
 slutit en tractat med Hofvet, att ensamma få här hand-
 la. Från denne tid hafva de måste Europaiske natio-

ner, till efter annan distans sine Skepp, hwilka
äfwen frequenterat hamnen Amoy eller Hieman
i provinzen Fokien mycket; men seden godvilligt
lämnat den Samme, emedan Mandarinerna
stegrade fullen på warorne efter behag allt för eras.
Rist, och köpmennerna ej kunnat förlinera alla dit
kommande Skepp, med tillräckelige waror, så att
därför en stor del måste ligga ofwer till annat år,
som M: Kocher, i sine observationer ofwer den
Phinasiske handelen, indragne uti Ph: Salmons
modern History, betyggar. Omsider har Kysar
Kon tching, genom ett offentligt förbud, uphäf-
fvt all commerce dit, så att nu för tiden, Staden
Canton, är den enda orten i China, utom Macao,
dit Europaerne få komma.

S. VIII.

Till denne Staden är och det, som närvarande
rises med Skeppet Koppet, blifwit förättad, och hwil-
ken jag företagit mig i korthet beskrifwa; och som
den är situerad, wäl 12 svenska mil öfver fästet,
wid en stor flod, som har ett widlyftigt utfall, så för-
ras förut, att den omtalas i Samme flod kalla Chi-
neserne Ta, eller Taho (f. ty Ho är flod.) Och kommer
ifran provinzen Quangs, gäendes igenom Quang-
tong, wid hwars hufvudstad Canton, den seden
faller ut, och möter en annan ej mindre flod,

En jämte denna, tilhopa formera där ett an-
 seeligt utlopp eller Skargård, hwilken med en hög
 snä öar är upfylld. Samma utlopp, är wid an-
 dan hel viett, och nämnes Roumer, eller Tiger ham-
 nen, begynnande wid öarne Sadrone i Nord öa.
 till 22:4, och sprickande till Staden Panton
 på 23:20 samma budo. Landet här, har ingen ting
 mindre, än en behagelig prospect, när man först
 kommer in, ty där synes ej annat, än bara Bergs-
 kullar, stora Landbackar, och högar. Strax in-
 nan för de nämde öarne Sadrone, som sådes sitt
 namn därpå, ut föröfware firdom på dem hafst
 sitt hemmiskt, är på högra handen tre höga Bergskul-
 lar, som gå ända upp i Skyarne, den Chineserne
 Santao eller tre stötter kallas; och twär öfver framwi-
 ser sig på en kulle, en liten Skantz, af den öfwan-
 nämde Staden Macao, som Portugiserne rå om,
 och de Chineser som bo i hären, och ej förstå nå-
 got af Portugisiska, eller andra språk, nämna Among
 och Amurr; samma Stad ligger helt nedrigt, och
 kan ej synas, utom nagre enda hus, för de öar, som
 gå uti kring, liksom i en sirkel, och hwilcke göra
 Des hamn nog säker, för de hundra wäder som stund-
 om blåsa, besynnerligen den tiden, när Pasadwin-
 darne byta om i Chinesiska tion; öfse fastnärings-
 wärck berättas wara i godt stånd, och med ett stort
 antal Lejorner besatt; men garnison, skall wara.

liten, och underhållas illa, som Portugiserne förlorat
 värdet uti Indien. En Portugisisk Gouverneur håller
 också här, hwars värdet dock mycket är inskränkt,
 emedan Chinuserne äro mästare öfver allt, besinner
 liger nu, när en Mandarin, under hwilken det
 omriggande distriktet lyder, blifwit distriktsportierad.
 Fem svenska mil wid lag öfverför Macao, gör detta
 rivieret hängare tillhopa, och formerar, som ett lind,
 däremellan ettå skepp, som skola segla upp, nedvär-
 digt måste passera, och kallas af Portugiserne Bocca
 Tigris, eller Tigermun; härvid hafva Chinuserne
 anlagt fästningswark; på höger ett Batterie, som
 ligger lagt wid wattenet, nedan för ett litet Bång, och
 är af sten, med 12 à 14 styck gluggar, och på wänster
 uppi en liten ö, en erat stenschantz, med grön bet-
 cagie omwärd, öfver med gluggar, dock utan stje-
 ken på någonderet; desse hafwa firdorn blifwit up-
 förde, at hindra firdofware mera, drifra sig så långt
 upp, som de gorde under kejsar Kien Longs regering, i
 när de belägrade staden Suinton, och med Portugise-
 nes tillhielp blifwo dödade ärefne, som öfverfäre är
 omkallt; och hiena nu mera, nästom ej för annat än
 tullhus, där alla in- och uthommående skepp, må-
 ste wisa sitt fihets brev de färd af Trin, at gå igenom.
 På andra sidan om desse Schantzar, har man förf-
 landet, helt grön och wacker för sig; hwars järnte pas-
 sagen är mycket smal och grund, för sjuu skepp

med sin last, ej kunna komma öfver de trippin-
cipalesta Sandbankarne, och innan man kommer
upp till ankarplatzen, passerar på höger förbi ett
Storn af Tågier, Lyontornet kallat, som jämte ett
likt förfallit Batterie eller kastel, står på en hög ud-
de, bakom hwilken Cantons recter för de Europeiske
Skeppen är, hwilken Kampion, och af Europeerne i
allmenthet Kampionkallas, och siges lika som instänge
på alla kanter, emellan des Situation är innant-
sör den nämde udden. Åtskillige öar, dela här
floden i 2 eg. Zannar, hwaribland den så kallade
Grantz Island eller ö, förtienar, at märkas, emedan
ej allerteft en liten flod, eller Rye ligger på des öst-
liga sida, utan och åtskillige Rader af sten up-
murade där finnas, utom des begränsas de Euro-
päer på sådes som de i Kampion, hvarjämte är sin-
gult, at på hela ön genom konst blifvit stora Choga,
och runda backar uphöfde, som i sin toppen till jo-
ten, liksom med trappstegarne runt om afsette, och
med gröna färd, fått med hwarannars äro berättet,
liknande eller förskallande så många Amphiteatra,
hwilka warckeligen för en nykomblen, begimerli-
gen sommartiden förorsaker ett behageligt anseende.
Emedan alle främmande, som komma hit, och så
behöfver förse sine Skepp, tackla af dem, med mera,
så har dem blifvit fihet lännd, at på en sandbank,
som ligger hvars öfver Grantz island, (hwaremellan

de altid, emedden knejpt en Engelsk mit, en of-
 ver, fran den ena till den andra :) så uppbyggga Barn-
 bon, och ris-hyttor, hvilcket kallas Bancksalen, dis-
 de föra allt sitt lagwärke, och annat gods, de ej bruka
 medan de ligga i hamn; och hafwa alla Europæer
 lof hertill, utom Hollenlarne, som tagas förwar-
 hat den samma, genom det försök de Sketat gör,
 att wille öfvervinna Staden Canton, eller åtmin-
 stodne bemäktiga sig Des, insläpp, och till den an-
 clarn uphållat en Skantz för sig. Iag frejgode wal
 med flit i Canton härnäst; men minde ej utspana
 sammantänget; ty Chineserne wiste intet at sei-
 för härom, och Europæerne, som förälde saken, berätt-
 hade en del, at det ena af watten kassellarne, som lig-
 ga utan för Canton, Skulle wara den fästningen de
 öfbyggd, och anelre pastodo, at lämnningar inmed
 Bocea Sigis af den samma än såges, hvilcket o-
 lika relationer, jänkade del, at jag i de Scribenter,
 som widlyftigt handlat om China, ej finner nämnt
 härom, somde twisfels utan gör, om så förhållit sig,
 gifwa mig anledning, at mycket trilla, om saken,
 så hantger tillhopet; hertigast än wist del, at om de
 haft ett sådant tillbud förhänder, öfverwältigt
 Chinesiska regeringen alldeles förbudit desse sällige-
 gäster, att widare communication med sine länder.
 Distancen ifrån Wampou till Canton kan räk-
 nas till 12 à 2 swenska mil wid lag, hvilcken wäg alt-

gehet, som till ledning intages, måste föres med stora
 Chinesiska Båtar, eller Sampaner, som de kallas. At
 förbyggas understef och prästisering, äro till stycken till
 hús i wagen, det ena neder wid Kämpen, och de två
 andre äro i stucter, wid hwilken alla förbigående far-
 tig frängeligen visiteras. När man far elenre wi-
 gen utifrån Kämpen, passeras tvänne torn, det
 ena på höger och en liten Kulle, bakom hwilken en
 stor by är, och det andra på vänster högre upp; Chine-
 serna kalla dylika Dio ka, och bestå de merendels af
 9, stundom 7, men alltid udda, etager, och spita sig
 ihop på en mera eller högre i höjden, swarande på alla
 sidor fönster för hvar waning, och swan på, som en spi-
 ra, med taggar på sidorna. Dessa torn brukas på
 lediga platser och högar öfver allt i China, såsom
 en synnerlig Siel.

När det annars prospecten utaf ständerne här
 omkring rivieret angår, har man orsak at beom-
 ma dess angenämlhet, och till på det har Jin-
 behaglighet sommartiden; dock måste en, antingen
 mera allt för mycket intagen af prästisier, eller och
 aldrig seelt något wackerst glans land om somma-
 ren i Europa, om man wilt göra't till måkalöf,
 och med Lemiten Pere du Halde, i Dess description
 de l'Empire Chinoise kalla det, ett afnöysamhet för-
 höllat land, eller som Hans egna ord lyda: une
 paisage enchantée.

S. IX.

Om man skulle döma stadens Extensivitet
 de och byggnad, efter dess utsträckning och ruggbarhet
 uti Europa, så kunde en lätteligen falla på den
 tanken, at den måtte vara en väcker och med so-
 na byggnader utfyllt stad, besynnerligen som så man-
 ga rika höfvingar där utstreckt sig, de förmär-
 sk Mandariner uti provinsern Quinsong, i den
 södra de kungadömdes residens, och alla utländska
 på China handlande nationer, vilken uti stort
 antal, som den enda öfna hamn uti detta rike,
 sig utsträcker.

Är det beqvämlik och skönheten utaf dess hus
 och byggnader angår, så wore väl förmärsk, at därse-
 re lasta, och förkastat dem; emedan de ej likna vä-
 re sköne Italiens och stadt i Europa; ty den differensen
 som är emellan detta klimatet, och det Europeiska
 gör den nödvändiga skillnaden ifrån ware byggnin-
 gar med sig, som öfver allt uti Italien finnas;
 och skulle de båda trädningars höga hus, som äro
 uti Stockholm, och andra stora kungadömdes
 uti Europa, vara öfver så otienlige uti de he-
 ta södra Rheniska provinserne, som deras öf-
 re rum wore obegvärme i våra kalla länder;
 dock icke desto mindre, som öfver allt uti China, de
 äro mera fräga efter at rigta sig, än at bygga

präktiga hus, och de förmånare eller Mandarinerna, at undvika jalousie, och mistancker, ej drifva, at utföra sina beringar (som alla hiora kejsaren till;) mera än warligt, och utom dess, att öfverflöd är förbuden, och skänksene af naturen, bara så förordnad för följadens inrättningar, och afskj för alla utländska gästet, etwän födeligtige de äti wore, at de ej lida ringesta ändring, i deras samspiders kläder, seder, inrättning, och allt annat; så kan man ej förwänta sig, at här så se något prospect af en wacker stad, efter det begrepp, wij hafwa därom i Europa.

Så snart man kommer öfver floden, där som Staden börjar, wisa sig uti en gles ordning, bara några gamla försallna hus, med små trappor eller bräder utföre, som på höga palat äro byggde half öfver watten, liksom en hög gamla åbodar i små städer hos oss i Sverige; bakom hvilka Stadsmuren, samt några stora träd i en irreguläre ordning, här och där framskjuta sig, och längre öf, mitt för Staden widtag, där Europæerne gemenligen hafwa sine Factorier, begynna wäl husen, at se likt nyare ut; men utder at därigenom något mera ska dess anseende, efter som samma Stads Architectur regerar öfver allt. Näm Skulle likwät äfwen så mycket heta, om en wille döma utaf detta Cantons första utskikt, det allt i följde däref wore lika, som om en, utan at hafwa sett något af dess

länders städer, wille tro, at de i skönhet kunde jämn-
föras med våra; emedan husen i wänti staden, ständ-
do till byggnadsfättes, ha alla enahandla form, med
den wid staden, stå dock i en mycket reguläre
och fast ordning tillhopa, och äro näst alla af
samma höge, samt med nättas och wackra bo-
dar uppfylde, så at man ej kan neka, at ju af-
wen det, på wist sett, har sin behaglighet med sig:
och några wackra breda gator, jernte atskilliga
stora Pagoder, eller Åfgunda Tempel, dar finnas, som
i zirkel gå något ifrån den allmänna architekta-
ren, också på sitt vis, förordaka någon ej alldeles
junt ofmakelig prydnad, som jag i följande rader,
med flere omständigheter för tillfälle at wisa.

Denne indberörde staden, ligger i provin-
sen Quangtung, i wänt 23. 11. Nordlig bredd, och
3. 31. Wäster om Kungens Meridian; i wänt rama
kland dern, som äro af följande ordningar, och
kallas i wänt Chineserne: Quangtung föu, och af-
wen Quangtungsen, som wänt säga så mycket,
som: Hufwung staden i wänt provinzen Quangtung,
af Portugiserne: Cantang, eller Cantam, samt af
de öfrige Europere: Canton.

Stadens utikring den samma, är mycket
behagelig, och uppfylld med wackra plantager, gröna
ängar och fält, risåkrar, som 2 gånger om året
sås och skördas, och sina lundar. Endast på norra

sidan finnas nägre så höge berg, hvars kullar dock, med wacke Dagoder, och gröne träd, så fullsatta. Sjöfria Staden ligger på en helt jämn plan, längs den i förre persianskaphen beskrifne floden Jax, och delar sig sjelft, liksom uti tiemme Särskilta delar, rumligen först Staden Canten, som med murer är omgifwen; För Staden, som ligger utomkring; och den swimmande eller flytande Canten, at jag så må tala, som inbegripes dern, som i små fartug, eller Sampaner, till otroligt antal beflyga floden.

In uti den besäörde Staden, så inga Europa-er, eller frammande komma, utan allen de Chineser som äroa profitera af Europaiska handels, samla sig i försäleten med hwad de hafwa af förkjttat. Dessa försäleten utgöra wärdeligen den största delen af Staden, hwilken de på tiemme sidor omgifwa, så endast ett stücke på norra kanten utåt sätet är fritt; och äro de mera, än halfannan gång högre, än den samma. Desslänga ifrån öfver till wäster är anseelig, och har jag i två hela timmar, i ett starkt gaderole, ej hunnit dern i änden. De flasta utaf luftwägarne, kröka sig liksom Staden, och somliga gå näst uti en halsseriel; warande allsammande, helt jäms, med en jät stor och fyrkantig hard sten belagde, hwaraf en stor renlighet och propete uti alla wärdelikan försälas, och större delen med Bambo- eller Bast-mattor, som ligga

öfver ifrån hufstaken liksom en himmel, beträkte, däri-
genom i den helaste tiden om sommaren, då vä-
rmen nästan är odräglig, om stor swalkning, för dem
som gå inunder, tillstodas: Somliga utaf gatorne
äro breda och wakra; men de flesta hett tränga
och smala; de omgifwas på båda sidor med låga
hüs af ler eller sten om en wäring, hwilcke alla
nästan utet innetället armar, om bodar med attehan-
da slags warer; dese äro också ordenteligen indelte,
för att hwar sort af warer, säljas uppi sine särskilte
gator, och således för man på en gata ej se annat, än
bodar fulla med porcellaine, af allehandes slag, på
en annan hwarjehanda sidestyggs och stred sorter,
på den tredje alla sorter Chinesiska kläder, på den
fjerde Chinesiska hattar eller myssor, och så vidare,
allt uti en mycket nätt och zirlig ordning rangerad.
När för de äro af hwar och en bod, står äfwen
på en stensot, en Tellerstofs målad trästol, som
merendeles wicker till takparaplyngen, och med gyllerne
eller anetre characterer, liksom en Thijt utmärcka
hwar warer där finnas, hwilcke när de uti en egal
distance äro ifrån hwarandra, och stå på en bred
och jämn gata, såsom den här är, porcellainet
säljes på, representera äfwen så många pelare, eller en
fyllkomlig colonnade, hvars perspective har wärscheligen
någon singularit prydnad med sig.

Handswärschare, som här sitta i sine hüs, och kam-

sin publicitet och arbetet, bo äfwen hvar och en som äro af
 samma profession tillhopa på många gator; somliga utaf
^{lämnade} malar och laguer a cilleriandra träsaker, andra slipa glas,
 rida porcellainer, sticka ut i perlemor, skära i elffenben,
 måla klippa till, och göra allehandas gullt och silfver-
 prappur, som de morlar och qualltar bränna upp
 för sine asquidar, och kalla leimtschi; sj och brodera
 älskellige sorter tyg och kläder, med mera; och en träd
 är emellert intagen utaf tuis, uppfyllde med bara hand-
 quornar, där Chinese ej annat göra dagen igenom,
 än mala och unsa ris, som har vriti en otrolig myn-
 kenthet consumeras, emedan det är den nödessa födan,
 hvaras folket lever på denna orten.

På de måst aflägsne ställen, och i de trånge-
 sta gränderna, finnes låra stånd, med allehandas
 matvaror, dels råa, dels färdigt lagade i stora högar
 upstapade, warande allehandes foglar och korn-
 tande diur, som andar, ankor, grisar, ja hela
 swin oc: på snoren uphängde, som se så mise-
 rable ut och i hettan lugta illa, att en utan näm-
 jelse, ej kan tänka därpå. Utom disse matbodas
 hållas dageligen på gatorne publicke marknader,
 utaf hvarjehanda sorter victualier, som färsk fisk,
 hvilcken hålles vid lif uti wattenkärll, fågel,
 trädgårders saker, frugter och dylikt, hvilka oc, som allt
 födanit tränges ut, bäras omkring i knippar, eller i
 härbunkar, som liksom wigt skallar hänga ett i hvar.

dera ändan af en lång bamboustrång, som lägges i jämn
vigt på axlarna, och ser man männor och quallar en
otrolig myckenhet utaf desse mänglare, som med sine
stärk och slagredor, at jag så må kalla dem, mta.
ga hela gatorna, och förorsaka mycket tjärnigt,
när de gå hem och bort med de samma.

Denne Staden är afver på samma sätt, som
hos oss, indelt uti kvarter, där af hwart och ett har
sin uppsynings man; liksåledes äro alle gator
afstängde i sine vissa delar, med portar för, som
en nattens böia tillslutas, för att hindra all
omvändelse, så jag observerade, att detta ej så ofta
här i aftogs, utan de alltid stodo öppne. Till at
befrämja commercen, och at med så mycket för-
re lätthet kunna transportera warerne ifrån
det ena stället till det andra, uti denna vidlyf-
tiga Staden, hwarest inga hästar brukas, utan
allt måste bäras, så äro också 3 canaler gräfde,
2de tvärs igenom, och en längs efter stranden, sten-
lagde, tillräckeligen djupa, och med wälfde stendyg-
gar öfver, på hwilcke besynnerligen den ena på
tvären, som afver går igenom det befästa fan-
ton, och långt upp i landet, med stora lastflamp-
nar, för lindigt pris, kan föras hwar man beha-
gar.

Husen äro här allesammans så byggde, at
hvar sidan, därigenom ingången är, retter ut -

af gatan, och längden går inåt, så att större delen
 af dem, som ligga vid sidan, äro så långa som
 hela kvarterets bredd; dock kunna dessa snarare kal-
 las en sammansättning af två eller flera byggnader,
 än ett enda hus: ty ärskönt de på sidorna hänga
 tillsammans, afskiljas de ändå inuti genom
 små gårdar, som ibland kunna vara Steller Östje-
 ken i rad, efter hvarandra, allt efter husets längd,
 och äro rummen byggde på både sidor, med en vä-
 ring stundom ofvannä, som endast köpmänner
 bruka, till magasin för sine varor, när ej några
 sammanse tyja dem att bo uti. De smärre hu-
 sen ha ej andra portar, än boddörarne, icke eller
 några gårdarum, utan fem eller sex kamrar äro
 inman för hvarandra på längden, och settan
 flere, än en, högs två på sidorna i bredd. Rum-
 mens fördelning uti reguläre hus, är sålunda,
 att man passerat portgången, och två eller
 tre large cours eller gårdar, är en stor öpen sal, som
 på somliga ställen underhålles utaf två rader
 höga pelare, och vetter ut söder, hvilket aspect
 Chineserne iakna för favorabla, och sedan på
 båda sidor, afven som bakom, några andre kam-
 mare ibland hvilka sänghammaren gementigen
 är långt in, och mörkt, där ingen om dagen
 vistas. Denne nämde salen är egenteligen
 ett rummet, och därför bäst menat, med at-

behandla lagrade arbeten, porcellainer af diverse
 sorter i en proper ordning satte, wackra rosen-
 häcks canapeer och stolar, järnte andra sitta, så man
 in summa ser, en stor ordentligt öfver allt därinne;
 framföre hwariga två stycken ritet målade Sittesfor
 ofverdragne ständer, och på borden upspärlas, när
 ej annat finnes, på ett eller flere porcellains på
 några symmetrisk stora pappermånser, eller annan
 frugt, som gifwa en behagelig lugt i hela den
 loka gasvelen är öpen, (med låga forster af ostori-
 skat i diamants form skurna, och i karameller infatta-
 de, som om wicken insättas) och utan för den
 samma en liten träd- eller ock stenslagd-gård, full-
 satt med alla handa wackra träd och blommor, små
 grottor mycket naturligt gorde, med små hus och
 träd på; Sulfur och gullfiskar i stora krusallis.
 härin och andra elysiska curiositeter, som förbi-
 sta ögonen.

De nio rummen äro bara med hvitt tunt
 papper, i stället för tapeter öfverklädda, och om-
 de ej ligga så tätt, att de hinna på väggen gö-
 ra något forster, (hvitte dock utdrag brukas-
 at gellan) så öppnas på taket så högt träl, att da-
 gen kan komma in, med ett fönster, eller
 röttnings forster för, därigenom ett ganska elinc-
 helt kan faller. För öfrigt innehålla de inga an-
 dra meubler, än de omgångeliga, som bord och stolar,

och hwaro deras sängar ängår, brukas de liksom
 mer, med pailum, och ett tunt spartaker, af en sort
 slätt, eller blomnings gäses öfver, som är tunt, dock
 så tätt, at ej mjuggor, som här mer än armerfi-
 des slaga en, och af Chineserne på portugisiska: man-
 quiter nämnas, kunna tränga sig igenom. Elds-
 rum äro ej i bruk, utan de upvärmna sina kam-
 mare, när kölden tränger på med glödande hat, lag-
 de antingen uti en grifta, som står mitt på golf-
 vet, eller uti små af japaniskt koppar gördle kvi-
 ker, hwitche. 3:4 i rad ställas på bordet, med sjukan-
 tige fonteral, 2 & 3 gånger större, än själwa potten,
 öfverhållt, på hvars öfra botten, är ett runt stort
 hat, därigenom värmen stiger up. Sitt at loka
 maten nyttias inmurade pannor, som fyring-
 nar, uti hofpencis, eller om några finnas
 därmed, äro de helt male och tränge, af järn,
 och ledas ut på sidorna.

Hvad de omtalte gårdarne, emellan husens
 inre afdelningar, ängår, äro de de fullhöjande
 med stora ovåta pappers lanternor, hvar på Chi-
 niske Characterer på malade, och emmaras wacker
 stentagde; mitt för själwa porten eller ingången
 i framgatan, står en kwarwagg af bräder, som
 delar farfvingen i två, på hwilken en röd kassa,
 med stora Chinesiska bokstäfver ses uppsatt; och
 på wänstra handelen, som här hos Chineserne

hållas för den förnämsta, finner man en afslutad bild på ett Altare, eller ock i Desse ställe något stort skrifwit papper i minnen insatt, i ett därtill gordt rum eller niche, som det kallas i Architectum, där för en ständigt, som en tinsguld eller Goudi relikse står.

Häfterna därutaf bygges, består, antingen af obrandt, och i solen torkat tegel, jord, eller ock bara Öfronskal, som här i myckenhet fås, och med kalk ihopafästes, samt stundom färd. Deras tegel är litet lika den holländska klunten, och därför när de skola göra murarna något tjocka, lammna de öppning mitt uti dem, och bara mura om kring kornen. Taket går slutter, dock ej så mycket som hos oss, och täckes med en sort papper, hvilka differera från varandra, och efter mått tycke ej eller äro så bequäme. Elti. de husen som ha 2de våningar, äro sparrarne, och botnarne så swaga, att hela huset nästan gungar, när man går därpå. Chinesernes ornatliga widskeppel. Se sträcker sig äfwen hit till deras byggnader: ty utom det de göra mycket wärdigt, om staten därpå de skola bygga, tidens när de boja, och annat mera, så brukar de äfwen en synnerlig ceremonie, när de sätta up själwa öfversta Sparran, eller kragstaden, och lägga taket på; ty de sätta då ett rött eller brunt bomulls klade, twars öfver stocken, qunta samstund och andra liqueurer, med mat och

afsläkt på, mivigast därmed till sine Gudar, och
 till skolan, at därmed huset är nog friskt för alla
 tillförläppliga olyckor; detta kalla de Quachong, och
 hänger gementligen kvar för länge byggnaden
 står, så framt annars äldre ej alldeles förtär det
 innan tielen eller odet, så utöfva sin makt på
 själwa huset.

I öfrigit må man betörna Chinesernas Poli-
 tie, som de här hålla, at inga allt för små hyffar
 för byggas in ibland de äldre husen, utan är
 det allraelängst ut som man först får se utaf de
 små jordkoryor, med bambusförfärd, och stråtak,
 samt bambus mattor för dörrarne, hvilka utgå-
 ra som en apert träd för sig, däribland afven
 hus äro, som allt träck och orentlighet in skolen
 samla sig, och igöopar nedgräfwes, tills den rött-
 nar; seke eller tillåtes några stora lediga platser,
 utan alla fornter ses fullbyggda, ehuru man man-
 der sig. Åhr 1745, har väl en del af skolen med
 ind försidans brunnit, då måst alla Europaiska
 Factorier gåt ut, hvarvid de som dem bebod, lidit
 anseelig skada; men de äro nu allesammans
 igen uppbyggda, så at knappt mera märcke deraf
 ser skönjes, än at byggnaderna derstädes, se lites
 nyare ut, än på äldre ställen.

I förstadren utaf Canton finnas ej flere, än
 tvänne forq, som jag blifvit warse, hvilka bada gå

intill watten sidan, det ena uti öfver, och det andra
 i neder, utan vidare gränslader, än at det sidsta
 med wacker junn sten är belagt, och för fronten har
 två Dugoder, och det förra inmot sjöstranden slutas
 med en espee af en triumf port, eller båg. Man
 har dock dockhet så mycket större andel utaf Dugo-
 der, eller Åsgårda hus, emedan nästan uti alla ga-
 tor någon, och äfwen två tillhopa i en bredare
 hvarannan, på många ställen ses upbyggde. Som-
 lige hafwa 2 eller 3 gårdar, som en passagen, för
 än man kommer till innersta rummet, och
 andre ej flera än en; deras struktus skiljer
 något ifrån andra hus i högden och figuren,
 och komma ofta ej säs emellan öfverens, fast
 man finner dem alla fulla med en hop bilder,
 på lika sätt disponerade; men flere, eller färre, efter
 rummets storlek. Den första och wackersta Du-
 goden, jag inkom till dess förstader blifvit warse,
 är juist med wästra ändan af dem situerad, så
 dess murar, som innerstilla en anseentlig distrikt
 utaf sten, gå ut at själwa tankebyggnaden, där insäk-
 rade begynner; man går igenom en widgård, med
 höga träd besatt, och sedan en öfvertockt portal,
 innan en får se själwa husbyggnaden, som
 består af 3 stora rum bakom hvarandra, på li-
 ka så många uphöjningar upbyggde, hwilka stå
 på alla kanter helt fria, och med wackre stentagde

gångar (och lestänger ikring:) af hvilc mannet äro
omgifne, warande på båda sidor långa gallerier
eller byggnader, som innehålla listor och kam-
rar för Bonzener, och sådant mer. Inuti temp-
let se en allahanda sort förkyldes nakna
bilder, af en oräddlig storlek, som stå eller sitta
på därtill upbyggde throner, och alla ha sär-
skilda namn; taken äro täkte med en sort
kernigast tegel, och kröka sig i alla fyra hör-
nen upåt, och det sista eller innersta temp-
let har 2de wänningar med en bred altan of-
wan på, runt omkring den öfre Stegen, hwa-
rest man kan se öfver hela, så wäl besatta
Lanton, som dess förseider. Bakom är en
wacker trädgård anlagd, med en skön stor
grotta efter Naturen gjord, två fiskelammar,
samt allahanda sjödjur och gröna träd,
som Bambou, Damphimour, Persien-träd,
Fisang kommer och dylika.

De se Dagor äro de endel publicqua
hvis jag här sett; och lära de wackra byggn-
ader, som Confucii Sath, och Academiern, med
flere, hwilka Pere den Kalde berättar om, wa-
ra inom murarne i Siestwa besatta Lanton,
äfwen som äro de många präktiga triumph-
portar. Mr. Salmon uti den nämde Boken mo-
dern Historij, omtalar, skola finnas, ej mindre

en hettan stycken emellan wätlugaleen och
palestet, därest de ej annars äro elysade: ty
uti försädrer, har jag efter den sorten ej funnit
några lämningar eller liknelser, mer än den
högst sorten, som står mitt för ändamålet ena
deligt, och ej förtäner namnet.)

Det wore säsäringt tilbudet, att wist willa
utmärcka indbyggarnas antal, emedan thine
serne själfwa det ej weta; ty det ökas eller
minskas efter årstiden, och finnas härst fl.
re människor här, den tiden Europiska skop-
pen kommer, och ligga, ifrån juni till och med
December månader, efter som då är just en
fri marknad, hwar till många köpmän i span-
Amoy, Fochan, och flere nederliggande orter begif-
wa sig; än annars: dock för elstejotlogiskt ut
som en Kalde berättar, att det wisa antalet af
människor, så wäl i Santon sielf, som dess
försädrer, skall sitta till en million själar. Det
som gör saken sannolik, är ortens widd, hwil-
ken samman Auctor nästan wäl liknar wid
Paris; (jag jag däruti tror kan gör för wida.)
och folket's frögstbarhet på elsd orter, till hwil-
ket tidigen flyggarnen, som här är tillsten,
mycket bidrager. Jag kunde i begynnelsen, ej
någ förundra mig, när jag op i staden ofta såg
fern eller sex stycken barn tillhopa i dörrarne, eller

på bordelshuskarne, som allen tyktes mig vara lika
 stora och gamla; och förgeck mig min Scrupel för
 härom, för jag seck liksom det en mans person har
 fuket, utom sitt rätta hufvud, sedan efter tages för
 vara mera än en; afven braga så många and-
 ra hufvuden, eller Concubiner, som han skäligen
 kan föda. På dessa gator och gränader, är träng-
 slen, etwad tätt man om elagen vill gå ut,
 ganska stor, utan att man där ibland ser gärna
 några quinspersoner, och äro en stor del wäl
 och helt, efter länelsens bruk, klädda. Antalet
 utaf gemenne folk, som utom dessa stucky sta-
 den igenom, är oräkneligt, och gå de somma-
 ren ihelt nakna hafvande endast ett escharpe
 af sitt barmens löf, ikring lifvet, och ibland en
 kambar heett med vida karmar på hufvudet;
 De äro med alltehrande systor occuperade,
 endel bära twängharar på långa kam-
 boufänger, andre samla söner och oräkneligt
 utur bodarne, och genomseka dem, om där-
 ti något finnes, som kan vara fruktigt, em-
 ellan gärna af lifvet som sonderklipptes, sina
 höm plåga affatta; och några söka itop rotter
 under husen, som i knipper bärdne, och på än-
 dan af en häpp sågade, de till salu utbuda,
 med mera sadant. Man vil ej räkna här till
 de samlingar, som här och där itwängar och höm

ske af allehandes folck, som Nagelskärare och Barbera-
 re, hvilcka mitt på gator, gårdar, eller hvar som beha-
 gas, betienar dem som äftrindat; Fiskspelare, Gijcklare och
 Spåmen, som med sine Gijcklerier och prackande, samla
 folck omkring sig; Quacksalware och andra Charlataner,
 hvilcka med någon salwa, eller plåster, (ty indlyftigare
 är ej deras Apothek:) som de nusa det gemene peub-
 let, och inbilla dem wara en universal medicine, he-
 la dagen i ändan, stå och orera med en hop Pedanti-
 ska affeter, ut därigenom förtjena några condorin
 till sitt uppehälle; icke eller vill man seia till ordinar-
 ra antalet af Cantons inwånare, den myckenhet sig-
 gare, som med mycken importunite omgifwa påman-
 de, och fodra almosen; en stor del utaf dem äro blin-
 de, (som några koförorschans härbland folcket af de-
 res myckna risoltande, och andre af den starka
 hettan:) och många gå wintertiden nästan nakna, i
 det de endast rekta en trasig matta omkring sig under
 största kölden, då andre wäl få taga vinterklädun-
 ga sig. En påmmande må wäl rugta sig för dem,
 berömmeligen om de tröffars utom staden, eller på
 aflågsne gator; ty en del äro mycket oförskämde, nap-
 pa uti klädun och begynna en hop wäsende, därpå
 ej de få, hwad de äftrinda; och äro de många tillhe-
 pa, spottiera de wäl hwem de räka; deras upsyn är
 så förskräckelig, och deras här, det många ej som andre
 Chineser räka, utan lata i ordning flyga omkring hufva.

del, öker för deras elaka anseende, att en kan ijsa där.
 mid. Frimtingar sörja aldrig för litet öpp i staden,
 isän, den trachten där Factorierne ligga, mer och ej ta-
 ga ulla upp, om de utaf pothar och barn, ja fullväxte
 karlar, och gamla gubbar, med skällsord och ropande,
 bli förföljda, och ända förgriper sig, att de ej med stenar och
 övertlighet bli fullkastade, eller på gornas sätt öfverfallne;
 och förundrar jag mig mycket, att uti ett sådant land,
 som China, hwarest allt godt ordning annars nog
 observeras, och Ceremonier i höflighet äro som en lag,
 ej anstalt göres häumot, så som man kan tro, att elste öfver-
 heter, som endast begär utaf gemena peublet, kanske
 härflyta afen blott nyfikenhet.

Det går ända an, att inga magnar här på ga-
 tome ses; ty då skulle trängslan bli allt för stor; hwar
 orsaken är, att de ej brukas, vet jag ej; emedan hästar,
 som kunde draga, äfven som såmde Busslar, finnas
 tillräckeligen, skönt de äro små, och endast hållas, för
 att rida på. Således måste allt, som man vil haf-
 wa fört, från det ena eller andra stället, förskaffas på
 det gemena folkets **arbar**, hvilka också af warer kun-
 na draga otroligt svåra böden. Till detta, och annat
 svart arbete, hålla köpmänner, med flere som hafwa råd där-
 till, mör lifegnar, som dock på intet vis trakteras för
 slaviskt, som de swarte i Indierne och Africa, och
 hållas de kuller, hwarvarens ett Rumsiskt eller Indiskt ord,
 som äfven på Persiska utmärker en lifegen; (se: conq. Geschichte

dejs Naidigs chemicals Shamers Kull Chan genant, Hamb: 1743. p. 47. not: 5). Fölck af condition, samt alla Frigritimber, som de nämsin komma ut:) låta bära sig uti en sort dragstolar, eller Portechaisser, som uti fullen öfver allt äro bekante, under namn af Aulerkines, qvide utaf smalaror eller Bamboer, med svart waxdikt öfverdragne, och en Eitanequs knap öfvan på, liknande till formen de Europaiske, utom det, at slängren hwarmed de bäras äro längre, och laggas på axlarne, och förtren ej brukas så stora. Man finner dern till myckenhet, uti alla gator, för hvem som öfsmåat, at betienas sig där af, och kan en för ringa betalning, låta bära sig hela milen utom städer, och tillbaka igen. De feimarne hafwa gärnat sina egna, som äro större och bequäma, med röt tyg eller kläde öfverdragne, och stundom med en hop snicker och lakwark på staken utpydd, efter ägarens eller personens wärdighet.

S. X.

Som China är ett iblemt de frugtbaresta rikerna uti werlden, så öfverflödar det och framför något annat land i myckenhet af inwanare, genom hwitkas öförtutrafis och idoghiet, det också på allt möjligst sätt blifwit upöddt. Dessas antal är så anseeligt, och öfverflödigt, at det knappast rymmes på sju förra jafsa landet, och därför, anskönt Städer och Byar, äro så fulla, at de licksom tralla af fölck, finner man ändå på alla

floder och kanaler, som gemenligen äro wid största par-
ten af dem, dels af naturen, dels medelst inbyggarnas
stora arbetsamhet, utgräfnis; äfwär som särskilte för-
der på wattenet. En någon flod i detta rike, kan
i anseende här till kallas fiskeflod, här det wiss warer
Sakowid Canton. Så snart man får gåden i sig-
te, och långt förut innan den börjar, ser man en
samling af Barquar och Boitar i otrolig myckenhet,
hvilka ligga uti många rader järns tillhopa, och in-
taga förmåga tieler, den gynnade nog bredda floden så
aldeles, at ånaget mitt uti en så wäq, af fara lopp,
och ned lämnas; öfver Boitar eller Sångarier, som
de kallas, äro hwart och ett slag för sig rangrade
liksom gator, i en fullkomlig ordning, och afeligerent
streck, för at de största wielor öfvergå nära Skarba-
tar. Deras figur, är näst som de hos oss i Sverige
brukelige Öfverkar, och endast litet bredare; men för öfri-
git, med lika bak- och för-stann försedde. De midluffiga-
te finnas som fullkomliga hus inredde, med åtskillige
kammrar, köttis, och dylika, hvilka på de förmånliga ses
wara temmeligen bra meublerade; de mindre hafwa si-
u rum i proportion, och de aldraminsta äga utrum.
Stolne 34 lesa chinar af bambou, som sättas öfver dem
mitt på, at skinka för rågn och öfverdet. En stor hop,
näst fattigt folk, indaga dessa fartug, och wistas på hwar
och en döraf, merendels en hel familja, (utom de helt
små, som tagas inredan, och näst höra till de store) hvilka

ej andra hemvist äga, än eldse, och förderiskull
 därpå födas, giftas, lefwa och dö. En part af dem,
 som äro så usla, at de ej förmå föda sina barn, kasta
 dem ut i watten, så snart de födas, och har jag si-
 seelt, twenne sadarne, döde flyta med strömen, ut för
 Swenska fästnet, utan at hos de närvarande Rhine-
 ser märcka någon rörelse däröfver, som något want;
 och de som uppfylla sina arfwingar, brida så snart de
 böja på, en boyas afett slags wät, lathaser kallade på
 ryggen, at de ej må smicka, om de falla i watten.
 När någon ser dem, skall gifta sig, utser de, på wät-
 den samfuarum, därpå de bora några samman, baktill
 med två stora lanternor, och en lång, tvåhänders bred-
 rumsa rödt tyg, på twenne köppar, likt en stagg up-
 hängd, som Brudens bärque, hwarmed Hon föres
 till Brudgummen, hwilken afser, däress det sker om-
 givallen, med upstående lanternor på artigt sätt, ar-
 illuminerad, följande en samling, af alla bruktliga
 sorter musicaliska instrumenter, därpå utom uppte-
 spelas, i en särskild båt efteråt. I öfrigt tillbrin-
 ger de fattige inwanarne här på, sin tid, dels med fi-
 skeriet, dels med arbetande wid ehelbruket och annat
 slukt, derigenom de förhier sig för mycket, som de kunna
 sig, och sin lilla familja med; somliga äro som frige-
 karlar, och transporterar upp och ned waren för Europäerne,
 warande deras bärar så indelte, at de baktill, ha rummen
 för Kustni och Barn, och framuti intager lasten, hwilken

Stimelom kan stiga till 400 Pund, eller 57000 sw. R.
 De öriska mäst, och segel därpå af metaller, när väderet
 blåser, och i stiltig, i stället för aror på sjöarne, som hos
 oss, en enda stör är beaktill, hvilken äfven flenar för
 sig, och ligger ut i vattnet, samt rinneras af och an, där
 genom temmelig storck fart emot förmodan förordsa-
 kas; när man för se några tillhopa af de se före sam-
 panter, flytande strömen i sagda mak op- och ut-före
 med sine chivrar och byggringar öfver sig, utsträde
 med målningar af Drakfigurer &c. samt fönster på
 lika sätt gjorde med de i husen i öriska, liksom de myc-
 ket, en hop sammmande hus, hvilcket, oagteat det ofsa-
 riga elementet, de fördrifvas af, ändolä conservera
 sin regularitet och ordentlighet sin. emellan, liksom
 en liten stad, när de sejas lika, och tillhopa, &c.

Ibländt andra söker man ännu i dem, i dem
 deras meubler finner, är alltid uti ett höm af en kam-
 märe, eller i ett litet Skap, en liten Afgränsadhet, hvil-
 ken är sammanhållens försvare, eller Hushold, och Toti-
 ti, äfven som alla städer, kallas, för hvilken man
 och quälbar rikelse upstannas, och allehanda frugter
 och Samshure ofras, ut därigenom ännu de s quin, &
 och kraftiga försvar, emot alla hotande olycker.
 Slutligen märkes om dem som de här på vattnet,
 at de äfven som landboarne betala sina utlagor och
 aten det hållas för värer förmodne nog, och bränsla-
 etas af de ofrige helt icke, skattande de sig rike, om

de äga en god samman. Den gemmenesta hopen
af dese, hafwa en mera brunn huf, än någon af de öfri-
ge Kantons inbyggare, och kläder sig lika, som andra
fattige arbetare, med tunna nånquins byxor,
och bambu hatten, af diverse figurer uti värmen;
och när regn infaller, då några af dem äro på arbe-
tet, öfverräcka sig med en sort eftele så kallade
pal-matter af felf gorle, hvarmed de se ut, som de
figurer man finner på de witta Americaner, i som-
liga resebeskrifningar, när de äro kläddo i Sine flä-
der kappor, som räcka till knän.

S. XI.

Än vad den 3de eller rättat och besjöfne staden
Canton angår, så får som sagt är ingen Europa-
er komma dit in, der till heligen Chinusernas mis-
tröhet och jalousie är orsaken; Salcedes har ej eller
min tillåtits lese den samma innom murarne,
mera än hvad jag vid förbigåendet af portarna,
som alltid stå öppne, samt isär allan på den stora
Dagoden i den wester förstaden, och på det höga bär-
get nord utom Canton, där man ser öfver hela
staden; kunnat observera. Jag har dock så myc-
ket deraf funnit och sett, att gatorne äfven som
husen till alla delar äro lika med dem i förstad-
en, utom ett och annat, som syns litet högre; och
att öppna beelar och ständ i öfversted där finnas,

på samma sätt, som de i 9. §. omtalade, rangerade
 ävenne som cisne etager, det ena i nord, och det and-
 ra i NW. för också därinne, och Synias grand ofver
 murarne, och det ena, ännu intill Avampou, der Eu-
 ropaiska Skepsen ligga. Utmärking den samma har
 jag gått i lagom mäk på 32 timma, och sett dess plan
 gå uti en jämn figur, som närmast liknade komma
 i jämförelse med den oval, eller aflång rundet. Mu-
 rarne äro af stor luggen sten, högre än ett något.
 Huru kan Synias ofver dem, och helt tett med stycke-
 gluggar, och torn, som de efter forna fortification kallas
 i stället för Bastioner, allt rundt besatte; Jag har funnit
 Toppa portar på dem, hvaras 6 st. gå in ut förskid-
 an, och en ut ut landet, utan för hvilken är lämn-
 nad en fri plan, som en place d'armes, med en mur
 i halffemel gående, omgifven, af samma högd, som
 de öfrige. Man ser ingens liknelse till gluggar,
 murer, än på NW. sidan ett stycke, hvilket elock
 med allhandla planterade trädgårdar växter är fullt
 satt, för att endast mitt uti en helt smal cirkel lö-
 per igenom, däruti jag sett dem med små sam-
 panter förut och fiskeld, när den varit tillräckligt
 vatten. Omman se ej mirarne synnerligen stäcker
 ut, och tyckas som de fogar längre villor stå, emellan
 sprickor och rännningar ofver allt i dem finnas; ry-
 ligen har ock här, ett ett anseendigt stycke, rann-
 lät ofverändat, och i sitt fall dräppt, ofver ett hundra

menniskier; men det har öfver nio igen blifvit upbyggt.
 At Chinesernes ingenieur konst därför ej måste wara
 synnerligen stor, kan jag således sätta, både af denna
 deras fortification; som ock, at i följande seculo, när Tartar-
 iska regeringen war kommen på thronen, och Kejsar
 Chintchi med wäldet måste tvinga en del provincier till
 lydne, denne staden i ett helt år blef belagrad, tills at
 den med stor möda änteligen öfverleides, hwarakt es-
 ter mitt tycke, med ett långom stycke batterie efter Euro-
 päiska maner, sege. Skulle födrat många dagar.
 Utom denna enckla befästning, äro wäl till stadens
 i österligare förswar, at stödan twennu wattenkastel, på
 två år, mitt för den samma, deraf det öfversta höi-
 tig, och det nedersta Tektau kallas, och utaf landsidan
 fem stycken Skantzor; på afwen sei många kullar
 anlagde; men utom det, de ha utaf konstn intet
 förswar, s: hi de äro antingen runder eller fyrkan-
 tiga, och stören helt tinn och liten mur. I sei under.
 hållas de ulla, och ses intet stycke på dem, och tyckas
 på landsidan sega båda Staden, efter de ifrån andre
 motliggande högre och oberatte kullar, kunna sei
 wäl som hela kringliggande fältet beskrivas.

Änman man alldeles förminnar sig för Canton,
 skulle ej tyckas otienligt anse en förteckning på
 de förnämsta Mandariner, som därstädes bo, och dels
 äro besallande öfver hela gouvernementet, dels öf-
 ver Staden med det distrikt. Utaf dem är den

första, Jonglou, eller Jonglock, som han i Genten
nämnes, hwilken har at besätta öfver båda Provin-
cierna Quangtung och Quangsai, och tillförne haft sitt
säte, som Pere den Kalde berättar, i Tchoking fou.
Det som för varit här, blef år 1718, om sommaren
recallerad till hofvet, och var emm ingen i skillet
kommen ind war ofusad.

2: Fuin, eller Fuijin, är som landshöfding i pro-
vincien och står ej under Jonglock mera, än i wisa
mål som för blifwit sagt.

3: Dou tchizig sy, provincial skattmästare, och
4: Songtau, som drar försorg om proviantens sam-
lande och utdelande, äro förordnade till besittare i
den rätten, som de två första presiderna före och de-
pendera båda omedelbart under hofvet, warande
annars alla fyra Mandariner af andra ordningen.

5: Koyou, har egentligen med fullmakt at göra,
och bytes om hwars år från Peking, under hwars colle-
guer hem immediate lyder.

6: Enfat, eg. Enjatssi, är dependierande under Fuin.

7: Quongtsaiou, eller Quongtsaiou, är prins i studien
Cantonens Tribunal, och lyder under dess district Wandra
sjeder, af hwilken 1, är af andra, och 16, af 3de rangen.

8: Dou lam hoyün, förestår ett district eller Kien af 3^{de}
ordningen; den första af dessa två, är Mandarin af
fjärde, och den sjätte af 7de ordningen.

Utom dessa har en Fortifik Genereal, som kallas

Tsing him, eller Tsinggwann, har sitt residence, och
 lars, hwilket Per du Holde, säger Koler wara det mak-
 tsta i hela China. Under dess befäl lyder den garnison,
 som har till 30 000 man ligger, och har till hjälp 2^{de}
 andra officerare eller krigs Manderiner, kallade Tontong,
 däraf en är här.

Alla dessa Manderiner skija rättes de min-
 re öfver sitt district, och de högre i hula provincien; när
 någon sak förkommer, eller en brottslig blir fasttagen, fö-
 rer han först till den lägsta, hwilken har makt, däreft
 målet är ringa och klart, at eslömat, utom violare
 apell, samt låta besponera, eller öfver eldinquenten
 bambou; men om det är af högre wigt och angår lif-
 wet, förpligtas, at sända sändaren till den högre Man-
 darin, samt afskrif med rannsakingen, hwilket
 sändes gradocert till Tsingtoek; dock eger icke en-
 gånge Kan, mycket mindre någon annan myn-
 dighet, at låta exequiera någon dödsdom, innan
 kejserens confirmation däraf kommer, så samt ej
 omseindigheterna födra en prompt execution, och ej
 kunna tillåta uppsäff, tills hofwets yttrande
 kommer, hwilket ifrån Peking till Canton, som
 säga, ej kan ske, för mindre, än 60 dygn, fram och
 återwägen beräknad; warande äfwen när sådana ca-
 sus hänla, gouverneuren förpligtad, at sänderna själv
 fara till hofwet, och iustificera sig. Så snart något
 mord, wald, röfwerie, eller dylikt sker, är den Mandarin,

som har ett finger i eldsticket, eller också den som är närmst
 förhård förblindet, därest det är möjligt, att snart på
 stället bese omständigheterna, och lämna rapport
 därnär till de högre, löpande kan fara på mista
 sin turst, om Koin däruti upseideligen sower sig; in-
 tas denne grundgentieten, hvarmed afwen de
 minsta saker handteras, som och af frugan att hos
 mig skall för händskap om någon orätt göres, kommer,
 det man sällan hör klagen på öfver de Befallande, och
 att de sällt någon orätt dom, eller lättit besticker sig
 med milder. Man kan också just icke neka, att i
 Canton wederfäres främlingar rätt, när de af Chineser-
 ne medelst tillfröjande, och välar, eller sådant, oförättas,
 dock utaf den Enspändighet, hvarmed juha apparer
 handteras, kan man ändå gärna finna, att ospråket
 sannas, det hvar och en är sig själv närmst.

Hvad mera dessa Mandariner angår, är tillföre
 ne något nämnt; de fara sällan ut, och när jag det
 ännu kommit utom stadsportarne, mera än en enda
 gång, under mitt upfande här, n: d: 30 Nord, då han
 för floden utföre, och vid opkomsten, af alla Skeppen af-
 wen som wäro Svenske, med 16 skott saluteras. Af de
 mindre Mandariner, har jag sett en och annan, som
 burits i stora ryttiga Dullerkiner, och haft framför
 och ikring sig, en ensenlig suite Justitie betjenter, hvilka
 en del burit keichior, bambus, pishor, och juha executions in-
 strumenter, och andre stora paradesetter att hindra fölcke.

net tvinga sig in: bakom hvar gemenslig följt hvarne, som
 ut en kläder på en stång, emellan sig, eller ett kejsertugel sig till,
 som dem blifwit kunnat, at sitta under eller sina ransakning
 gar, och är ett teken till deras myndighet, förvaras. Hvad som
 för öfrigt skiljer dem från andra, är en liten fyrkantig lapp,
 hwilken sitter på bröstet, och är utstyrd, med olika färgar
 rer, efter sinns och ens myndighet, som Drakar, foglar,
 Sol &c: och deras mysser eller hätt, som har höfvar af sil-
 ke, och en gult, eller förgylt knäpp opå.

I. XII.

Bländ de märkvärdigheter, som i allt tagas i dom
 Canton, borde wit förhållande ej komma i förskening, som
 är en By, (hij den har inga murar:) til svenske utlän-
 ter elstifran, hwilken till indel, rikedom, och inbyggars
 antal, skallej gifwa sigwa Canton efter, och under Nösta
 Fortensiska fästet, när samma stad belägrades, af des
 flygtingar blifwit så utbygd, som den nu är; men som
 jag ej fått tillfälle, at besöka den samma, och i denne
 resbeskrifning försatt mig allenast skrifa, om det
 jag själv sett, så måste jag gå den förbi, och kortligen
 säga om de märkvärdigheter, som närmast omkring sta-
 den observeras.

Deribland förkommer förnämligt, den lilla byn
 Honam, eller Kuumam, på andra sidan stranden af floden
 Sa, twärs öfver de båda Wattenfaller, och en del af staden
 Canton, och således söder ut ifrån den samma belägrer; som

meris är betänket för sin stora och höromkring nog be-
 te. Pagode, är sin egen byggnad. Samma Pagode of-
 afslutas huf, och den största här på hufsten, och väfven
 den wackersta utaf alla de Chinesiska byggnader jag
 sett, och fortienet därjäre, i anseende här till, ett be-
 sis; jag har under mitt wifstande här, icke tagit
 de knöfver dess märkvärdigheter, och som beskrifnin-
 gen deraf kan finna, utgifwa en icke oändliga
 dylika byggnader; hi har jag welat införa ett utdrag
 af ritur, och hoppas dess widlyfshet ej faller beswärlig.

Den kallade på Chinesiska höfsten, ligger på
 östra sidan utaf Konan, (af hwilken den inbegriper
 en stor del:) på en flät, och något fluttande plan, som
 har en aflång figur, och är all omringad med
 en hög stenmur omkring. Finns man kommer in,
 är ifrån staden, en wacker storslagen öfving, med e-
 mel den yttersta porten, hwilken i sig har för annat fäng-
 sel, har fällbommen, som släpps ned. Inledningen är li-
 ka som i andre pagoder, at den innehåller åtskilliga
 gårdar minan för hwarandra, hwilka ligga den ena
 högre, än den andra, och genom mitten hufvande Per-
 telet släpas ut; men ändå gå rätt fram i en linje, så
 at då man i den yttersta porten, ser gånget öfver, har
 man prospect af ett rätt wacker perspectiv.

Den första gårdens är 120 steg lång, och 40 bred,
 öfver all med gräs bevädd, utom den stenslagna gånge
 mitt uti, och med en allé, af mycket höga träd be-

prigad, som går ända intill den första portalen, hvil-
ken står emellan denna och andre gårdern. Samma
portal är af sten, 16 steg igenom, har wid ingången
en hop iithugne Drakfigurer, och inuti på båda si-
dor Likasom hvenne Theatrar med Skarick för, hvar
på två mycket stora Karlfigurer, med kniftra näs-
war sitta.

Den andra gårdern, utaf 24 stegs längd, och 12
3: bred, äger en dubbel allé, af stora träd, och skiljes
genom en annan port af 24 stegs bred, ifrån den förra.
Fyra stycken bilder ses på sidorne, som tillhopa kal-
las: Hæsternöring, och två gröna och röda uti ansig-
tet målade, hållande de två på högra sidan uti
händren ett hufsfelreusit sword, och en ihopslagen
parasoll, samt de på vänstra hånder, en orm
och en Luna; och skoleiupräsentera Asquidarnas betön-
ter, och uppraspere.

Derpå följer 3de gårdern, hvarpå stes på asquida
husen äro belägne; dess bredd är lika med den förra,
och längden 60 steg, ifrån portals porten intill temp-
let, hwilket ligger på en terrace, eller uphöjning, 12 hop-
pasteg högre, än förra gårdern. Detta första Asquidahu-
set, innehåller 26 steg i längden, och 38 uti bredden,
har fyra stycken, en emot hvarst väderstrich och en pen-
tago gang rundt ikring, hwilken af taket öfver huf-
wa huset beträcks, som utaf Skona stempelare underhålles.
Förnämsta ingången är utmärkt med röda och gröna

Silkes Lapper, och en svart lasta, elörpa en hof gyllene charactrier ero uttrukke. Juntti uppa en thron, haffan så bred som templet, ses 36 stora sorgjudade sittande bilder, sammanfat kallade, som vända sig åt Norden, och bakom dem ett förtä hanteln, en mindre Asquid, hwilken sitter på en hög stol, med benen i kors under sig, och heter: Fortson.

På båda sidor framför detta huset, ero tvänne byggnader, liksom flyglar, i: först de ej med templet hänger tillhopa, 3 af hwilcka, i den på högra händren, sommaras en på ett altare steinete nacken och sorgjudt blide Wida wid namn, som i händren håller en spira, på hufvudet haerens krona, och på bröstet en liten rund spegel; och uti andra huset om vänter, finnas ett sittande gyllene beläste som kallas ketung, och i händren framför sig håller ett öpet papper.

Bakom det beskrefna första templet, kommer den Ande gården, af 36 stegs längd, intill det andra asquida huset, som i en accurat quadrat utaf 22 stegs längd och bred, på en uphöring, som på alla sidor ligger fritt, afren som det första, är uphöjdt 3 liets de sidor, som finnas runt omkring väggarne, står mitt uti en stor fyrkantig asquid mermer görd fuclestal, ofvan på bespyclet med en rund pyramid, som allehanda ~~sex~~ ornamentet ero uttrukne uppa, och på fyra sidorn, med särskilda figurer, som representera så många gudedomligheter, fullt ut. På den norra och främsta sidan ses mer, en quinnas uppa knä, med hopaknäpte händer; på den wästra, en dylik, som rider på ett lejon, och i händren håller ett hopfullt pelssjer;

på den södra, äfven en kvinna på ett lejon, med ihopknäp-
te händer, och mid föttern ett litet barn, och på den östra, lika-
ledes en själarn iktare, som till häst har en elefant. Namnen
på dessa fyra Gudinnorna äro: Densin Donsath, Senso-
syin Donsath, künjing Donsath, och Sikafo Donsath. Li-
kas den nättel, och temmelig nog observerade proportion
i dessa bilder finnes, s: som med uphögt arbete i sten äro
gjorda:) kan man sluta huru wiela Chinseernas färdig-
het uti uthugningger i marmor och sten skulle kunna gå,
om de finge ringsta handledning.

Änkligen har man den 6:te gårdan, om 24 steg i
längden, som fyllas med det själles afgjorda huset, hwar-
ket icke ihop med de på sidorna byggde flyglar, och inne-
håller en enda skändt bild, kungarn kallad.

Saken på alla tre templen äro betäkte med gröna
glaserade, eller vernisade takpannor, och gå elubla afwer-
kwarandra, samt kröka sig upåt i höjden: på takkarnen
och kantenna finnes också Drackfigurer, med utsträkte
vingar, jemte andra dylika owanliga elin.

På sidorna af de två sista gårdarne, gå tverrne
flyglar eller byggningar, ej alldeles lika höga med själwa-
templet, i hwilket innehållas ett oändligt antal kam-
more, som likväl alla ha sin ordentlighet, warande dem
emellan en fullkomlig symetric observerad. På det
lägligaste stället om wäster, har den förnämsta Bon-
Zen eller Afgjorda prästen sine rum, och själwa bakom
äro allhelmda nödiga uthus, som kök, skafferio, och Spis.

sejlar för de öfuga Bonzer, i en af hvilcket ses en bild sit-
tande i ett skap, som grinar mycket illa, kallas Quangtai,
och lärers såkallas med Spisningen. En sohl, afwer pla-
denne sidan, som oidenteligen lika som ett wahligt wif-
ti rum är mublert, står mitt för öppningen en hög
thron med stäcke för, därpå ett gyllene beläste sätter,
som har oclertan hemmer, däruti allehandade instrumen-
ter, swärd, pilor, spind, kammer och hållas, och därför
har manches, emedan den liknar de bilder, som Prada-
us i sin beskrifning öfwer Leylen, afritar, och säger där-
elgrikes; samt efter det är den endaste afgjort i denne
positiue, som jag i alla, så wäl Cantons, som ikringsliggan-
de Dagotter blifwit warde.

På högra eller wästra sidan, äro måst kamrar
för de gemene Bonzere, och på seiden vändan, en seigard
för allehandade hemtammade djur, som swin, höns, än-
der och: hwilcka elär gödas till de elö, och aldrig slaktas
efter som Bonzerna här äro af seken So, som statuerar
Katempsycosien, eller Siälarnas flyttning, och där-
för mera, elö elö celledernas sidan biliti elen.

En wälflyttig trädgård, uppfylld med diverse
plantagier, gröner allas, några fiskelommar och mera
eidant, omgifwer elöse byggnader; på W. ändan där-
af ligger en liten tunot för sig tillf, som hemar för be-
gravnings plats; mitt framför den samma står förmam-
sa Bonzerna graf, stor och hög upmuret, i som utaf
en pudent, med en krona beswanger, och murer ikring

och bredvid ligger ett litet hus uppsitt med tilltycke
stenkrukor, däruti de aflednas aska gömes.

De emsätte diuren, som nio så stor omsorg Thos
begreppas också excenteligen, och iupvises en nistigen
uppkastet jordgras, däruti för kort sedan en reibock (af
hvilka otkillige helt same gingo på gårderna.) blifvit
medlagd, emedan de trodt, att en af de soinnamsta afle-
ne Bonzers själ, i lifstiden uti denne upstads.

Omgående staden vid denne Dagoden, så skall helt
säkert 250 Bonzer, idom 50 särskilla arbetare, där in-
derhållas, hvilka hafva helt rakade hufvuden, uti själ-
ga sinne iackar med långa under armar gå klädd, och
af en soinnam Bonzo, som är deras öfverhufvud, styres,
hvilken Tai-sij kallas, och uti stor wärdnad och heder,
som en annan Mandarin, hålles.

Selfna byn Honam, som Dagoden ligger uti,
är ganska liten, belagen tillräfs öfver Canton, som sagt är,
och har inget munnar, utom ett till passageris försam, ett
stycke hogre up, på västra sidan, en liten skantz soinn-
ham nämnd, är anlagd. En arm af floden går här i ge-
nom, och är med en skön stensbyggd astri bägar öfverbygg-
der. På dess östra kant stå en hop mycket stora träd,
som på långt håll förhåller denna stranden, som en li-
ten skog, och emellan dem, samt det öfversta af Cantons
watten kastell Kaitoy, ligger otkilliga spetsiga klipper, som
stanga ikasom igen farten här, och på denna
kanten ej synas.

Landet här bakom kallas: Kongsöski, och här afven
som Konam, under en liten Mandarin, Kongy nämnd,
hvilken bor i Canton, och wissa elogeer för hit, at ramwaka
öfver försefallande mät.

Än så den öfriga trachten ikring Canton angår, före-
kommer öfverallt i synnerhet den så kallade exercitie-
platsen, som är en stor sijnkantiq plan, på twenne si-
der innesluten af beara Deigoder, eller esquela hús, det
ma wäl elst ändras i rad stående, på hwilken, quarri-
sonen i staden, ibland i ridande, och skjutande med
bögar, igenom en stor uprätt stångport, till ett där bakom
stående mät, öfwa sig, hwilket Europäerne kalla Monda-
rins spel; och på noua sielan, utom de fem omstälte
sharizur, som ligga på så många uphöjningar, se ett
mycket stort och högt berg, ifrån hwars knütt, man ej
allmählt har prospect öfver hela staden, utan ock en del
af wäret inmot Wampou; det är öfwan på med stora
fien öfwa allt bewixt, och har en stor Deigode, ifrån
hwilken en bred stentagad gång går, uttore, samt är på
sidorne liksom öfwerhögd af Östniska grafuar, som dels
äro lagna i berget, dels grafue ned i jorden.

Utom wäthre, och andra plantager, som ståa intill
staden uppå den wästra kanten, måste stället ej eller
sägatas, den Europäiska begravnings platsen, som är
på en sandmo, Allt ut, och på heger om wägen, när
man går ifrån Canton; de Europäer, som dö uti Can-
ton, begrafwas där, så at platsen ses uppfyllt med grafuar

af hwilcke, en eld med en sort fructdagtig sten äro betäckt,
därpå den aflednas namn, och åtelex finnes uttuggit.
Som jag, afskrifwit eller inscriptioner mig förkommit,
wilt jag här communicera dem.)

May Svenske.

1. Sub hoc humulo quiescit, Dominus Gustavus Regis
Norwiciæ Suecus, primus Supercargo navis Stockholm
milit, lucem aspexit d. XVIII. May 1705. obiit, d. XX
Aug. 1711, ætatis XXXVI.

2. Hic sepultus jacet, Dominus Petrus von Utzell, na-
tionis Suecus, militis nobilis, Sub Capitaneus in clas-
se regia & præfectus navis Regina Suecia in servi-
cio Societatis India orientalis. ætatis sue XXXVIII.
obiit d. IX Aug. mensis 1713.

Öfversät här en eld skalle utero, och annars äro be-
stämnene på stenen, som skola wäl uterbeteade, så at
derne är wackrast illand de öfrige likstendar.

3. Sub hoc humulo quiescit, Dominus Joh. Dike, 2us Super-
cargo, navis Lehmariensis. obiit 1711, ætatis 16.
Af Engelsman.

1. Here lieth the body of Mr. Richard Pinnell, third Su-
percargo of the Ship Hardwick, who departed this life,
d. 29 Octob. 1715, in the 25 years of his age.

2. Here lieth the body of Capt. Francis Kelly, who depar-
ted this life the 6 day of Nov. 1731. ætatis sue 31.

3. Here lieth the body of Mr. Henry Shepheard, Chief
Supercargo, of the Ship Carnarvon, who departed this

life, the 17th day of Aug: A: Dⁿⁱ MDCCXVIII. ætatis
sua XLII.

A: Memento Mori. Here lieth the Body of John Bat-
chen, commander of the Ship Onslow, who departed
this life; July 26, in the year of our Lord, 1742. aged 47.

S: Memento Mori. Here lieth inter'd the Body of
M: Thomas Love At^h Supercargoes, of the Ships de-
fence and Onslow, in the service of the Honble Eng-
lish East India Comp^y: who departed this life, the 25th
Octob: 1742, aged 38 years & 3 months.

Of Hollenders.

Hier ligt begraven de heer Andrius Boel, in zijn lee-
ven Eerste Supercarga, opst' Ship d'Anna Catharina,
obbit op: 5 Octb: 1733. ouit 58 jaaren, en 2 maanden.

Öfver på denna sten stod ett wapn med 3 klubbor,
och lag den ej öfver grafven, som de andre, utan war
opprätt nedgräfvnen, lika som denne följande.

Of Françoises.

Cy gist Michel Surville, piloto sur le vaisseau le
Solide, natif de Saint To en Normandie, deced en
Canton - - - resten war i Jorden nedsyncket.

På de andre grafvarne woro inga stenor lagde.

S: XIII.

En Cantons Inbyggare är på ett och annat ställe
öfwanföre något omrört; men mycket hört, och enclaff
en paisant; wifodras därför at särskilt beskrifwa dem

och deras seeler, bruk, inclinationer, inriktningar, och
^{fier} sadane omständigheter, som utaf en resonole man och
 bor i allt tagas, och äro de reeleste kriterier, inwägn-
 nom dem ena nationen skiljes ifrån den andra, emedan
 de hos intet folkslag gämla äro lika.

Äf alla som besökt detta landet, tillägga sin-
 nerne den Characteren, at wara af naturen orolige,
 mistrogne, hemgäringa, inbilske, och bedrägelige, besyn-
 nerligen emot främmmande; och som intresset är
 deras swaga, och de söka det i högsta grad at befämma,
 så användas de alla medel, äfven de otillbörligaste,
 endast någon vinst eller bättring däruf dem tillflykter.
 Deraf härkomma också alla deras laster, hvilka de
 ända så maktfullgerna weta förstålla, at en swärtingen
 kan utförskä deras humeur; man må således för-
 arga en Chinesisk handeltarnde eller handtwarkare uti
 högsta grad, han skall ända låsa som det i ringesta ej
 rerer honom, endast han märcker, man vill köpa
 af dess warer, eller at han kan winna något därwid,
 rikmande det för en långt större affrond för sig, om en
 främmmande bättre förståde konsten at bedraga.

Ändel dygder de äro fallne för, här man swärmt at
 seija, eftersom winsten och penningerna dirigerar allas
 sinnen; de älska och berömma dygden, säga en wisp
 auctor, skönt de sällre äro lastfria; at de äro arbetsam-
 me och mattelige, äfven och till utwärtas anseender sed-
 ge och modeste, besynnerligen de som äro af något högt stånd,

sjunt wiser för wördnaden mot alderdomen, kan man ej ne-
ka; men alltsammans härflöjter, antingen af den nog
öfningbara tystigheten här ibland folket, eller af deras
lagar förpliktiga dem därtill, så att ingen ting mindre, än
kärlek för en djäglig wärld, är i sthofuet till denna
utwäntes antagna djägligha skapnaden, men finner
här somliga.

Äf naturen äro de quicke, hwilket man så
mycket mera må se i naturen, som en starka hettan i
Zons torrieta, gäma afriettens simmet, så wäl som krop-
pen, och gör folket elumma och orkelosa; icke desto-
mindre får man ej se, att de äga den söt Espirit, som
med en hop naragtiga expecter, och widlöftigt orredigt
tal utträr sig, hos en wäl Europaisk nation; tycke sa-
la ej synnerligen mycket; men man finner att eftertanke
hos dem är ^{desto} ~~en~~ större. Saltes får man mid-
giffa, att de äro speculativa, härdiga, snara att fatta
en sak, och weta efternya att ting, så ej mera behöfs, än
en ordentlig inlämning, för att få dem till försärdiga,
hwad som en afstundar.

En synnerlig stor kärlek för fäderns landet skulle man
tycka att denne nationen äger, i ansenele till det, att de all-
drig willa cäntra något i sine försiders inrättningar,
eller betäna sig utaf listiska inventories och påfund,
till sitt eget bruk, (ty att binda till försärdiga allhandla för
Europäerne, som de beställa, af hwad namnet waramä,
drager de ej betänckerne wid.) men när man skärskåder

saken närmare, finnes det all härfliter af en medfödd egen
inbillning, och ett löjligt höghod, at ingen tolerans ration
på helst jordens, (den ele jordens hollt för mycket liten ena
dan de trodde, at deras land utgjorde storsta delen där af.)
mer än deras, finnes, hwilket likväl neigert under blifwit
hosen det dampat, sedan Europaen böjade för det, och
de funno i dem ett folk, som ej allerna i förstånd och på-
finnet liknade, utan wida öfvergingo dem.

De som bo uti kariton äro således beträffade med
samma eleger ofwärdnämlede lefver, och alla föräne,
som ett excessivt snalt och intresserat sinne kan föda
ut af sig. Deras utwärtas anseende har sig hos för-
re delen funnit, ett mycket ofwarsamt och sedigt
(i fast hwingit:) wäsende, afwen hos den gemener ho-
pen, och sellan märkt några affecter. Som wrede, el-
ler misken glädie och löje hos dem.

Sitt wäxten äro de utaf en ordinarie längd,
och proportionerlig tiorlek, mest fellaigde, däruti och
deras tjocke och skönhet hos en karl bester, när
han wäl fyller sin stot; deras huj här sådas afwen
som hela skären utføre, är brunagfig, och dels olro
fångad, all efter som personerne äro till, at de mera
eller mindre nödgas wistas uti i solskinet. Här,
skugg och ögonbrinner, hafwa alla swarta; skuggen
läter de på halskrubben, och öfver minnen wäta, hwil-
ket merendels är mycket tunt, och helt ofst härgernd.
Ögonen äro smär och aflänga, näsaren platt, öronen

stora och utstående på somliga. De större delen af gemena folket observerade jag, att den öfra rederi samt den satta ut öfver den undra, äfven som hela den öfra käftan, hvaras förorsakades, att de säga illa om när de quincade, eller måste de öfversta sätta förändren, som nästan betrakte undra lappan.

De tåkar af sig haret, hwilket Tartaren med wäld tvinget dem till, sedan han kom in i landet, och tåkar mitt i kuller bär en plätt, som när den växer, flötas i en piska, hwilken de under arbete wäla kringom hufvudet, att dem ej sked hindra dem, men omwänt bär lösa, och flötas i en ändan i hopa, med ett svart band som och leingden. De äro ganska merie om, att ha dem längre, och swänga mycket på hufvudet, att de flötas af och an, när de skola wara i sin stat. Jag hore ej det Martinierne, som Baron Kollberg i klins underjordiska resa, berättat om, att de satte så mycket värde på sine rumpor och deras utfirande, hafte större intillning om sig, när de tröde dem wäla som bäst bepröfede efter sin smak, än en Chinies då han kommer med sin lögga piska, som slår honom på halsarne.

Älskotsdriften abgäeride, så är den sålunda hos Manföcken; och quincier-serier får inget Europa se, emedan de aldrig gå ut, utom några gemene härin, som ibland wisa sig på gatorne: som sommarer när wärmen är stark, bär de närmast kroppen

en tårn kort skorta, af en sort qvest och genomstick-
 get tyg, ett par vid knäen ihopbundne byxor, och en
 af fint hvitt tyg gjord rock eller kost, som en nattrock
 lites öfver knäen räckande, hvars ärmar vid axlarne
 äro vida, och vid ändarn hänga, samt ricka öf-
 ver händern, och knäpt det yttersta af fingren synes;
 den är mycket i hänga öfverhång, för halsen ses bar,
 och ärmars nog vid: den eller klaffen gör öfver
 den andra, och knäppes igen på hänges sidan med
 små silfver, eller förgyllda knäppar, som sitta i en
 laggorn distance ifrån hvarandra. Låren på bin-
 des om lifvet ett silkes bälte, däruti hänger ett so-
 der för detas knif, och sticket de äta med, samt en liten
 rund punga af här tobak uti, vid hvilcken en liten
 gult, hvit, eller blåa sen sitter till sidan; emellan sam-
 ma bälte sticket och en i tobaks piporne, som göras
 af svart trä, om 2 à 3 alns länge, med hvilka me-
 talls minstycken och hufvuden, som äro små och
 halfrunde, som ett i sin hufvuds röttskal, däruti
 en sort gult fin tobak lägges; hvilcken är helt torr
 och i Tåb reker ändad. Öfvan på den omtalte
 underrocken, brukas vid utgående, eller när främman-
 de kommer, en annan längre och till hälften räckan-
 de rock, af rödt rött eller svart flor, därpå ärmarne
 sjäro för länge, som på den andra, men ärmars wi-
 clare vid händerne. På föttern har de samma, stora
 skrynkliga stumpor af hvit nanquin, och skor utaf

brunt eller svart tyg, utan spenremmar, och lika med
 tofsor goda, halfbredda framtill och kammelig plumpa
 med två fingers tjocka sälar utaf Bomulls tyg, och
 inga klackar. De sijnämne eller rihäses me-
 delst med tofsor af blätt satin eller annat si-
 dan, som ej ha några kragar, eller klackar in-
 ner. Lypa hufvudet bäres en myssa eller hatt,
 som ett litet fackel, goda aff finis rotter eller sam-
 men med fint flor ofverredigert, och oputi med en
 tofs, af rött färgat hår, som skall växa kring föt-
 ten på inga skor, hvilcken hänger runt ikring ändra
 till händerne, och betäcker helt yttre sidan; Manda-
 rinerna ha denna tofs af silke, och en gull eller för-
 gylld knapp öfver i hattarna.

När kolden kommer, hafva de med bomull
 stoppade, eller och med skin fodrade kläder. Och
 stundom 5, ja ofta flere rackar på hvarandra, och
 ludna kragar af maret skin eller dylikt ikring hal-
 sen. Deras hattar äro elå något mindre äti per-
 serien, in i stoppade med bomullswool, och utom-
 kring omgifne, med en svart satins eller sam-
 mets kamm, om tre eller fyra fingers högd.

Den ordinarie colouren på kläder, är
 svart, blätt och violett. Gult är keisarens egen färg,
 och mörkröd bäres ej de som äro Mandariner, hvarial-
 lehandas dunt, med diverse färgor äro näst.

Det gemene folket har, som ofwan blifvit

seigt, sine klæder af bleett bomulstyg, Marquini i almen-
het kallat, och bestå de meromdels i ett par långa byxor
och en tröja, eller i elst. ställe ett eschourpe, at vrekta
omkring sig; annars ha de sållan skor, otliga men-
dels, så vinter, som sommar barfotade, idan det en-
kelt märkas, at hölden, som stundom är stark,
graverar dem.

S. XIV.

Primserne hafva i almenhet den tanke, at ut-
märks sedig- och höfslighet emot hvarannan, i ett
borgeligt samhälle äro omgångelige, och de en-
elste hämretechn, hvarigenom en muslimskas skilja
ifran de oförnuftige eliten: i detta afseendet bin-
da de sig och till flere vädlyftheter, i höfslighets
betygelser, en vissan ridgen annan notation,
och gå äfven så långt däruti, at de göra ett sär-
skildt skrift af de beqvemslets regler, som till-
stort antal i vissa böcker finnas upptecknade, hvil-
ka af ett, för den orsaken i Behring uprättat ac-
monie Collegium, s. at jag så må kallat: forsettas,
och sen, som en lag, at efter lesvare besalles.

Ju förnämre setes de, ju mera observeras
huru de i allt säga elste regler, och är ändå intill
medelmättiga högen, som man ser merke af en Chi-
naisk civilité.

Som alla notationer varierar uti elste slags ure.

monier, och ofta hos den enda är bruk, hward den
 andra förhåller, så kan man ej förstålla sig, att finna
 mycken likhet med wärd. Hos oss i Europa
 wärdar man sin wärdnad emot en bekant, med lifstän-
 de på hätt eller myssa, och just det att blottat sitt huf-
 wud, (i förskräckelse det det ej bär förr:) räknas för
 en oförwärdlig ofästlighet i China; däremot när en
 Japans möter en hand, lägger han ihop händerna
 böjer dem intill bröstet, och i det han lutar litet
 på nacken, säger Jjin Jjin, som är ett höfslighets
 ord, att tillwiska en, hward han själv är wärd, och
 wärd hwarjehanda andra tillfällen, som visiter och
 dylikt brukeligt. Är det någon Inommarin, eller
 person af condition kan trädde på, lifstär han båda
 handne högre än hufvudet en, står den ned för
 fötterna, och lägger nämmen så godt som på fören,
 hwilket flera gånger förnyas.

Öfretlige eller hetsande utskätelser, och wädes-
 fulla åtbörelser på gator eller andre publice
 ställen, som ofta sker i Europa, ser man ej gärna
 dem anställa, utan om i förhängsel den enda vä-
 kar stöt, trampar eller ören, och så vidare, den
 anställer, skallen svarare sinna, att så snart den oför-
 rättade, som den andre, böjer på att insigta sig,
 och bedja om tillgift.

Hos personier af medelmåttigt och lika stånd,
 och annars goda wänner, brukas alltid, prygat ele-

ans bekantskap, vil visite görande till hvarandra, en heap
complimenter, hvilka änskönt de ej äro så outbrände,
som hos de fornamma, ända nödvändigt uti dessa delar
observeras; at värden i huset här stöper och sin ofver-
räck på sig, presenterar, sen han med höflighet bucat
sin gäst sitta ned, liumt He, och vid utgående utom
eloch (ej längre) med bögande ledsagar honom.

Vidare bliv häruti tänke, har jag ej observerat uti
Canton, emellan alla som i förstäderna uppehålla sig, äro
måst jelsk af medelmättigt stånd, som sin emellan sko-
la agera sans facon, som säges och på närmste vis, uti
visiter och hälsande öfvara sig. Hvad omwep, wälfly-
tighet, och tåning emellan Mandariner, och de clombe-
löka, råka &c. öfwas, finnes förtecknat hos scribenter, som
wälflytigs beskrifvit Chiniska riket, och här ej lit, så
vida jag, ej haft tillfälle, at se det.

Uti Chinesernas privatla hushållning, komma
förnämligast at i agt lagas deras lefwerne i mat och dryck,
däruti de öfwen finn öf differera. Landet föder alla
handels änn, Oxar, Büstar, kalfwar, får och getter,
men jag har ännu ej funnit, at någon Chinus i Can-
ton ätit eland, utan säger de antingen kött, eller
lefswand krecaturer till Europaerne. Här hafwa de ock
så, hwars mjölk är mycket fet, och blir godt smor utaf.
Hvilket de sölwa likaledes icke nyttja. Swanen äro
ganska feta, och tjocka, och den redesta födan för intyg-
garne; ty af dess fet betiena de sig i alla omständigheter,

i stället för smör, och hos köttet tillredas allhandla rågorer, i det de sönderhacka det helt smält, och med en sauce af soja och krydder sedemera präparera, så det ej smakar illa. Rätter och gröder ätknas för en ellice, hunder äro för sin ränk och elyhet stora korners spis, och seippa på ormar bär ingen Chines wärmjelse för. Kapurer, Ånder, och annan sefseget ätes mycket, ockskillige sorter fisk finns till otolig myckenhet i floderna, åfven och karp som de kalla Mandarins fisk, och är stor, men har giffig smak, och är mycket lös i köttet. Allhandla slags grönt, som både winter och sommar här i Canton växer, stufvas ihop med matten; Senor utef alle handa elur, som gemenligen köpas torrade, hållas för en af de bästa rätter, äfven som en sort segeton, hvilka skola lagas på fem små öar, i den Cochinchinefiska örken belagne. Allt dessa victualier seppa Chineserne på mångfaldigt vis att laga, så att en enda sort, ockskillige rätter göras.

I stället för bröd ätes ris, som förvalles och sen wats ner af smör, sätts i stekhoppar för hvar öken; Jomlige har ^{låg} sedt bruka små runda och minsta, samt helt löp bakade kakor af rismiel, hvilka nyttas warma till hwar måltid. Chineserne ha ej brödelikar som wij ick eller kniswar och gaslar, utän ett par små gylars långa runda essensens pinnar, dem de i Canton kallar: Sai tse, och laga båda emellan fingrarna i en hand, wärende så wane att hantera dem, så de fatta

ämnad den minsta bit, femdantalt kött i små bitar är för-
 derhackat.) Så snart de ätit en beta fisk, kött eller grönt, så-
 ta de riskeppan för minnen, och nud sinnenne petar riset
 med en otrolig glömskhet uti sig, besynnerligen det geme-
 na folket; och dricka, antingen linmt the, utant socker,
 eller Samsu, emellan bitarna bit, utur helt små
 koppar, elaruti knapt 3:4 fingerlorar gå. Dettas deras
 Samsu, är en sort brännin, nästan som vårt efterhand
 brant utaf ris. De hafva också en annan sort
 dryck, som är för de förmännare, och Murderinnarne,
 och elarfere af gemene man kallat Mandarinis vin,
 afven gort utaf ris; men det är så elakt och wän-
 nigt efter mitt tycke, att lugten deraf kan upwäcka
 den första wänjelse i werlden. Tartarane skote-
 halla sin distilerat affärkött, för en delicat liqour.

De förmänne handlande och de som ha red i lan-
 ten, köpa alltid af de nämnde sorten mat till öfver-
 fled, och ätskillige rätter i smaker; de äta tre ganger
 em dagen, nemligen kl. 11. kl. 12, och kl. 4 efter-
 middagen. Kantwarfare, och gemene arletsfolket
 däremot så mat kl. 9. kl. 11. kl. 2 och kl. 6. D. M. och ha
 de förne elden ej redt till köpa annat, än gement ris
 grönt, och liket salt fisk, hvilka hi skug. de så för godt
 köp, så att för 3:4 cornlonn, kan en fattig arbetare nä-
 ra sig, och sin lilla familj em elqner.

Utom det Chineseerne öfwerallt i öfwersted bruka
 tobak, så hugga de också ganska mycket af det så

kallade Pinang, af Betel kärna, Arigua blod, och kalck
af muslor komponerat, som ofwan sag: 37 år sejs, där
af deras sänder blifwa swarta, och lapparna röda,
lika som på Javanerne.

S. XV

Man kan meel skäl seja, at Chineserne äro fallne
för handlet af naturen, och det i sijn den högsta in-
till den lägsta, förstän det principalesta, som bör wa-
ra hos en köpmän, nemligen i upriktighet och god-
ho, fela hos dem. I allmähit hället wäl alle Fri-
aner se, at wara fruktfulle i sin commerce; men det
skall emot Chinesernas bedrägerie wära som ingen-
ting, och därföre måste den, som med dem hand-
lar, nogra stuga sig till wära.

Så länge China haete inhemiska keisare, war
utom Portugiserne ingen nation frihet tåmne, at
handla därifrån, utan de förde seltw ut sine wära
till andre orter; men sen Portugiserne sat faste i landet,
blef 1665 tillkänkt, at så wäl Fructianer, som andre Eu-
ropaiske folksleg, skulle få komma in i dess hamnar.

Den widlyftiga Chinesiska Monarchien, är utaf-
naturen med alla de förmeiner försedd, som nån sin in-
byggarne, till seja och klädna behöfwa, så at de wäl
kunna umbara eller uthänska wära, och det är orsa-
ken, hwarföre de också seja så tikt brödet sig en främman-
de; men däromot äro alla de andra deras produkter se

fördeletta uti de särskilda provincier, hvaras detta rike
består, så att i den ena ej finnes hvar den andra har, åt
minst en del till den godhet eller öfverflöd. Detta för-
binder dem till en inbyrdes commerce sin emellan,
hvaruti de bruka, (som säges:) större örlighet emot
hvarandra, än när de handla med främlingar. De
många segelbare floder, och vidlyftige canaler, som fin-
nas öfverallt, s. hvaras en går emellan ifrån Canton till
Peking:) hjälpa oförlitneligen till befrämjandet utaf
denne circulation öfver & hela riket, så att på barquan
och båtår för lindrigt pris, helst 100de milen fräcker
och bärder kunna transporterats; och gör, afsewen de
som långst i deras öfverne berrele äro, kunna profite-
ra utaf handelen med de främmande, så väl som de,
hvilka äro uti Canton; ty de bästa varer och produc-
ter från alla kanter, drages dit, som i ett general magasin

Chinesens commerce, hem utom denna som id-
kas emellan i riket, och Deru den Kallse säger wa-
ra så vidlyftig, att helst den Europeiska ej kan komma
en gång därmed i jämförelse, delas uti två delar:
först den med Europa som kommer till dem att af-
hämta varorne, och sedan den i riket med de an-
dre nästgränsande nationer, till hvilka de själfrä-
med sinne särtyg utföra sine produkter, och lagraderas igen.

De Europæer som bruka fara hit till Canton, äro:
Portugiser, Engelsmän, Holländare, Fransöser, Danska
och Svenska, Portugiserne rei väl om Macao på väst

inckänckt sett; men ellet er ägset äro de så försallne
med sin handel i Ostindien, som Hollendarne inkrig-
sat sig wälet. Äär, ett der nu merer säga wilt säga.
Engelsmän sörjeler Ååb, stundom flere skepp ärligen till,
ärlig ett par äro från Madras, i fredstider, Hollen-
darne 3 å 4, och 1 från Batavia, Fransoserne, när ej
krig är 3 å 4, dock hafwer de några år inga varit här;
de Danske 2^{ne} ärligen, och som ock de Svenske två.

Fär woro här, 3 Svenske, 2 Danske, 5 Engelske,
och 4 Hollenske skepp, alle komne ifrån och ärlig-
rade tillbakas åt Europa, utom ett Hollenskt, som
skulle gå till Batavia igen.

Allt Chinserne ej behöfwa många Europaiska
warer, är ofwänföre sagt, och ärligere kan mycket
litet winnas på det Europaerna föra elst, så flaml
det ej är constant och runt sälper, som köpte de wäl af
dem allskandla små saker, till, kikare, koraller, glas,
Speglar, och annat dylikt; men nu wet Chinesen kon-
sten själv, att göra, så man får sådana saker nästan till
så godt köp i Canton, som i Europa. Private ej de
Engelske handlande bringa med sig ibland: knifvar,
wärschklings till lindrigt price, garnlar skingorvar, med
mera, ärlig de profitera, om warer säljes igen och nå-
got constant lägges till; men de måste handla med
några af de små köpmännen, som äro förlig om,
att sälja sina warer; ty de som ha stor wärlance fräga ej
ärligter. Xeres- och Franskt- win, risin och sörgstoffer,

sem Indigo och Coriander etc, kunde stundom wara
bra erwarde på, när man kann köpa dem i Europa ur
förfärd och andra handlar, och se har för mycket med sig
därpå; men som Fransoser och Engelsmän gemenligen
föra sådant med sig, så är riset wed, et besta sig där
med, emellan man ej annat har om förlust, i sål där
af alltså så likt mera, en Chinaman betäffar.

Engelska Resen i från Medias hafsträtt: Regna,
niskt korn och bly, rökelse, Malteisk Sten, Mirham,
rödt färd, och Bengeliske bomulls tråster, elcypa de sko
la göra en mättelig vinst; de som komma elcypa från
England föra, bly, som är den endesta warer de förtina
sja, ikeri Hatten, kläden, rosker, och cannblötter, af bla
et, brunet, svartet, rödet och violetta färger, hwarika fri
färdta förtet, sen eller afgifterne äro afdragna, sågas
hösta liken förtienst af sig. Det Kong: Swenske Compag
niet har afhentades börjat föra Indiska kläden till
London, och förmitt afsebttrina elcypa, hwariken fram
eleles till Nationens och Compagniets fördet förde okas,
när tiderna tillata af elyiska warer, i Sverige sås för
bättre och lindrigare price.

De warer, som Europæerne kömpta ifrån China be
sta uti: The, Draculamer, Sitke och Sidentigger, laquara,
elc färd, Gull, Droguier, jämte afskiltige smä rippur.

The, kallas Chineserne förtet öfwerallt, utom i provin
en Fokien, därifrån Europæerne som fört passera de
elcigenom till Japan, krigt namnet The. Det är en

fäst blod, som växer på buskar af En 10 fots högd i berg,
 och senagrig merck, hwilket visar tider om eröf-
 tade af sine grästar, och hållas öfver immer af
 ett sjöande watten, somt sen på Finne wärmdespiello
 sagges af ihopstäckas; ju sjöande blodet affigas, ju
 bättre, men dygare äro de. De många namn som
 på The affäimmande sättes, äro ef Chinesiska, in-
 tan af Europaerne älsfre påhittade, och säger Mr.
 J. Senary, att Chineserne i allmänhet efdelet det i ti
 flere sorter, än The Sourno, och The Vain, hwilket
 äfven De du Kalde bifaller, och kallar dem Songlo-
 cha eller gient the, och Vongtcha: detta sednare sa-
 ger han, när det sages af mysligen prattande bis-
 kar, nämnes Maocha, och äfimeras högt, samt
 druckes af Keisaren själv; och till desse två offvannam-
 de, skrifwer han äfven, att alla andra theslag föras,
 som Chineserne på sitt språk gifwa namn utaf-
 ten de växer på, eller tiden då de plockas utaf.

Angående de Europeiske namnen och förelä-
 mningarna, så äro de följande de principalaste: Gient
 the som Keisern, Singlo och Ping eller kejsar the;
 Sautschun, hwilket består af åtskilliga sorter efter fruk-
 ten: Aho, som af sine hvita prickar på bladen igän-
 kämnes; Congo och Brohe, som äfven ha flera
 differenter gäldar i godhet: Detta själpa, om det har
 god lukt, lika colen så mger smet swarta blad signas
 uti, och ej är senelergångit, utan fäst, samt öpnar sig

Snart uti hatt watten, dömes at warer godt. Chinneserne
bruka mycket understet för wäl hörnid, som alla andra
warer, och blanda bladet af andra samre warer, som
liknei The, ibland, at öka tjingalen; därfore måste en
akta sig, emedan de skänma det gode The med sig,
särskildt till mjukhet, och ligga något tid därmed
tillhoga.

Ärligen komma op ifrån landet, otroliga parti-
er af desse diverse Thieslag, som dels köpmännen
förskrifwa för egen räkning, dels sälja uti commission.

Allt Dorellaine, som görs uti China, och förs
elänfrin, försändigas uti en enda by i Provincin Kiang-
si, kring kungskallat, som skall wara nästan en mil
lång, och ha en million inbyggare. I Canton kallas det
på landets språk Tse-tu, och är Dorellaine alldeles en-
get Chinesiskt ord. Materien där af, det göres, är twen-
ne sorter sten, som 16 à 20 mil wid lagifran den runda
byn Kien-tas, som mycket fruktas till ett pulver där
af endog göres, af hwilken kanten formeras, och när de
där lora med en rennisa af samme sort sten glöms,
etter som de i Entrecolle widlyftiga och omständeliga
beredelse hos Sarey och de halde inlyggar. Sen
köpmännen i Canton blifwit wara wid Europe-
ernas smak, och wita hwad som på kanten de skän-
da, beställa de omålet Dorellaine allhandas slag, hwil-
ka sedemera i Canton, kunnat efter begäran målas, i det färgene
upblandas med stanningsan, och sen genom de brännes in.

Porcellainets skönhet räknas bestå därunder, at det är
 slätt och ej grofvet eller hult, at det har sin glantz,
 och är så väl lutt inuti, som uttropa, samt genomskä-
 nande, när det hålles emot dagen; ritningen och color-
 ren bör också vara liflig, och göras ett slag i Canton, som
 af samtliga kallas sin porcellaine, men endast skiljes i
 från det ofrager, at en tillsatts utom de tverne näm-
 de stonarter kommer till, på hwilket figurerna myc-
 ket fint, och med en hög blå färg, liksom det Japan-
 ske, äro målade.

China kan kallas med Skäl, det rätta Silkes-
 landet, emedan det har store myckenhet däraf, än
 något annat rike. Dess enda province Tche-ki-
 ang skall funderas meras silke, än både i Europa
 Japan, och på de Philippinske öarne kan upbrin-
 kas; och kallas det som därifran kommer, för det
 bästa och finsta i China. Chineserne hafwa en
 ofrolig färdighet, at både gäva om och skotta silkes
 maskar, samt också sedan med simpla maskiner
 och ringar koftad redat ut silket. De väfwa sielfna
 en andentlig högs tyger däraf, och äro så färdige,
 at de kunnat eftergöra alla sorter Europearne gifva
 dem mönster på. I den provincien Kiangnan och
 Staden Nankin, skola de bästa etoffer göras, och
 de finallaste hantverkare finnas, och det är orsaken,
 at Chineserne uti Canton, när de willa försekras en,
 at något är godt, det må vara siden, lackwork, eller

Äfapper, och allehandes utskärnit arbete oc: säga, det
 wäro kommit ifrån Nanking. Nu seder man en
 commercen på Canton så arfserligen tilltagit, haf-
 wa en myckenhet af de nämnde arbetare, dragit sig
 dit, och till Sochoan, hwilka arbete så godt, som de,
 hwilka i hwarannan bo gwar.

Chineserne gifwa sine tyger en hop namn på
 sitt språk, som äro obekante i Europa; de göra och
 ätskilliga sorter, hwilka enelst af dem brukas
 och sammmande sållan köpa af. De Chinesiske
 Sidentygger af hwilka de mästa partier hem till
 Europa föras äro: enfärga Pörsie och mumble Da-
 mäster, fläta och broderade Pörsier, fläta och
 colurerade Saffeter, Satiner, Gorgorongs och dylika; in-
 som ockse förfärdigas och här Triumphantyger,
 Samfawer, Broader med guld och silfwer inwäffe
 uti solär bland en sort borta består af förgyllt och
 försilfrat papper, skurit i smala ränder, som trå-
 dar, och tilland det andra stället instagit och på sine
 ställen passat:) fläta och utskärnit sammeter och
 sälper af allehandes colurer; likaledes måfwas Silkes-
 stumper till hemmelig godhet, endast föttern på de
 flesta, göras allt för små.

Chineserne weta och att wäl säga sitt silke, och sätta
 en så skön oäga camozie, på en del, att ögonen
 snart künde beelaga en, darep man egenom lemonjast
 blandad med kalk wiste att probat ock upriktighet.

Hwalet det i så siltet angår, skall det öfveriga organ.
 cinerne från Bergamo och St. Lucia i godhet och skön-
 het, emellert man observerar, at det är wäl spunnit, och
 ej för tickligt, som skall göra en anseende afgång.
 Chineserne döma dess godhet, efter hvid- fin- och len-
 heten, då man roter elärwid, och approbera ej det
 som är, sträft. Till at öka dess anseende, brukar som-
 lige att doppa't i iswatten, med halck blandat; men
 det skall bänna op siltet, så at det ej kan twinnas.
 De som handtla silke i lewanten berättas följande
 därmed jäliande: at de packat in på en wacker dag;
 men köpa't på en mulet, at dess godhet må så myg-
 ket bättre skönas, när dagslinset ej uphöjer det, och den
 torra wärdet leken wid inpackningen må hindra det
 ifrån fuktighet; emdenna observation har num wid det
 Chinesiska wäl jag ej.

Den Chinesiska lakrenisjär, är intet någon com-
 position af särskiltige material, som många tio, ittan en
 wärdig kända, som flyter in en sort tråd, hwar till öf-
 wärdet wärd i provinserne Kienai och Setihuen, när
 man gör incision i barken på dem. Denna kända tager
 till sig alla colorer man vill blanda in med, och con-
 serverar det trådet, hwar på den stykes. Handswärkan-
 ne, som arbeta härmed, ha hwar (och en sine särskilte
 manier, at göra arbetet mera eller mindre fullkomligt.
 Om det skall bli rätt bra, spisar knapt en hel somar
 till försärdagandet, och därför hindrar sällan, at de som

arbetet i Santon göras godt, emedan de vänta tills Euro-
päerna kommer dit, och de först böja samt fulländas
huru som beställes. Ingen ting är vanligare i Santon,
än att se elste med lequereda seker arbetande Chineser,
sitta i sine boder att spela, och rita på de första anstuck-
ningarne, allhandla figurer, med gull och silfver, eller
andré färger, hvilcket sen de äro torre, med en ny renig-
spire rengöras. Det som är betas i Nanking är det bästa,
men kommer ändå ej emot det spanska lakväcket.

Gulld, säljes som en värt i China, men skall vara
contaband och föra ut; det är qvanligen i små stänger, och
fördelas till hatten i 100de delar; man får det sållan full-
komligen rent; dock får det ej vara af sånre skrot, än²⁰
Det som säljes i Santon, är dels ifrån Japan, dels från
Junking och Lochinluna. Gulldmatten, skall nog finnas
i Chinesiska bergen; men den får ej tas up, icke eller nå-
gre silfvervärk, och hållas det härfläta af ett stats-
regeringen stänger, därest folket skulle få taga up gruf-
vor, och finna arance där, tillmätt de hand-
värk och ökerbruk, som nu gör deras rikedom, och fögo
sig endast därpå; men nu äro de som en seker skatt,
rikhet, eller ett reserve, i fall med tiden något af de nämde
näringsfängen uphörd. De äro dock ej alldeles utarm-
tänkt gulld, emedan visse floder i sanden föra små guld-
korn med sig, hvilcket öfver Saho vis Santon säges göras.
André metaller och mineraler, som föras ifrån China,
äro: Sutanegue, ett järnbandat stann, koppar, som Kollen

därne tager mycket af, quicksilfver, vermillion eller Zi-
 niber, &c. Alla drogucier äro här bekante, Rhubarber,
 Rapiantica, Gallingall, Quinquinaabark, (kommer ifr.
 Peru.) Muscus, Ambra, och Elloe, med flere, och afsejige
 warer, Solschu, eller Chinasiskt bleick, perlmor, perlor,
 Socher Sandli, visstlud Ingesera, och andre frugter, lika
 licles hwarjehanda rätt och fint arbete, af Perlmor,
 Skilpaolaskal, och Elfenben. Somlige i Europa mena,
 at Chineserne skola weta konstern, at göra detta sista
 minkt som horn, och sedan med former trycka in figu-
 rerne, som finnas därpå; men det är falskt, och skäres
 allt ut med waga instrumenter. Det skulle falla allför
 indlyftigt, at gå in i en vidare detal om alla öfriga
 sorter af warer, som detta rika landet producerar, eller ta-
 ger hos sine grannar, och det mångfaldiga wo, som
 dess inbyggare weta, at föredra dem på, alltså wäster
 man berö wo det som sägs om, angående Europæernes
 handel ifrån Europa. Höwägen är, och påminnes korteli-
 gen, at warerne aldrig stå till ett lika pris, utan höi-
 gas eller faller, efter som Skeppens antal är stort, som
 komma hit, och så snart Chinesen får ringesta spaning
 om, at et Europæiskt fartug är i skären, seglar höre
 dem efter till hela 10. & 15 procent. Det bästa köpet, är
 inmot sticket af samhället menad, då Chinesernes ny-
 är wackas, och alla skulder måste clareas, ty då lämna
 de gärna warerne till tiderligt pris, endast de få constant,
 men så är också at observera, det gemenligen ej annas, än bara

utskatt är igen. Här bör och ej förgetas, att intom det för alla hushållningar skäpp, en viss summa måste årläggas, och till den ändamål af en. Men denna mått, under en god gods får tagas in, så betalas äfven en åpart utgift i tull, så för främmande inkommande, som inländska utgående varor, hvilken kallas Kjøpp, och antigen inlägger i kejsarens skattkammare en väcker summa.

Endock generelt talas om Chinesiske handelen, måste och ej förgetas, att den ifrån Europa landvägen genom caravanser öfverses af Tacuen i Ryssland, och dess namn; dock kommer dessa handlare ej längre än till de norra provinser, och åter reser ifrån Ryssland om vintern, till att under en högsommar återkomma.

Efter som en stor del af de fartyg, Chineserne till fortärfattandet af sin utrikes commerce bruka, i Cantons merendels in och utlästas, så äfven bygges, i ett elärtilt upprättas. Hvar på östra stranden af Staden; så höjer det också till, att talas om de öfver dörr på de fartyg.

De vandra sig allteftersom längre söder ut, än till skälet Sonda, och på norra kanten till Japan, och så des öfver de förnämnde platserne, de landa till.

1: Och ett konungarrike på den norra östra kanten af Sumatra, dit för Chineserne: Sien-tiger, rådt silk, Guldbroder, ris &c. och så guld, peppar, och dylikt igen.

2: Malacca, Siger, och Iller, besöks och handlar

julat dem, och finna de där afsettning för allehanda
af sine warer, hvilka, med gylla, peppar, Tenn och Cer-
ret, samt Surtettiske warer, som Hollendarne föradit, betalas.

3: Cochinchina, där kunna de följande: Drickesviner,
Sackwark, quacksilver, med mera emot Gylla, peppar och Calamincitrad.

4: Uti Tonking eller Fungim, som ligger bredvid
China, och är det skettshylores, göres en stor del af swar-
jehanda Chinesiska warer, som emot andre förbifris.

5: Siann, där keningen själv har slagit många handelen
under sig, och

6: Camboja, där bredvid, frequenteras utaf de förenam-
de platser, näst utaf Chineserne, hvilka, i sine ledningar
dit merendels föra: Sidentygger, sackwark och porcellaniser,
samt däremot för, bly, elkrubben, saphan och calambic träd,
Benjan, men betydligtigen, Kiffel, hiert, och tigerhudar,
hvilka med flere de emptaier till den japanska handelen.

7: Japan, där besöks af skepp, både ifrån Canton, A-
moj och Ningpo, som i sin och fullt manöder fara ut,
och i Siann och Camboja fört hämta ofte nämnde warer.
Den japanska handelen är ibland alla, den profitabel-
ste för Chineserne, och föra de dit, utom diverse drogucier,
saker, kiffel, och andre hinclet, Sidentygger de: af-
från Europeiska warer; man har uti M. Jacques Sina-
ris Noire Dictionnaire du commerce. Tome 1re p. 1161-1163
en corraisen, af en Chinesisk Jenck till Japan, däruti
måst si Canton på warerne, som ej mycket differerar
ifrån hvad det i dege fider, nu. Där förare, är: finnes -

uppsätt, och hwar de i Japan säljas före; och kan därav slutas, hwar anseelig minst på dem är; den är ock ej mindre på ressource, som består i pärlor, röd koppar, en sort högt afmerade silvversklungor, japaniske porcellain och teck. wark, hvilka sedan äro maktlösa; men excessivt elysa, och gilla, som sedan förs till Batavia.)

8: Batavia, Holländernes förnämsta etablissement i Ost-Indien, har ej allenast en anseelig hop Chineser i sine skiffbeider, som därifrån färdas to, och sett sig ned, utom blir utom, dels också artigen af ett anseeligt antal forickar från samt en binisad, hvilka eldaras afge i ti December månad och 4-6 veckor äro på vägen, samt vid ankomsten till Batavia finna sig ett stort på Porcellain, Sultaneque, Rhubarbar, och andra droger, Thé, japaniskt guld, allehandas kopparkärl, och sådant mera, däremot taga de specier, Guldguldet skäl, Sandet och Brasilie. trä, agathknappar, Bärsten, och Europeiska kläder, hwar som är underbärlig, betalar Holländerna constant med piastrar.)

9: På Molilla och Philippinske öarne, handlas bara från Amoy; så på spanska Skepp därifrån stundom och för till Macao antänder.

Från alla dessa orter, elis Chineserna gå, hafva intyggarne af Chinesiska kejsaren lof, att tillåta fara ut China, och byta bort sine waror, och därför komma förnekar från Siam, Cochinchina &c. stundom till Sankt Petersburg; men de gå ej längre op, än till Macao, för att und.

triker de äruiga hamnpereringar, eller hræcl man eljest
 skall kalla den afgift, som i proportion af skeppets storlek,
 (hvitthet, som ofwan er sagd af Lppo, eller någon deſe depu-
 terade vid ankomsten måtes:) erlägges, sedan det ofwan
 för Bocca Sigris fällt ankar; dock observeras, at Japan-
 ſerne från denne friheten äro adels utſlutne, och vid
 liſtſkap förbudne komma innom Chineſiſke gräntorne.

Det bör ock märkas, aſſammanne här lof, ſätta ſig
 ned uti ſantön och handla, (utom några tider inmot
 deras nyeri, då de måſte ſera till *Nakao*;) och därför ſtäm-
 dom för ſin räkning med Chineſiſke ſartyg beſöka de näm-
 de öter, och där göra en god winſt. Utom en och an-
 nan Europæer, profitera en hoga Ameriſcaner, (ſom på
 alla handelsörter i Ruſien ſig uppehålla:) härnär, och ſer
 man dem gå i ſantön med långa på hältarne räckan-
 de tygsränder, och ett eſchappe kring lifvot, ſamt rök-
 de hufvuden, därpå de om ſommaren ha bara en
 ſvart calott, men om vinteren en hög ſvart och fjörhö-
 nig ſammets müſer; de tulla gemenligen Portugiſiſka,
 och ſå långe de äro här, under Chineſernes telgar.

De ſkepp, ſom Chineſerne employera till de om-
 nämde ſtörreſer, kalla de: Jonchar, eller Joncharer, och Brit-
 aſierne: Sommes ſitt figurien äro de inder Skilloe
 ſifan vare ſartyg, och ſi ſomliga ut, näſtan ſom en half-
 mane, när de ligga på wättnet. Bredden är neder måſt
 lika, ſå at de e ha mitt på vid wättingen någon buk,
 friſtammen, lika ſom på Sampornelne, utan loſſprid,

eller någon opstående köl, och föglagteligen utan Gallion; för-
ne fram till så lik som vingor uti väderet från decket, och
gå högre ibland, än bakkammern, warrande opne fram-
åt, och ofven till igenbyggde med höjor, hwarlunda lik som
hanga i väderet; bakkammern är också hög, och baktill
inbyggd och öpen, för att följa roret ut igenom; hwilket hän-
get på tag, och kan höjas op och ned efter behag, samt stas
ut som en är. De skidne af halfsäckhet, ha officerarne
sine kamrar, och intill på aktersta skottet, (sefter förmans
sättsätt) eller spegelen, där wid tag, som wärhusdörrar gör
ut i Altan, på warre skepp, står deras fögind, för hwilken
dageligen offras. En under halfsäckhet, derind war skantz
och en del af Arkeli går, dirigerar Styrmann roret, och
har kompassen fram på sig, så ende i färd, som talar ut
fästa uti 2de rökelse stänger, hwilka Chineserne kalla
Pleong; denna deras kompass består uti en asmagut
bestrukken järnnål, uphängd mitt på i Labianne, som wär,
att den kan gå i kring, helt ensam utan någon widfäst
staf, som på dem wi tänka; uti kring kanten på wa-
derstrecken 24 st. hela och 48 halwa, afdelte. Dese fartiga
ha två deck, och kunna draga ifrån 2de 6000 Pund;
deras Skepp wär är delti i flera delar, ifrån böjan så
inbyggde uti Skeppet, intill yttersta botten och plancherne,
att de aldeles ej hafwa någon communication med hwar
andra, och därför. och watnet kommer uti, eller nå-
gon plancha springer in under en afdelning, är ock de
ofrige fria för all leck. Masterne äro två; formastan står

mycket framåt, och nästan rhopa med jorcken, och Mezan.
 masten, som är helt liten, brukas sällan segel på, och är
 ackers, som hos oss. Finga mästaregar, eller hänger hafwa
 de, inga want eller tag, utan ett par rep för hvar mäst
 hargga flaka på sidome, och skola vara som barduner,
 samt flyttas öfver från ena till andra sidan, dit lofwat är,
 när de äro i jon; seglen äro af fina bambou mattor myc
 ket stora på de twenne främste mästerna, så de med trä
 spel måste hysas, och hafwa de utom själwa den ofra ran,
 afwen en inwinder, af spenna ut dem. På topparne
 brukas ceremonie dagar flöglar, görde som fiskar, öppna med
 7-8, små ande flaggor bepryade, när någon går opp i
 toppen med dem, måste han klunga sig på ett tag längs
 masten, tills han kommer inemot toppen, och då äro
 pinnar slagne in, af klifwa på: i stället för flagg, sit
 ta 2.-3, små, hvita, röda oc. flaggor 2 alm i quaderad bak
 till i räd, och flaksa; på Mezan hysas och stundom hys
 ta långa flimstlar, släpade i ändan af en stang, som sit
 ter ett stycke ifrån toppen nedt öfver masten. Ånc.
 kamt äro af en sort hård trä, eller järnck, stundom i an
 darne med järn skodde. Dömpor weta de ej af i stället
 för Beck och Liara, som wi stryka på wåre skepp, af
 halla dem tåta, brukar de en sort elc kalla Kinam, som
 componeras af en wiss kåda och katok, hwitken skall
 vara långt bättre.

Så snart någon sådan jonck ännar gå bort till en
 plats, göra kapetainen med folket några dagar förint en

hop ceremonier och böner om en lycklig resa, till sine fäder,
besynnerligen den de kalla Matson, och skall wara swäder-
guden, samt Longwang eller heptimus, hysa Nimudar
och flaggor öfverallt, spela på diverse instrumenter med
mera, sättande en stor pappers bård i höfformasten, som
wandrar sig ut bakstamun, offera för den samma och sen
ceremonien är ändad, lidra dagen brännan upp.

Änkeligen sedras, det mer och nägel närmmer om
Chinesernas mynt, wigt, och mat. I detta ike brukas eja-
nat slags mynt, än ett enda, af opbländt koppars, hwar-
ket kallas Cascher, eller Caser, till stück, som en ny halföre,
med ett fyrkantigt hål mittuti, och några characterer
på både sidor, som utmärcka kejsarens namn, och wäl-
gittet gäller som en wara, och myntas därför icke, och ist-
wer fages omot, i hwad form det ser, samt har till dato ej i
China blifwit slagit i någon wiss form, med stämpel på,
till et dörmed iindwika folks mynthing, som Chineserne
öfvelst ej skulle inderlita, emedan de icke konsten, att prä-
ta mercurius på andre metaller; man ser och ännu hwar
benägna de äro här för, emedan de taga sig för, att för-
falska de omnämde cascher, och göra dem af järne ma-
teria, som äro likwäl ett så ringa mynt.

Satteles gäller stiftet i China efter wigten, och icke
formen, eller någon prästlagens stämpel, och slippes där-
för i stöck eller mindre bitar, all efter utgiften; till
denne wägning behöwa de sig utaf en liten ballance, till
formen nästan som den Rommerska, i det den är ihop-

sett, af en lång elfbens arm, en skal, och en löser wigt,
som kan flyttas; ~~och~~ ~~härigen~~ denne armen är på tre nio
fjeder fördelad uti många små delar, och häriger på ti-
differente stället ändrar, så att den minsta tingen kan vä-
gas; med alla bära en sådan hos sig, i små laquerade eller
ivertänds och bambubeträdds fontener, att i alla tillfällen
hafwa till handels, och måste man väl se sig före, att de in-
te äro falska, och därför bäst, att alla väga med sin egen
wigt, som man en gång pröberat wara riktig.

Guldsten af silfvet pröberas efter dess håll, och indelas
den i 100^e delar; det som är under 80. tages ej not,
så framt man intet behar wigten. De Spanska piestran-
ne eller Mexico delar, äro merendels 100, och därför be-
gärlikast, somt kallas i Canton: fantjin. Chineserne äro
mycket färdige, att pröbera silfvet håll, och höla de sällan
fel därunder.

De wigte-stäcken man betonar sig af, wid distri-
bution af denne metall äro följande: Långsi (Cantonlöpar)
som Chineserne kalla Taet. 1 Taet har 10 Lin, på portugisiska
mas, 1 mas 10 Lin, portug: condorin, 1 condorin 10 Li,
eller cauch på portugisiska, och längre gå ej de på ballan-
en, uttatte afdelningar, så Chineserne äro äro göra många
subdivisioner, från 10 till 10, så att 1 Li, har 10 Hoa, 1 Hoa 10 Se,
1 Se 10 fan, 1 fan 10 Schin, 1 Schin 10 Hai, 1 Hai 10 Miao, 1 Miao
10 Mo, 1 Mo 10 Lin. 1 Lin 10 Siu, som är 10000000 del af
en condorin. 1 Taet svarar i wigten ungefär, emot 2 lod och
35 quintin swenska, m: e: m: d

När warer wägers bråkas följande wägrer: 1 Kattje, som har 16 Soel, och 11 Pihuli, som består af 100 kattjes, och räknas Pihullen ungefärligen till 1423 #. Sw.

Ruins mot hafwa intet Chineserne, utan alla tingar, så wäl som allt hwilket hos oss säljes efter stycktalet, som Håns, Swin, gås, ägg &c. wäges här.

Chinesiska alnen kallas Cober eller Kubi, delas i 10 Do, ni eller Pun, och hwar Pun i 10 Londonin. 1 Kubi swenar ungefär mot 15 tumbsvenska på 8 tumbs när, sålde 2 kubi göra 5 quarter wöl lag.

Till ett bestämt tölde ej warer otierligt, att anföras deras Tiffror, som består af 3 sorter; den första bråkas i skrifning och i böcker, den andra och tredje i räkningar, och är betydligt den andra man finner på Thektstene och påentis, gerne att utmärka deras wägr och tings. När de skrifwett till 10 hafwa de ej flere Tiffror, som gå längre, utan de börja de lägga ihop, liksom vi.

Det första eller första räkningestaget

Profas denne räkning

1000
100
10
1
壹
十
百
千
萬

eller cirklalet 1749

萬
千
百
十
壹
拾
百
千
萬

萬
千
百
十
壹
拾
百
千
萬

萬
千
百
十
壹
拾
百
千
萬

壹
貳
參
肆
伍
陸
柒
捌
玖
拾

N: 1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

14	100000	100	1	20.	1	10.	1	1.
14	100000	100	1	21.	1	11.	1	2.
14	100000	100	1	22.	1	12.	1	3.
14	100000	100	1	30.	1	13.	X	4.
14	100000	100	1	40	1	14	8	5.
14	100000	100	1	50	1	15	L	6.
14	100000	100	1	60	1	16	L	7.
14	100000	100	1	70	1	17	L	8.
14	100000	100	1	80	1	18	L	9.
14	100000	100	1	90	1	19	X	9.

一十七百四十九
1000 700 40 9.

[illegible]

Uttale af disse nummar på Chinesiska är:

hausiapp. 90.

Yes - En.

Grad - Lin.

Gisslapp yet. 21. or

Четна четна 100.

Gi - fva.

Par - otta.

Samfundet 30.

Genayett. 101.

Sam. Fri.

Kau - mo.

Hi Kappi — 40.

giznagi. 202
Halki. 1000

Hic: Fin - fyra

Siapp - Ho.

Obfciapir - 30.
Obfciapir - 60

Santeri - 3000

00. inom ländren

Staryy - 1

2022 Japp - 00.
- Gottmann 70.

Lehrakt in 100000.

Lock - fern.

Happy — 1
G. G. G. — 2

Dat liann. 80

Stapnach 1712

Pre 7. du Haledo, anförer uti Anders Tomer af Sin beskriv-
tion de Chine, pag: 285, elste räkningar skiljefrigte i utta-
lat ifran de anförde, och lärer utan tvifvel vara, som de
i Peking och daromkring utfäres.

S. XVI

Chinesiska språket har aldeles ingen likhet med några
andra, efter de Scribenters enhälliga vittnesbörd, som där-
om haft någon kunskap, och därför det Svåraste af
alla, som de säga: för främmare, at lära. Det är ha-
fadt, antingen det Ordinaira, som gemensamt folket talar,
hvilket uti alla provinser, och nästan hvar distric-
tion till dialekten; eller Mandarinns språket, som fördom
talades vid hovet, när det uppehöll sig uti staden Nan-
king uti provinserna Kwangnan, men sedermera öfver
hela riket lifvit antagitt, ibland alla Mandariner, och
folket utaf condition.

Uthom desse två språk, har också keisaren af Sin-
tariske attom, införat en del af norra provinserne del
som hos de offra Tartarer, som kallas Mantcheu
talas; och skrivas alla documenter, som från regeringen
i Peking expedieras, både på detta Tungornallet, äfven
på wäl, som på det Chinesiska. För denna orsaken kallas
det också: Hofspråket, och har gifvit anledning, aten och an-
nan, som i Canton af Chineserne sådelt höra, det Tartari-
ska, äfven brukades i publicqua acter, samt af keisaren
och dess stad taltes, at Moneda, det egenteligen så kallade, och

från äldre brukelige Mandarinns språket med Tartariskan, och göra dem till ett, därn de således likväl fela.

Som Chinesiskan wöre ett all för sitt språk för Europeerne i Canton, (som där ej så länge just wistas:) at tala, så betyga de sig måst af Engelskan i sin commerce, hwilket nagre Chinesiske köpmän, förmågeligen tröa kunna komma till rätta med, men den öfriga resten af folket alldeles förwändar; jag wet därför ej hvad namn man skall gifwa, emedan det är en blandning af Portugisiska, Engelska, Chinesiska, Danska och äfwen Swenska, och såss Engelskan och Portugisiskan däruti ha öfverhand, så twiflar jag, at någon införd Engelman eller Portugiser rent skall förstått, så wäldes det.

Angående sättet Chineserna bruka, at skrifweliget uttrycka sina tankar, så är det äfwen så skiljaktigt ifrån vårt, som språket. De ha inles Alfabet af nio bokstäfver, af hwilckas differenta composition, alla meningar uttryckas; utan hwart ord utmärkes, ej allena genom en särskilt Character för sig self, utan och somliga meningar skrifwas, med en enda apart bokstaf eller figur, endast för den perioden tienlig; liksom de gamla Egyptiers Hieroglyfer. Härigenom har antalet af desse Characterer eller Chinesiske bokstäfver, at jag så må kalla dem, så anseentligen blifwit ökt, at det nu skall gå till 80000 st. och minas blisa förhwarit deras förflutna inventer. De komma alldeles öfverens med dem, som äro i Japan, Cochinchina och Tonking brukas,

och förstå de hvaras annars. Skrifver ganska väl, änskönt språket är eldets elika. Alla som äro studera, måste börja med dessas kännande och skrifspråket, dock hinner aldrig någon så vida, at han fattar dem alla och hålles den beläsen, som kan 10000, den som kan 20000 mycket lard, och hinner någon till 40000, så går det aldrig vidare.

Dock är det icke elldet så stort i China ibland de meniga man, at kunna skrifa, eller känna en del, af de flesta Characterer, som en del påstå; ty jag har funnit i Canton, at ända till det gemensta folket förstå de, at skriva hvarje handa, samt läsa tryckt, och fast elderna eldas kunnoskap just ej torde gå så långt, så är det ända märkt af språkheterna at läsa Charactererne, ej måtte vara så stor, som fördom af Chinesiske Missionarerna utgafs, hånst i den afsekt, at elderna så mycket mera uphöja sin merit.

Däppert, som Chineserna betiena sig af at skrifa och trycka på, skola göras i utaf Bambus, eller indio barken af mulbens blad, med eldika; det är mycket tunt, samt brukas därför bara på en sida, hvidken är polerad och glansfärdig; för denne orsaken äro och alla blad dubbla i boken, och på det sättet inbundna, at den i rikna kapa. sittande hanteln wetter ut, och de öfrige sidorna äro fästa de i ryggen af bänden. Barket, som vi kalla Fouschejör, försäkras af roken, som upstiger af eld, eller iver, och fästas på tunna osjura lampor, samt ständas up med rök, at gifvat en behagelig lukt, och

göres i en dag, hwilken i små aflångga former giten, ta-
ger till sig alla däruti litchurme figurer, och sen det
här något blifwer helt hård. I stället för pennor, brukas
fuktiga penslar af fjura och lena hår. När därmed skrif-
ves, tagas en liten fyrkantig svart sten, som wid ena kan-
ten har en liten litgröfning, af stor watten i, hwarmed som-
schet wid ena ändelen wättes, samt rufas på den öfriga sta-
ta delen af stenen omkring, i hwilken så prapelerade
akonta, sedemere penselen, som under skrifningen just hål-
les perpendicularit eller oprrätt på papperet, sloppas mer
eller mindre, efter behag.

Det lätles för en stor förtienst i China, at skrifa
wäl, och skola en del afsmura, gamla wäl gorda Characterer
högre, än många warakra målningar.

Hwad tryckeriet betröffar, så har etes hos Chine-
sene, långt förr, än uti Europa warit i bruk, såp det
ej är på lika sätt inrättat, med warit. De skola ut hwar
siela, som skall tryckas, på hwar sin ståt tiaskifwa, på
samma wis, som i Europa med de brukeliga tiaskifurer
förfäres, och nyttja inga lösa stycken, utan wid sadane
böcker, som uti China hwar meind inthemma, och utmär-
ka staten i riket, wid hwilcka, för de små ändringar, som
på så kort tid förefalla, för widlyftigt wor, at påndigt ska-
ra ut, hela nya sielor. Tryckningen, så wäl som skrif-
ningen sker opp lifian, sielt uttore, så den ena Characteren
fattas under den andra, och continueras från höger
till wänster i sadane columner wid hwarandra, warandes

vårt fjörsta blod, deras förfä, liksom iuti Hebraiskan.)

Allt Chineserne skola wara fallne för vetenskapen, hallet i allmänhet för, emedan det nästan endast är genom dem, som allt adlet och förtienst iuti detta rike förvärjwas; och en synnerhet Moralen eller Sedoläran deras principaleste bemodande, därpå de framför allt lägga sig. Begynnelsen af skrifterne hos dem, måste, som ett godt arkival Characterer blifwit bekant, alltid göras med deras förnamnte, eller att man så må kalla dem, . Symboliske böcker, som af den berömda Chinesiske läraren Confucius, hwilcken 551 år, för Christi födelse lefwat, och dess discipel Mencius blifwit sammanskrifwa, däruti måst hwarjehanda Sedoreglor, och dygde exempel, innehållas, och här de blifwit lärde, ord, sfiän ord, tillbringas merendels den öfrige studerings tiden, med grubbsande, på rätta förståndet af dem, (efter de med en hop många talesätt skola wara uppfylde:) och sökes framför allt, att imitera deras stilt, som är kort och significant, och hwilcken, ju närmare ebr kommer, ju lördare anses han för, warande om wältaligheten eller eloquencen, som de näst Moralen, som måst besitta sig. Politiquen, Historien som sitt Sans, förfarenhet i lagarne, äfwen som och Poetin, flöra darrnest, och sår af sifigen, som skall beta en lördoms älskare, försinnas. Medicin hafwa de på sitt wis upodlat, och äga en synnerlig frickelighet, att genom quilsens indioralmo, kända alla sjukdomar, och Astronomien mente de för, ingen skulle öfweraga dem iuti tills Europaiske Missionairerna kommo in. Allt de öfrige

wettenskaper, som i Europa i sednare tider förwärfvat så många lärde män, stora namn, weta de ej af, och hålles orsakerna till försummelsen af alla speculativa sciencer hos dem, wara, det ingen utom eller ininom riket tygnar dem till någon tillflykt, och sedan, at de som arbeta därpå, ej hafwa att förwänta någon belöning.

Efter det kommer att nämnas om Chinesernes astronomie, och at de inbilla sig däruti wara stora mästare, så är darinn till märkandes, at wäl denne wettenskapen isän äldre hos dem warit iaktad, och at deras observationer på förmodelser, ända från rikets början i deras Historier ihogkommas; men det oagadt haf ända at de Europeiske Missionärerne många fel, som i denne sciencen begåts, af dem öfverit, på kesarens begäran inptäkte, och rättade, och Chineserne öfvertygade om sin ofullkomlighet häruti. Endast till dess inrodlande är och en skilnad i Peking, den Mathematiska kallad, inrättad, som åligger, at observera, och iuträkna alla de himmelska kropparnas rörelse, förändringar, med mera, samt iutarbetta almanackor för hwart år. Dege almanackor göras ett stort wäsende utaf i China, och delas med många ceremonier ut. Att för en utlänskt Prins säga af kaisaren uti China almanacka, witt säga så mycket där, som at Han arkommer Honorn för sin tjänstherre, och reka acceptera den, är en uppenbar krigs declaration. Den kallas i ti Lantou Fongsig, och åften Hundom Kensis, och räknas dess åretal från den regerande kejsarens regerings början,

så at titeln på almanackan för i år 1719, heter: Tai-jing
 Ken-long Siapp Jin nensy Ken-sy; eller den store kei-
 saren Kenlongs 14de regements års almanacka, wa-
 rande den så inrättad, at först är utmärkt Solens och
 månens up- och nedgång, förmörkelser ny och ne-
 dan med hwad därtill hörer, planeternas rörelser, och
 elageliga ställe i anseende till den ena eller andra constel-
 lation på himmelen, som de räknas till 28 st: i stället
 för, at vi ha bara 12, med mera, och sen följer dag-
 räkningen med alla städer, samt bifogade underättel-
 ser under hvar dag, på hwilken är lyckligt eller ej, at
 gifva sig, resa, bygga, och dylikt, warande desse Astrolo-
 giske Spådomar af gemene folket mycket astimerade
 och nog i ägt tadne, fast de lärde, och förnuftiga-
 re finna dess värde.

Chinesiska åretalet begynnes i desse almanackor med
 Woren eller nymanan, som är närmst till början utaf
 februari, eller den tiden då Solen går in uti 15de graden
 af wattenmannen, så at i år 1719, är d. 6 februari de-
 ras nyårs dag, och sår sommaren sin början när So-
 len är mitt uti oxen, hösten, då hon är mitt i Lejonet,
 och wintern, då hon trädler uti 15de graden af Scorp-
 ion. Det räknas däruti också 12 månader, hwilka de-
 las antingen uti stora, och hafwa 30 dagar, samt ut-
 märkas med characteren 大 *Tai*; eller smär, som bara in-
 nehåller 29, och hafwa under namnet, märket 小 *Siu*,
 namnen på dem äro, första, andra, tredje, fjärde &c. Måna-

den, utan något tillägg nomen proprium, som hos oss, och
skrifvas de sålunda:

† 10: Sjunde Gidd Sjunde M ^d	† 7: Satt Gidd Sjunde M ^d	† 4: Ist Gidd Sjunde M ^d	† 1: Sjunde Gidd Sjunde M ^d
† 11: Sjunde Gidd Sjunde M ^d	† 8: Satt Gidd Sjunde M ^d	† 5: 00 Gidd Sjunde M ^d	† 2: Ist Gidd Sjunde M ^d
† 12: Sjunde Gidd Sjunde M ^d	† 9: Satt Gidd Sjunde M ^d	† 6: Satt Gidd Sjunde M ^d	† 3: Satt Gidd Sjunde M ^d

De Månader, som äro antingen Taj eller Tsui, utmärkas
så munder, som N: 1. 2)

Dagarne äro således icke eller flere, än 355. och därfö-
re mäst hvarst tidie är en hel månads skinkas in; delnin-
gen utaf veckor brukas icke, och dygnets börjas ifrån klockan
12 om natten, samt har bare 12 lika delar, som hvarve-
ra swerets emot två wäse timmar, de skrifwas med wispe-
märken, och ha hwaradera sina namn, som desse figuror utwisa.

酉 10: Jan. kl: 6	午 7: Feb. kl: 12 om midnatten	卯 4: Mär. kl: 6	子 1: Apr. kl: 12 om midnatten
戌 11: Maj. kl: 8	未 8: Jun. kl: 2	辰 5: Jul. kl: 8	丑 2: Aug. kl: 2
亥 12: Sep. kl: 10 af förm.	申 9: Okt. kl: 4	巳 6: Nov. kl: 10	寅 3: Dec. kl: 4

At utmärcka timarne, brukas uti Canton inga kloc-
kor, som hos oss, och wel säges om inuti staden, några pub-
lique Solwisare finnas. Jag observerade, at solcket måst
om dagen dömda tiden, efter Solens höjd öfver Horizon-
ten, och om natten fingo weta klockan, genom wispe, som
liksom brannwagt gingo omkring, och på en sort klockor
af metall, lika en stekpanna, med en trachammare, för hwar

mågt, slogs wisse slag, och börja de h: 6 om afternoon, eller
 7 för första nattvagnen, och 3 slag i sanden, för efter annan
 hela timmen igenom slogs 2 Koj, eller klockan 10 öfver de till
 sex slag; 7:30, h: 12, eller midnatt till 9, från h: 2, till 12,
 och sam, h: 4, om morgonen till 15. Sika ordning hölls
 på Scampnerne också, och i Stads portarne flunnas
 utom en sådan klocka, äfven en stor flunnas, som
 tändes för samme ändamål.

För än man quitterar denne paragrafen, bör
 som en wettenskejs, deras Arithmetik, eller räknekonst
 Theykemmas. Den practiseras ej, genom några Ziffer
 eller dylikt, som vi brukar, utan de ha ett aflångt trä-
 de med kanter omkring, däruti tvås öfver, 12, 16, & 20,
 små parallele pinne satta, med 7 små svarswade klot,
 som kunna flyttas af och an, på hvar pinne, samt
 längs öfver brädet en luff, som skiljer kloten på pinne
 för ut, så 5 satta nedan, och 2 öfvan för den samme. De-
 ta kallas *Quian pan*, och är de så bekanta *Chinesiska*
räknebrädet, i hvars brukt *Chineserne* äro så förfarne, at
 de förfa summer med en otälig snålhet och accuratesse,
 kunna uträknas, utan at Europæerne med sine Ziffer, i den
 hast skulle imitera dem; och bespar hela operation för dem
 däruti, at desse klot flyttas, efter deras dem bekanteregler, några
 gånger, så ha de fraxt facit, innan man vet ordet af.

S. XVII

Religion i China, liksom uti de mästa Asiatiska

länder, är Hednisk, och fördeld i ti secter; 1: Den som
kallas Taoisee, och af Philosophen Laotzius har fått uppfat-
tad en lemg för Christi födelse, och hvars anhängare, jämte
hvarjehändes Epicuriska, och oquidastige secter, äfven prä-
tendera förstå konsten, att preparera en dryck, som gör men-
niskian odödelig; samt förvandla järne till guld.

2: Secten Fo, hwilken ibland gemene menn ofver hela
riket måst är i flor, och statuerar Metempsychosin, eller sjä-
larnas flyttning, somt kommit ifrån Indien 65 år ef-
ter Christi födelse, där där, som säges, blifvit stigit långt
förut af Fo, en kungas son, som i några af de Indiske
länderne regeret, hwilken utgaf sig själv för en gud, som
allena borde dyrkas; och 3: Den tredje secten, hvars
secter för 700 år wid lag, nägre kunde utifrån Confucii
och Mencii skrifter utelärd; och efter somliga om-
döme, atledes ledet till ett fullkomligt Atheisme, samt
ändast af kejsaren, jämte en del Mandariner bifalles.

Wad af de ti, finner man, att i Canton, den andra
i ordningen har öfverhand, och ses, hvarsteden där wand-
lar sig skändeligen präst, af det där gängse grusweliga Afgu-
deriet och widskapslöshet; likwäl, fast alla inwånare där
äro höre förälsade i det Fo; och som sagat är öfverallt he-
diske templet; äro dock med hvarjehändes bilder uppfyllt
ses, och därmed öfverallt många Bonzer underhållas,
så måste man ändå med förundran spöja, att måsta-
delen har så litet begrepat sin religion, att de ej en gång
weta namnen på alla dem, de som gudar äro; därför

är det ock ganska swårt, at af dem få rätt tydelig känn-
 skap, om samma gångbara sekteris gränssatser; hwad
 jag likwel af de förståndigare här om kunnat inhämta.
 At de ho So ward deras walgerande Forwath, eller Gud,
 som bor i ti himmelens och at en annan, Iu wäng kall-
 sad, är mestare under jorder, som dependerar under den
 föra; at alla som Dö, först komma till Iu wäng, som hål-
 ler noga räkning på allas gärningar, och af honom
 få weta sin dom, at de, som da war lefwat, försättas i ett
 mycket nöjamt lefwene hos So, samt darest de warit
 mycket fromma, och därjämte sinna på jorden lifwa
 wärdeligen till Gudar ombytte, men däremot de onda an-
 tingen Oli Quar eller Duffar, eller ock deras själar oändeli-
 gen många gånger måste flytta, utur det ena diuets
 kropp i det andras, som är sämre än warre deras lefw-
 ne warit; at Iu wäng står lätteligen till bewakas, at falla
 en lindrig dom, däreft man har något at minna honom
 med, och därför måste förqyft och förilfrat prapper alltid
 brännas up för honom, när Han anropas, eller någon
 död begrafwes, som i andra lifwet till reela metaller om-
 byttas; at vissa andar, som de kalla Lohon, äro förordna-
 de till hwar och en människas upsig, som reglera de-
 ras öden, och följa dem ifrån födslen till döds stunden,
 då de föra själin dit, som hon för sine gärningar förtientat
 komma, och änteligen at därjämte flere Gudar, sämre än de
 nämnde, gifwas, som i twarighanda på födrande omfångig-
 heter måste dyrckas.

Slike och flere andre, ej mindre absurde satser, som
 från Brändornen uti det gemena folckets sinnet inpräglaas,
 och genom Bonzernes Jelermeras ständigt underhållas,
 hindra ej arnat, en gora dem wid streppelige och förmä dem
 till de adrdärligaste förtägningar, och el därföre kan man
 afwen ej undra på, när en ser de förtiser, som en sük wilfa-
 rande ho förmär dem till. Skoler de förtäga en resa, må-
 se med många ceremonier Gudens bliskas, at den må
 bli lyckelig; wilst nagon gifte sig, blir mahan gädd eller e-
 tak, efter som på äggenhets Gudens blifwit spenderat;
 är en uti lufsara, sükdom, eller andre sjukigheter, och
 utgången, oaglat alla böner, ej swarar emot förmödan,
 så rår Gudens el därföre, som tillkom till ett kras igen af
 dem wanhedens, åtminstone på en tid ej optras, och så
 uti de ofrige omständigheter. De som sculeles i dugder-
 ne påståga sina Gudar, bruka ett underligt maner, at
 arhalla, (som de mena:) något märke eller swar på sin
 begiran. Sy sen de med några bugningar inför Belä-
 rats Thron wisat sin wördnad, och afwen utgitt någon
 lagnur, som samfu, eller elyligt, samt framstätt något
 offer, taga de ett par på Altaret eller bordet framför
 bilden liggande Bombou rötter, som kallas kapiar, och
 på en fida are platta, samt på den anetra runda, (mu-
 rendels lika ett par spichen af den torra roten af Rhubar-
 bara:) och falla dem så lönge ned, bada tillika, tills
 bada två komma at ligga på den platta sidan på
 de ho sin bö wara fion; eller fatta de i en släpimle

stående dessa, några små bambusstickor af ett quarters längd, som på ena änden med några Characterer äro fullskrifne och lifwa Pakua nämlig, och sätta af en Bronze förklara sig skriftens innehåll, som de i sin enfsidighet säga för Gudsens veritabla sinner, och egna utsäga.

Men denne sin publicqua Guds tjänst, hade utifrån hans förschutte Sonti, eller husgudar, som antingen bestå uti en liten bild, eller bara en taffla med en figur på, och som emellertid några Characterer, därpå de röka med Keong, som äro smala och långa, till färger brunagtige stickor, af en del, däruti några aromatiska kryddor äro blanda. de, försädeligade, hvilka sedan de äro i ständ, brinna till som friska, långsamt, och göra en angenem lukt. Samt sätta allhandas frugter, mat och drick, när de fulla äta, och äro hvar och en så mane om, att hafva en sådan hus gud i sitt rum. Så i samt en bod är så liten, ingen portgång eller dörr, hvarigenom ingång är, ingen marknad eller något af gatan öfver rum finnes, och ingen sängkammar öfver, där ej en slik tröst gifves. Det är också ej tillåtet den bedes, och anropas, uten till husets conservation, sätts alla qvallar i hvarst horn och port af gatan så att de nämlig Keong ut, och för snart det mörkhet, då man synkante förqjod och förstfäde pappers stycken, omhållas renn till up, och hållas utom på serne, att försörja dem natten i mörket kringbyggande andra med, i fall de ville göra dem någon skada.

Det wore för wietygigt flere particulariteter, som de

och andre deras ceremonier ut anförda, och geis därför förbi; en-
 dast, härvid märkandes, att anseeligt Quidserne i slike mis-
 trappelser i oafstakande, äro mycket sumpuluse, så hysa
 de anela i allmänhet, liksom någon, både för sine inbillade
 Quidar, och religion, så att de föga fråga efter, om någon Chi-
 nen, eller annan, talar till dem, (eller till börligheten:) om o-
 gudagtigheten och absurditeten af denne läran, och förbrif-
 telsen öfver hvarjehanda härla uttaltelser emot dessa falska
 Quidar; orsaken till denne kalbsinnigheten, som jag trofvar hos
 någon annan nation finnes, (emmedan alla gärna pågå
 denna mane om att försvära sin religion :) lärer vara, de lin-
 drige Dygdesförpligtelser, som dem påläggas, och den tåthet,
 invärmed Bonzern intilla dem, alla förbrifvelser kunnat försonas.
 Dessa Bonzer, som Lärjarna dem kallar, hömnas
 på Chinesiska uti Cantor: Wäffong, och äro wärdige Discip-
 lar, utaf denne Fos försmädeliga lära, den de öfverallt med
 jämpor till söka libellatla, först de med knappsta midor kunn-
 na förplantas sin egen metier, och skaffa sig några Succes-
 forer, emedan förseindigt sök, ej willa lemnas sina barn
 utlänas dem; därför äro de också merendels ett gammam-
 rassat pack af det gemensamma rancille, och största ignoran-
 ter om principerna af sin sect. Hela landet öfverflö-
 dar af dem, och wid alla Daggoer finnes, att rummen för
 detta packet, äro några gånger widlyftigare, än själwe
 atgunda templet i hela sin eternasie; ett förälsant antal hyses
 draga. De som uti Daggoerne in och utom Cantor finnas,
 böra om halften, och ibland i händen radbars, eller rosenkransar

af stora gröna perlor, som ligga parvis af musais: och på klä-
 det med många långa räckor af grå färg, som på en fattig klä-
 mid halsen, och med läniga och garstika breda ärmar äro görde,
 ofver dem brukas under gudstienstens förrättande ett ascharp
 som räckande ofver ena axeln, på bröstet med en söta färgad tillhö-
 pa. Hela hufvudet rakas, och betäckas af somliga med höga
 svarta myssor, görde i form af en cylinder. På några stäl-
 len har de infäst ofverhuggningen, som skola vara något hude-
 rade, och släpande, som Mandariner äro afimerade; men
 deras antal är ringa. Utom dese finnas också en annan
 sort präster, (som man på sin hålla dem:) som bara skola
 bestå af quinspersoner, hvilka antingen ofverigifvit jün-
 snan för deras hårdhet, eller äro öfver och hålla dessa
 sammankomster fins emellan, samt hållas: Religiösa funktioner
 Lyssnare för de förenämde Haisjong, eller Bonzer, be-
 står, utom det de måste, som ande arbetare förrätta alle
 hander arbeten vid landbruket, som hör till deras ägde
 om de annars vilja ha jobbar, merendels de äro så, att
 hålla Asquider templet med bildren frugge och rene, kün-
 na up. Keong, sätta fram offer, och göra böner inför dem;
 detta sednare, som de sällan göra, förrättas sällunda af
 alla Bonzer, falla på sina runda knä i en högrömd stana
 ifrån hvarandra på knä, med uplyfte händer, och munn-
 la några ord emellan lapparne fram, som interrumperas
 af några slag, hvilka en vid ettens ständ Bonze gör på en
 liten klacka, och hvilket en annan bokom honom besvarar
 tillkallades med bullande på ett brunt träinstrument, som kallas

ett eget, och har ett delft ljud, som en trumma; hwarefter, om
 en stund alla resa sig, stå med en kahanimare åter på
 en stor klocka, (s. g. gerd, som ware; men utan kläpp:) samt
 en kumme, hvarika i alla Dagdar, straxt innan för doren
 på ena sidan stå upsette mellan ett par ställningar, och up-
 bärmer en hög lemnitchi till slut. Det bör observeras, at
 uti alla Dagdar, ett stort fyrkantigt eldkar, fyllt, eller hvar
 man skall skallat, af järnbleck, med en hög öfver stå
 på fyra höga fötter, antingen mitt för stöfva altaret, eller
 just utom doren, därut eld conserveras, at upbärmer
 dylika lemnitchi; och sker utaf förgyft och försilfradt papper,
 samt allehandla dard, gorda bilder, i samt en så blinnig
 consumption, för älskellige gator i samma stadt, baradip,
 fyllas med folck, som endast förseircliga soelant.

Somman else förättningar, på Bonzorne ochsa esem-
 ofkast, at jämte misser af guden bilder, som de bära med sig, af-
 lägga sina visiter hvar uti husen, och folket, som annars
 göra mycket litet värde af dem, visa sig ganska höf samma.
 Dese Wäjsongs kläder sig också med sådana ceremonier mera
 granne, med fyrkantige colence lappar på bröstet och ryggen,
 samt lösa misser på hufvudet, med öfver uti, liksom man
 för Chinesiska fruntimbern afmalade, och beledagars stundom
 af Musicanter, som gå före och spela.

De bruders ochsa vid föfster, som firas af sinata;
 de gemenligen alla, som äro af en släkt, sända sig tillhoppa uti
 ett stort hus, merendels till den ändan, at visa sin wördnad
 emot sin gemensamma Stamfader, som antingen warit ha

gon Mandarin eller berömmelig man eljest. En sådan fäst som jag såg i den Canton 1746, el. 16 & 19 Octob: begeh: sålunda: hela gatan därvidt huset såg, war med ett tak af tunn lärst ofvänderagen, där på här och där allhandena Drakefigurer, utaf flokt papper gjorde, tege kringstredde, som siges gård genom, för dem som gingo inunder; runt omkring alla väggar, och under taket, hängde fullt af stora och mindre målade lanterner, och mitt på gatan stod, en liten Theater med ett bord på, för hwilket en Benze, såg, och såte in: man såg ut en bok mycket långsamt, samt hade som en sked med runt blad i handen, där han stundom såga uplystede. En annan Benze, stod på gatan framom honom, med ett litet bräde, fullsett af Sarswischoppar som han presenterade ut för stora pappers kardlar, hwilka stod som portwagtare för huset, hvarinne, mitt för dörren på en hög thron, ett beläste sätt, hwilket skulle representera den Mandarin, till hwars heeler fästet skedde. I närheten i en annan bygning, stod ett litet tempel, utaf förgylt papper med allt tillbehör, och fullt af diverse figurer, som helt och hållet upbrändes sedermera vid slutet af högtidligheten: Musique på allhandena instrumenten hördes under hela tiden, den påstod, och mitt för ändan ut gatan, war öfver hela väggen utslaget ett stort tynst papper, som förklarade orsaken till fästet, hwilken hö: Dom matten, anteligen uphörd och andra qwallen i det ommanade huset continerades, blä de där som lade sig, ut äta och dricka, samt tredra sin framfar.

Fortan dylika, och andra mindre högtidligheter, firas annu

kvinnas, andre syster öfver hela riket. Den första begynner
 med syster daglin i gahula öret, och warar den påföljande
 Nyaårs dagen; och den andra begyrr den 15de uti första Ma-
 den, eller Jehing Gidel, och kallas lantenne festen, efterela med
 lyktan och lantennor illuminationer göras öfver allt. Under
 den tid de prestas, uphöjer all commerce, och handtering, och
 färker folket ej annat på, än att se sig med allbehållande
 nöförförig, hvilka jag ej hafst tillfälle att se, och därför
 går förbi. Här kunde och vara tillfälle, att något tala om de för-
 skel. nagre Catholiske minnar gör, i ett par hundra år, att om-
 nämnda Chinueserne till Christna läran, samt hwar framsteg,
 de däruti görde, men som denne saken af öfverskillige öfversigtigt
 är beskrifven, och till äfventyrs denna reseskrifning, af
 många saker, som kanske med thet ej bords höra till, efter
 den plan man i början satt sig för: wad hemmeligen stor, så
 går detta, jämte flere andre mindre particulariteter förbi.

S. XVIII.

Om de uti China öfliga seleser wäl giftermost, är hörteligen
 till märkandes, att när en karl wll trädla uti ägenskap, så
 tillkates honom ej, som hos oss, att förut se, eller utwärlja elen,
 hans tycke faller på; emedan fruntimbran här stå ej för
 andra, än sine närmste anförwenter wisa sig; wdan
 hans far, eller närmasse slektunge, söker ut för honom en
 maka om huars egenskaper och sköntet. Han gärna skaf-
 far sig förut underättelse, och slutar med hennens anhörs-
 ge contractet, och stipulerar penningesumman, som han

vill gifwa dem, at köpa kläder och andre zäcker till Brudens
 och Brudgummens behof, före; ty föräldrarne gifwa henne intet
 därtill; utan ofta de som äro fattige behålla en del af de
 penningar som liksom hennes brudskatt af Brudgummens fa-
 der äro utlagde;) och mitter afven en flicka i China in-
 gen andel i deras gvarlatsenskap, när de dö, så at en man
 ej har ringsta hemgift at förwanta med sin hustru. Kon-
 henterne, se ej eller se hwarand're, för än bröllops dagen då
 Bruden ses Brudgummen i en Palatin, af många färdige
 små flickor omgifwen, tillhänder, och han ledsagar hen-
 ne i en sal, hvardest en afgudabild sitter, för hwilken de bå-
 da göra fyra djupa bågningear, som jag sedt i deras com-
 elier;) hvarmed hagslen äro fulländade. I Canton och de
 andre städer öfver af China, se deffe giftermat helt bitti-
 da, och äro ej underligt, se 15 à 16 års gästar, som ha både
 hustrur och barn, hwilka af deras fäder underhållas, tills
 de själwa få någon näring. Den som har röd och kommit
 så vida, at han kann disponera sig själv, får taga flera
 hustrur, om han för hwar och en, vill betala den med
 slöfvingarne sinne summor, dock anses de ej för ännu-
 bunda, än concubiner, och måste wisa den första hustrun,
 som sin matmor, tilbörig respect.

Inuti Canton lika som de öfrige Chinesiske städer,
 finnas inga pletsar, som hos oss Christne, at jorda de
 döde uti, utan alla begrafnas äro utomkring staden. De
 höga bärg och kullar, och uti sina gröna slättar, ses de må-
 sta därer, hwilka dels inuti bergen äro uthugne, dels-

i form af en hästsko, med huggen ser, i marchen utstäl-
 de, med en liten chur mitt för öppningen, hvar på en
 svart lefsla, den aflednas namn finnes. Förnamne Mandar-
 iners hustru är byggde ofver, Jorden liksom små hus
 eller capell, med kuppigt eller rundt tak, och ofta mycket
 profert utsirade. I samtliga Dagoder finnas en hop kam-
 rar, däri bara likheter ha, på ett par bockar, trunne i rad,
 med Keong för, som Bonzerna för en liten af släkten
 arlaagd betättning, ädgeligen antända. Det är och ofver-
 allt mycket brukeligt, at conservera sina nära släkting-
 ars döda kroppar hem i husen, i ti några månader och
 skindom 2-3 år, utan at någon elak smek infecterar rum-
 men; emellan likheterna göras of mycket tjocka bräder,
 (atleles sadlans, som emen säger en rund stork i ti, till två
 plancher:) hvilka mycket rätt fogas tillsammans, och
 med kalk inuti ofverdrages, samt utan på vernas. Så
 snart någon dör, och han i ti sine bästa kläder befrutadt
 och kistan igenstänges, så bränns upp, små hus af förgylt
 papper, därti i storn, allehandas tillhörigheter, små kistor
 med förgylde och försilfrade pappers lappar, små lidenstye-
 ren och annat sadlans är inlagde, hvilka i ti andra
 lifvet, när de, (Comedie:) i verkligt gull, silfver, klä-
 der &c. förvandlas, hära den döda, at mitta lyxning,
 och de ofrige anelarne, som är som portvaktare i helve-
 tit, samt frälsa honom ifrån all penningt brist. När liket
 bärs till grafven, går en efter, och kastar ut aflånga pappers
 lappar, stora som en hand, däri citskellige halseringar och pry-
 deler.

har äro utskurna eller tillryggt; hwad nyttä dese skola gör, har jag ej kunnat få weta, men nog observerat, att de andre lin. wägar ej tillåta gärna, det man tog upp någon af dem. Som godeluren är hult, och för Myssa, Rack, Skor, Strumpor, och allt hwad en har på sig, wägar af den sorgen, när en föyer sine föräldrar, hwalckessi tri är continuerat; men är det för ringare enforwänter, brukas ofta ej mera, än ett hult barn ikring myssan till sorge märke, eller ock hult rack; men ej vidare.

Uti October, November och December Månader, upressas ofwer gatorne uti Canton, Theatrar uti anseelig myckenhet, och alla dagar ageras Comedier och Tragedier där på. Det sagis afsegeringen wara så gladgat, att sika skodospel på den arskiden. Skolar representeras, att hos gemene folket upwacka en kärlek för lygden, och afsky för lasterne, genom de exempel på den förras beloning, och de sednars straff, som i dessa pjesser gemuntligen förekomma, och munda comedianterne pröblighe tör, för sin möda. Dessa Comedier, considereras också med skäl, som en del af Chinesiska Gudstiensten, emedan de ofta anställas af private, som antingen i sin handel och riaring hafst någon förodel, eller ämnad någon annan lycka, att utmärcka sin tacksjälsse emot sin Afgud, som ele-näst tidt bidragit där till, och hwilcken sättes mitt för Theatren in i hans hus. Emedan dese comedier ageras pröbliget, så kan him som rätt, fitt se på dem. Theatren, (som sagts är) går twars ofwer gatan, från ena huset till det andra, så högt,

af man kan gå inunder, och öfvertäckes med elik eller mat-
 ter. Comedienterne taga sitt affräck och omkläda sig, i ett
 af de husen, som theatten går intill, hvarjore hänger något
 fackelse, eller quardene, och äro de med wackra kläder af olika
 färker, wäl försedde; deras representationer draga långt ut,
 och kunna wara från 6 om morgonen, till det mörk-
 nar om qvällen; man ser en hop underliga effekter, owan-
 lige skapnader af Gudar och Gestaltar uti dem, tilldeles
 slagsmål, mord, executioner, giftemål, och jag wet ej allt
 hwad, hwilket en som ej författ språket, snälligen kan ta-
 ga reda på; större delen af deras tal och orationer, som där
 uti förekomma, sjunges och så fram efter takten, och delo-
 jagas med Musique, äfwen som emellan acterne, af alle
 handa Chinesiska instrumenter en fullkomlig concert inflåmes.

Desse deras instrumenter äro af afskillige slag, af hwil-
 ka samtliga likna ware Skallmejer, Basuner, Flöjter, Fickor,
 (hwilka dock ej äro större än talrikar;) trummor och röter,
 och andre utdeles ej med några hos oss brukelige, kunnna kom-
 ma i jämförelse; hwarjettans Sjänerligen äro, en liten flöj-
 ting, hwaruti 10 små runder inntal plåsar hänger, som med en
 tråpinna stås på; ett par måjings-talrikar, som hållas en i
 hwardera handen, och ståas tillsammans med hwarandra;
 och äfwen en espee eller af 12 à 15 pipor hopasatte, som på
 en gång låta, när man blåser i, med flere andre. Att hålla
 takten, antingen elc de sjunga eller spela, har den, som di-
 rigerar musiquen, emellan fingrarna ett par tråpinningar, dem
 han med förelighet smäller tillsammans; och gör elc ett under-

figit och förvärvas lind, eller svarare skrälande när utan di-
 strinction alla dessa instrumenter, på engång föter tillhopa:
 Chineserne själwa finna likväl en oförliknelig harmonie uti
 detta obekageliga länet, och äro så förnämte, att de ej alle-
 hast tio signata mätare i Minskien, utan äfven uppfinna-
 re däraf.

Detta är korteligen beskrifningen, på Narden
 Cantons närvarande tillstånd, och förbyggare, författad efter
 egne observationer, och hvad af Chineserne själwa kunnat
 utspannas. Jag har trodt, och ej utan orsak, att förbyggare-
 nes vittnido, bet gälla, framför andras, i de mål, som för-
 kommit mig tillföreläggige, och därför konsultera dem så
 vida möjligt wärde; men icke desto mindre, adelig stricke
 bundit mig därtill, eller antagit utan wal deras berättelser,
 därest jag funnit dem stridande emot hwarandra; således
 har jag och alltid om en och samma sak, jagat 5 e. 6 förskil-
 ta personer, på olika tid; och i sådane tillfällen, som för skun-
 nighet i språket de ej nog tydeligen kunnat uttrycka sin
 mening, följt hvad förwärdige doctorer berättat, och närmast
 med saken öfverens stämt. De mindre omständigheter, som
 kunnat förekomma, jämte sådane saker, därom man inte
 haft tillfälle nu förvärfa sig fullkomlig wisghet, (som i syn-
 nerhet landets Historias Naturalis;) äro förbigångne med stul-
 dets att underka widlyftighet och dels i förhopning, att framdeles, där
 Qualitetet förändrar, wärd så tyklig, och i Afg. Compagniets hant såde-
 loka eller öter öter, och med mera bequämlighet i ägt taga, hvad nu escha-
 perat mig.

Seelen Skeppet Koppet uti 5 månader och två dagar legat vid Wampou redt, tills det fått en hel sin ledning, varspades det d: 22 Januarij år 1740 med därifrån inemot Banca Ingris, dardien, efter Tidagar eller d: 30 i samma månad, det ehosä med allo gick till förs, warande inga flera Europaiska Skepp i China quare efter, mer än 3 Hollandska, däraf två drigen efter oss skulle afsegla. Skeppet Freden, som på samma dag lyffade anchor, ville ej hålla sällskap utan gick ifrån oss, så ny nästan forlorade herme, så snart, som Chinesiska landet, ut sigte. Winden war likwäl savorabel, och N: O. S. jaelen felgte oss, så snart ny kommo ut, och befordrade warfart, så emendeligen, at ny den 10 Februarij hade Pulo Pisang, i sigte, hvars prospect Tab: III. föriseer, och d: 11 S. påskredde linien, samt såg en Lingen, som ligger just inuänder den samma, hwilken på Pl. 3. s. i skymningen, är aftegen i medföljande Tab: III. Fig. 2 den 12 & 13 S. gingo ny genom sträet Banca, och d: 15 & 16 genom sträet Sonda, hvarst, sielssamande elato klackan 8 om morgonen, i 15 samman drupp, ämteligen anchorades.

Samma Bay, kallat af oss, som ligger därunder New Bay, (somlige Menhay:) och är helt fullvuxen med tiöck skog och Bosargie, så lätt tillhopa päende, oten utan at ny, uti önder sig, ej kan komma igenom. Dess ständer äro besäkt med helt fin sand, och elarpä ligga kringstödde alla handa ortiga minster, hwhita och röda coraller, petrificatio-ner, samt landre dylika curiositeter, som ut den armen,

hvilken går däremellan och faster landet, upkastas. Det
är remarguerbelt at denne armen, som här väres Engelsk
mil bred, aldeles ej är djup, och på hela botten liksom ofwa-
nogs med den nämnde fina sanden, samt coraller som vara
i watten, som ordentelige skän offerat, med sine grenar.
Den är helt jämn, och har endast en lulle mitt på, samt
annars obebod, äfven som det hwarstörver belägne Javanske
landet, hvar på platsen är, där skeppen hämta sitt
watten. När wij fyrt alla våra somma wattenliggare till
resans behof, lyftades emellan d: 18 Februarij om morgonen, som
skeppet Freden degen förut fört dit anlant, och resan fort-
sattes inläure. Den 23 Februarij om natten, höfde wij
på öarne Killings, som Holländarne i sine sjökort kalla: Co-
as Eylander, och sketa vara 5 styckers till antalet, och seg-
lade juft emellan dem, så de syntes om båda sidor af skep-
pet i den prospect, som af Sol: 18de ses. De tycktes vara nog
låga, och annars helt gröna. Efter uträckning ligga de
från Java linjund S: 57 W: på 497 leagues distance, na-
rande de två Nordligaste i 12: å sin latitudo, och de öndre i
12: 14 S: lat: med lag 8: 14. meriet: dist: från Java, och 116: 28 -
Longit: Ö: från Penanga.

30de vinden forits mycket variabla på denna östra
sidan af Cape Bonke Esperence och uphöjde d: 18. Marty på
21: å 28 graders syddlig bredd, som wij litet nyttiat benude. Den
24 Marty segs ett Portugisiskt Skepp, som seglade en cours
med oss, men avancerade fortare, än vi, och d: 2 April blef
de en stark storm, i 25 hela timman, så att segel mestadag var,

underlänas frihets red, och skeppet lämnas att drifva för topp
och sakel efter stormens lott att falla. Den följande dagen, eller
30 April, sågs land af Africa uti Sjö lott. 34: 20 vid lag, men
mycket skumt, emedan väderet war regnagtigt och molnit, och
war 73 sammar grund. En myckenhet fiskar infte sig här
vid lag, och så oförligt antal af fisk syntes, at hafvet war swart
utaf dem, och gylige de i stora flothar tillhopa, såttarede krusen
den i väderet. Mindre war sedan i några dagar variabel, och för-
made skindom, när wij den 9 April, i da löfren ett Dansk
Skepp möttes: i kredda så grund af Caps Barck, och därför
lödde med 120 sammar samt den redan waris passerad, så
at wij intet vidare fingo något sigte af Africa, eller Cape Bonne
Esperence; war emen helst därefter Nordlig, och följde N: min-
den, ifrån 34 grader Sydlig bred. Den 23 April om otto-
ren fingo wij änteligen i sigte ön St. Helena och den 24 an-
krade wij eftermiddagen elanuti Baysen. Diferente Prospec-
ter af Gammal ö, Char jag Tab: I. fig. 123 afritat

S: XX.

St. Helena, är en liten ö, i omkrets högst Engelska,
eller Svenska mil, i wila Attnopiska hafvet, öfver 20-
grader från N: Negro på kusten af Matamora i Africa
belägen, uti 16: 0 Sydlig bredel, och 5: 55 longitudo Öster
från London, samt 20: 26 merid: dist: West från C: B: Esperence.
Den hörer Engelska Ost Indiska Compagnies till, som derafver
håller en Gouverneur och sänder till en sammelsplats i Kungs-
hölet för Olaras från Indien hemgående Skepp. Emellan den

jukt, som ligger i vägen för SÖ: vinden, hwilken med stark forsa, på denna höjden beständigt blåser, så kunna aldrig några från Europa difseglade skepp, directe på den norra kanti styra in, utan de måste först komma förbi, tills de så nägra och 20 graders sydlig höjd och då vända till genom en N:ö: öf: courses styrande, raka Lorat af Lånöel, hwilket sedan måste seglas helt norr inunder, att man må kunna komma på norra sidan utför kappellen till ankars, på den banchen där spruter ut; och ej af den starka frommen blifwa tillfies drifven.

En är ganska högländ, så kan han synas på bå T Svenska mil i hafvet, och består af mycket stora och höga berg, som sträcka sig upp uti skjärne, och af sjökanterna helt stupbrante ned, samt se utdelates skallige, och bakt ut, tills en wäl annalkande på östra sidan öfver på klipparne strömmar några gröna flod, här och där. Den starka wiktiga frommen, samt SÖ:liga vinden, som drifwer på forusakar häftiga bränningar, wäl östra och södra stranden, och gör at bargsföttern, som gå ned uti wätnet, är ro uthållkade och liksom genomgräde med en hops underjordiska kullor; och sånna bränningar, samt de tivarbrante klipparne äro öfver lika som en asnaturen god mur, som hindrar all landstigning, utom på norra kanten, hwarest wäl stranden, de ännu som en hundra hopahängande bergen öppna sig, och formera några små delar, hwilka med bemärade Batterier och kanoner äro igenbyggde, så inget främmande skepp där olofwandes kunna

na kommer till anker. Den första Skansen, som ligger
fräast inngåfve, den så kallade Sökerskoppasudden, 2 & 3-
famnars up från watten brunn, kallas: Banckes platt-
form, har **6** Canoner, går i 4 rundel, och fortifieras med
ett rektangulär liggande Watten Batterie, elst på 7 metalls canoner
finnas. Den andra består af en linea eller långt Batta-
rie, med 22 stycken, och heter: Ruperts Fort. Den tredje;
Munders point, är situerad på en höjde, något högt i
från watten, som den första, och är besatt med 13 stycken,
den 4te eller Gullwa hufvudsättning och Raderen, St.
James ligger vid den första omringningen, och den femte, är
reper om den samma inom en röde, och synes ej på
Bergen, samt till Breackleys plattform nämnd. Denna
höghärdade ritningen, föreställer Norra sidan af ön St. Hele-
na, och visar alla dess fästens Situation, som den är, då
man står för St. James, har 2 Eng: mit till tag, i land Ab:st.

St. James är, som sagt Stidsort, den principale af
dessa Skansar, och som en liten Stad, (hvilken om-
man så får kalla'n, är den enda på ön) situerad i en
dell: Chappel, eller James Valley kallas, emellan två so-
ra Berg, på ett udd, mot höfanden sttande plan;
dess befästnings wärck består uti två wackra stennurar
af sidan, daraf den främsta och lägsta har två Bastio-
ner, och ett i en angel utgående wärck mitt på, samt
med en clup, torn och murad gräf, daröfver en windbryg-
ga går, är omgifwen, hwarjämte den med 20 swara sty-
cken är besatt; och den innersta, jämte en half Bastion

två hundra andan, af 56 stycken och rickhakar förswa-
 ras. Emellan båda murarna är en bred gång, planteras
 med en vacker allé af gröna träd som på Jämsdangar
 en behagelig prospect, och går intill innersta stadsporten,
 innanför hvilken, torget ligger fört, som är stort och jämt
 på wänstra handens af Gouverneurs hus, (det största och
 vackraste i staden) på Höger af Baraquerne, och mitt för
 af Corps de Gardelet (allé af sten) inneslutit. En enda
 hufvudgata går sedan därifrån, som är bred, bär oppföre
 och mål andan, som en gaffel delar sig i två. Husen äro så
 på Europaiska maneret byggde, fast helt swaga, asgråsten,
 som bygges ut bårigen, hwilken dels är kalkspågen utan
 på, dels intet, wäpnares med taktegel, spån eller trä täkte.
 En och annan byggnad finnes af träder, men de äro för höf-
 samme i proportion mot de stene, efter ett stort trädwäcke,
 som stockar, sparrar och bräder måste föras från England,
 och skogen på ön är för liten, at göra sådant af. De
 helst ön skall wara två kyrkor, belägen den ena eller så
 kallade hufvudkyrkan är här, ligger bakom Corps de gar-
 det, och har ett litet gråstens torn, som står bredvid; jult-
 wa rummet Guds tiensten hålles uti, är miserabelt, täckt med
 twäfs, och för litet, at 100 personer eleri rymmas; waran-
 de 5 à 6 lösa bänkar endast till seendes; kyrkogården
 är längre op i staden. Med båda församlingarne hålles
 endast en präst, som hwarannan söndag prädika i sta-
 den, och hwarannan på landet. Emellan muren och
 Gouverneurs hus är Store- eller förråds magasinet, som

är liksom en victualie väg, därutän provianten, som ärti-
gen kommer ifrån England, för betalning, åt inbyggarna,
någon dagas i veckan utväges; och bakom går Compagnii-
ets hagar, följande gatan på vänster åt, ända öfver, som
med den jämn stennun omgifves, och inuti besynnerligen,
af en wacker sökt allé eller Berceau utaf gröna Bambu-
trän, beprydes, utom åtskillige fruktbarande trän, som
Pisang, Papai, Dadel, Fikon, Apelsin, Lemong, och flere
dylika.

Inbyggarnas antal, skall wara 3500 wid tag, daraf
2000 hvar, köpte på Guineiska kusten och Cape Verde; hvil-
ka, förut de äro tillfogne, tracteras här mycket menskli-
gen, och giftas tillsammans, då deras barn öfwen blifva
slavar. När från de reserande 1500, som alla äro Eu-
ropeer, sedan drages 350, stycken soldater, och officerare,
som ligga i garnison, så har man 1150 personer, där
och inberäknade qvinnor och barn, igen, som hiinna
considereras, som warckeliga infödingar på ön. Militi-
er ligger städe i fader, men de andre äro merendels oppo-
sition på sine plantager, dem de älska om; i det de antin-
gen gifwa långvarig tjänst eller för betalning sad i dem af
Compagniet, och därfore kallas Frimän; eller liksom an-
dera fören wiss summa om året, hwilken faller i Com-
pagniets Cassa; dese fören eller Frimän, sägas nu för tiden
wara 50 stycken, som för all pålaga äro frikändte, som de
en liten skatt, som ett mantal, hwar är, lärt. Minn o-
behageligt ländet wid första anseendet visar sig, ligga likväl

afven, och emellan klipporne gröna parkar, och små skogs-
 platsar, hvilka i vissa plantagier äro inledda som de om-
 fatte jordbrukare genom sine slavar upbruket, och däruti sjä-
 allehandla jordfrugter, som potatoes, jannes, pompor de. Jord-
 manen är mycket skändig, och skall ej producera något span-
 mål, och därför ätes jannes i stället för bröd; men däremot
 finnes skönt mjölbeck, hwaras kommer, att de oxar och half-
 var, som där fodas, äro rätt feta och delicata. Här finnes
 och, som med miltet förmenera frilyggarne, men ej med till-
 räckeligst oft eller smör, hvilket som jagt är jämte andre
 nödvändigheter, med ett skepp från England, varligen försdöt,
 utom hvilcken assistance, folket snart skulle crepera. Kom-
 larna diur, swin, får, höns, gäfs, änder, kalkoner, duvor,
 och flera kufivas bra, och stranderne äro fulla af fisk, som
 utan stort besvär fångas, däribland i synnerhet jes, Ma-
 krill, Boniter, Dolfiner, och stora räcker de. Hästarne äro
 små, och nyttlös till foror, eller att rida på; ty de fastiga
 bärgerne äro så branta, att vägen ej kan inrättas di-
 rectt op, utan måste huggas i krockvis öfver hvarandra,
 5 à 6 steg, därigenom distansen otroligert ökas: De som
 ha slavar, lata merendels draga sig i portchaiser af A-
 stycken, oppföre. Stenen, som bärgerne bestå af, är lös, och
 smed mjöken sand emellan, liggande lös, liksom den
 ville ramlas utföre. Emellan stenarne och gruset
 på klinterne, växer bara flodera här och där, och en an-
 nan gräs sort, nästan till figuren liknande malört, men af
 en färlig och elak lukt.

För öfrigt hålles luften på denna ön mycket hälsosam, och skall koppor eller andre smittesamma feter, där aldrig varit sedde: dengångbaresta sjukdomen, sådes vara röfsofen, däraf folket, måst dö.

Gouverneur är högsta domaren ibland inbyggarna, och har till Ålyesjerer Commendanten ej: Lieutenant: och Capitaine.

Kontwarchare är så, och högmanlig Sitt på Thomahare, så att skor måste merensels föras från England.

Den 27 April om morgonen lämnades St Helena, hwars korpset med 16 skott salutrades, som och tillbakas med lika många svarade och efter 6 dagns seglande med en god wind, hades sigtel af ön Brandon den 3. Maj kl. 1 om natten, då wij brastade upp till emot daggen igen hörgående proppad af samma ö syntes. Tab: XIII. fig: 1.

Sen wij hatit en stund längs landets, till den Stofliga udden war pagerad, bläste vinden så starkt emot, och stormen förde Skeppet så långt af från landet, at wij ej namre kunde nåtchast det, än på 1 firmit vid tag, hware i 17 farnners djup, både anckarne fälades, som likwäl ej kunde stoppa mot strömmen; förden skrek, när Skeppet började drifna till sjö, och ej möjligt war komma op igen, windades de in, och wij seglade dådan, sen ett där liggande franskt Skepp, förut samt sin Eschaloupe ombord, med bres från Skeppet Gottha Lei. som lammad.

Denne ön, som kallas Ascension, emedan han på Christi himmels färd dag beqvint uppginnet, är längre, än

St. Helena; men ej alldeles så bred, så deras storlek kan räknas för enahandla. Den ligger på 8 grader Sydlig latitud, och 8:4 väster om St. Helena, samt 14:6:2 om London, och närmre till America, än Africa, hwartill den räknas, warande från Cape St. Augustin i Brasilien afslag. Sen 18 å 19 Grader, däremot till London ele St. Paulo på Kullen af Angola i Africa, wäl öfver 30 grader kan räknas.

Den består af låga berg, af Sten så opbränd, och Skore blesne, och de se helt röda ut, och säges det emendet på sin kinnika innans fottien, som Skorsmaet is om inntien, då därpå trädas, dock äro de huareken så höga som på St. Helena, eller så stupbrante emot hvarandra, utan slutta sig sinaningom wid fjokanterne; formrande runt omkring sina Bågar, som med hwit sand betäckas. Bränningen går alltföring hästing, och såas ofta båtar och små fortug, som gå i land sönder, därest ej warligt fars, hwilken olycka sporas härst Geta Sejons Echallupe, Swer, förän wij fingo se detta landet, som därwid förlorat nägde af sine män.

Denne ö är alldeles öde, och har inga inbyggare, hwilket kommer af dess ofrucht barhet, emedan, utom litet portlake, som emellan stenarne växer, intet annat grönt finnes. De som warit i landet, berättla det för den stengeller, där wi sig, som äro mycket skugga för fetsch, och friskt ele så se någon inuenskik, gömna sig inntan i klipporne; desse lewa hufwets inntan af Euro. häarne wara elstappte, effersom, utom den stengeller där

till d. 2 Junij N: latit. 27: 0. den 30 May wro wy inder solen,
och d. 31. under Tropicis Canceri; wi hade i en 14 dagar seder-
mera liten wind och still, och sage sörgens eliswä förbi skeppet från
d. 31 May, till och med den 16 Junij, warande wi i N: latit. 24: 0
då wi det först eliswä warde, och i N: latit. 34: 0. då det upphör-
de, så att hachten, från söder till norr, somdet syntes på war 11 gra-
der wiel leig; detta gräs hade en brinnagtig färg i watnet, och när
det togs up från en sort mörket eller mörkhet uti, samt krabba-
sora somken något, och hinka till ceterum, med en gul fläck på ryg-
gen hos somliga, ja inte andre små fiskar, warande elefan-
grenigt i den rötter, med små, smala, krusige blad, hwarem-
lär wro under knoppar, inuti tom, utan frön.

De följande dagar continuerades vinden variabelt
liksom waderleken, och märktes inga synwärdigheter, tills d. 28, 29
och 30 Junij skepp räknades, och d. 1 Julij om aftonen landets af öfverland
och som förmentes Daniels End syntes, hwarpå d. 23° 1 seglades ge-
jern somalen, då Engelska Chimespararne Duc of Dorset och
Prince of Walles tillfades; och från Dover seck höras det skep-
pet Freden 5 timmar förut hwar passeraid. Den 5, 6, 7, 8 och
9, under det wy wro i Nordien bläste mest öfverig wind, och
änteligen den 10 syntes Norrige; längre fram på dagen Robert knut
och Skogen på Götaland; och enot aftonen, Mastfrid. H: tom nat-
ten war Wingo i sigte, h: 2. horn lotz, och h: 7. a. m. d. 11 Junij, sål-
des, i Kerraris närm anklar wid klippan, sen Elfsborg med 8,
och skaden Götneborg med lika många. Skott öfverallt saluterade,
hwarandes war resa från d. 26 Janu. 1748 till den 10 dato, warat i 87
dagar och 10 dagar. I himmarefter os, anerkände också Freden som
äledes gott 22 dagars snarare färd, än som wi
gudt alla era äran!!

Kort
Sjö - Journal

För

Skeppet Floppet.

efter

Fridie Styrman, Simon Riiths
hållne dagsarbeter.)

Manad.	Dag.	Stoms	Windar	Obs. latid.	Ordn. lat.	Longitud.	Dist.
A: 1742.							
Janua.	27. Onsdagen	N: 79 W	ONO. à Ost	.	57: 57	.	1
	28. Torsdagen.	N: 71 W	Ost. à OSO.	56: 39	58: 39	3: 36	55: 11
	29. Fredagen.	NW ³ N	SO. à Syd.	.	60: 57	6: 47	53: 33
	30. Lördagen.	S: 87 W	SSO. à S:	.	60: 46	9: 40	57: 1
	31. Söndagen	S: 82 W	SW. à SW.	60: 32	60: 30	13: 30	52: 1
Februa.	1. Måndagen.	S: 66 W	SW. à SSO.	.	59: 53	16: 38	31: 1
	2. Tisdagen.	S: 63 W	SSO.	.	58: 56	20: 20	22: 1
	3. Onsdagen.	SWW à W	SSO.	.	58: 12	22: 11	37: 1
	4. Torsdagen.	S: 43 W	SSO. à S:	.	57: 22	24: 12	24: 1
	5. Fredagen.	S: 50 W	S: à SSO.	55: 53	56: 34	26: 13	21: 1
	6. Lördagen.	S: 29 W	NO. à WNW.	.	54: 47	26: 13	54: 1
	7. Söndagen.	S: 53 O	West. à Syd	.	54: 16	25: 15	13: 1
	8. Måndagen	S: 44 O	WNW. à SW	53: 6	53: 6	20: 12	6: 1
	9. Tisdagen.	N: 74 W	SW. à SWS	.	53: 12	24: 12	26: 1
	10. Onsdagen.	S: 74 W	SWS. à N:	52: 39	52: 22	24: 12	31: 1
	11. Torsdagen.	S: 40	N: à Ost.	50: 43	50: 43	24: 12	22: 1
	12. Fredagen.	S: 58 W	StO. à SSO	49: 57	49: 57	26: 13	36: 1
	13. Lördagen.	S: 69 O	StO. à SSW	.	49: 11	25: 13	18: 1
	14. Söndagen	SO ² O	SSW. à NWTW	48: 32	48: 32	24: 12	32: 1
	15. Måndagen	S: 15 O	NW: à N:	.	46: 2	23: 16	52: 1
	16. Tisdagen	S: 15 O	NNO. à N:	45: 22	45: 20	22: 11	8: 1
	17. Onsdagen	S: 14 O	NNO. à N:	41: 54	41: 54	24: 10	47: 1
	18. Torsdagen	S: 6 W	Stilt. Syd	41: 32	41: 32	24: 10	49: 1
	19. Fredagen.	StO.	StO. à OSO.	40: 47	40: 47	24: 10	40: 1

4. <i>Grön- Island</i>	<i>Mar- tina</i>	<i>Longi- tud</i>	<i>Latit- ud</i>	<i>Distans</i>	<i>D. f. Sögg.</i>	<i>Remarquer</i>
7.			$1\frac{1}{2}^{\circ}$ NW	120.	118.	Frisk Sultie, wackerst wäder. <i>fy. 2. tyfte anckar. morgonen</i>
39	3:26	53:11	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	122.	126.	Frisk Sultie, och <i>fy. 2. tyfte anckar. morgonen</i> Sag Nages och hördig.
57.	6:47	53	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	165.	182.	Frisk Sultie, och öfverstagen himmel.
16	9:40	57.	$1\frac{1}{4}^{\circ}$ D.	84.	75.	Frisk Sultie, mulist med storm, och stark sjö.
30	13:30	52	$1\frac{3}{4}^{\circ}$ D.	116.	120.	Storm, som sen bevarade och mulist.
53	16:30	31.	$1\frac{3}{4}^{\circ}$ D.	107.	107.	Dels frisk Sultie, dels moderat wind och mulist.
56	20:20	22	$1\frac{3}{4}^{\circ}$ D.	125.	125.	Frisk Sultie, och merendels mulist.
12	22:11	37.	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	87.	87.	Frisk Sultie, och ticht wäder.
2	24:12	24	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	69.	70.	D. D. och svart siggning.
34	26:13	21.	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	75.	75.	Moderat Sultie, och variabelt wäder lek med regn.
42	26:13	34	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	74.	80.	D. D. och byagtigt.
16	25:15	13	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	51.	80.	liten wind och wackerst wäder, sen mulist med storm.
6	20:12	6	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	97.	105.	Moderat wind med variabelt wäder, sag ett skepp.
12	24:12	26	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	21.	69.	Frisk Sultie, mörkt wäder, och hög sjö.
22	24:12	31	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	34.	56.	liten wind och ticht wäder.
43	24:12	22	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	187.	187.	Frisk Sultie med wackerst wäder.
7.	26:13	36	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	87.	88.	D. Sultie och mulist.
11	25:13	18	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	50.	59.	liten wind och wackerst wäder.
32	24:12	32	$1\frac{1}{2}^{\circ}$ D.	62.	84.	Frisk Sultie, med stormbyar, sen wackerst wäder.
2	23:16	52.	15° NW.	155.	155.	D. Sultie och mulist.
30	22:11	8	15° -	168.	168.	Frisk Sultie, variabelt wäder.
54	22:10	47.	14° -	89.	89.	Moderat Sultie, wackerst wäder, sette upp branspångren.
32	22:10	49	14° -	22.	39.	Hitt, sen byagtigt och mulist.
47	22:10	40	14° -	46.	54.	Byagtigt med regn och liten wind.
Transp.				2143.	2388	Eng. Mil.

År	Månad	Dag	Temperatur	Wind	Väder	Öfverflykt	Öfverflykt
10:41	15:11	97	103	frisk gultie	Öfverflykt	Öfverflykt	Öfverflykt
6:17	13:11	162	155	D: D:			
6:18	13:11	120	120	D: D:			
1:45	13:11	95	95	Liten moderat wind, och vackert väder.			
1:6	13:11	119	95	D: wind, och väder, med regn i land. Säg Sane Vincent			
106				frisk gultie. Nijacles af 2 Engelskarn. H: 12 mil: ankrade i Jadicstraj			
1:46	14:11	82	86	Wackert klart väder: först liten wind, sen frisk gultie.			
2:20	13:11	67	57	D: D:			
3:9	13:11	66	66	Liten Wind vackert väder. Säg Skepps.			
3:55	13:11	61	58	D: D: Frejades af ett Engelskt Skepps.			
1:36	13:11	42	69	D: D:			
4:36	13:11	14	62	Liten wind, variabelt väder.			
4:55	13:11	32	72	Moderat wind, vackert väder.			
5:22	13:11	54	57	Liten gultie, variabelt väder.			
6:13	13:11	60	60	D: och Wackert väder.			
6:52	13:11	78	68	Liten wind, och vackert väder: Säg carne Magranca och Sancerotte.			
39				Liten wind Wackert W: jämte de förra, Säg en Fortaventura.			
43				D: Wind & Variabelt Väder.			
107				Moderat gultie, vackert väder. Säg Grand Canaria och Teneriffa.			
26:11	14:11	92	88	D: D:			
7:11	14:11	107	107	D: D:			
7:23	10:11	142	151	Frisk gultie och Wackert Väder.			
9:56	8:11	198	198	D: D:			
1037							

9:11	1st	107	107	D: D:
9:23	10th	142	151	Frysk Sultic och Wackerd Weider.
9:56	3rd	198	198	D: D:
10:37	1st	145	149	

Maaned	Dag	G.ours	Winden	Obs. lat.	Rek. lat.	Fr. Senary	Mer. Diff.	Wairial. et Comp.	Maaned	Dag
1748.										
April	16	Søndagen	S. 2 W	N. 0 N. 0	16:39	3:42	3:6	7:11	1748.	16
	17	Søndagen	S. 1 1/2 O.	N. 0 N. 0	13:37	3:37	3:41	7: -		17
	18	Måndagen	S. 4 O	N. 0 N. 0	11:14	3:25	2:50	7:2		18
	19	Tisdagen	S. 7 O	N. 0	11:4	9:39	3:12	2:38		19
	20	Onsdagen	S. 7 O	N. 0 N. 0	9:46	9:46	3:2	2:28		20
	21	Torsdagen	S. 15 O	N. 0 N. 0	8:14	8:15	2:36	2:3		21
	22	Frederagen	S. 18 O	N. 0 N. 0	7:2	6:59	2:11	1:38		22
	23	Søndagen	S. 18 O	N. 0 N. 0	6:39	6:37	2:4	1:31		23
	24	Søndagen	S. 20 O	N. 0 N. 0	6:7	1:52	1:19	6: -		24
	25	Måndagen	S. 49 O	S. 0 N. 0	5:53	5:53	1:36	1:3		25
	26	Tisdagen	S. 25 O	N. 0 N. 0	5:0	1:11	0:32	2:1		26
	27	Onsdagen	S. 4 O	S. 0 N. 0	4:37	1:6	0:34	2:2		27
	28	Torsdagen	S. 26 W	S. 0 N. 0	4:27	4:25	1:12	0:40		28
	29	Frederagen	N. 0 N. 0	S. 0 N. 0	4:2	3:55	2:5	1:33		29
	30	Søndagen	S. 59 W	S. 0 N. 0	3:38	3:38	2:45	2:13		30
May	1	Søndagen	S. 46 O	S. 0 N. 0	3:28	3:21	2:34	2:2		1
	2	Måndagen	S. 63 W	S. 0 N. 0	3:5	3:7	3:19	2:47		2
	3	Tisdagen	S. 51 W	S. 0 N. 0	2:12	2:11	4:30	3:58		3
	4	Onsdagen	S. 44 W	S. 0 N. 0	1:2	1:1	5:38	5:4		4
	5	Torsdagen	S. 18 W	S. 0	0:26	0:26	6:25	5:51		5
	6	Frederagen	S. 18 W	S. 0 N. 0	2:11	2:1	6:59	6:25		6
	7	Søndagen	S. 20 W	S. 0 N. 0	3:13	3:44	7:34	6:59		7
	8	Søndagen	S. 25 W	O. 3 O.	4:40	4:40	8:0	7:25		8
	9	Måndagen	S. 16 W	O. 3 O.	5:53	5:54	8:26	7:46		9
	10	Tisdagen	S. 6 W	O. 3 O.	7:46	7:47	8:34	7:59		10
	11	Onsdagen	S. 14 W	O. 3 O.	9:51	9:51	9:5	8:30		11
	12	Torsdagen	S. 15 W	S. 0	11:47	11:48	9:34	8:58		12
	13	Frederagen	S. 16 W	O. 3 O.	13:27	13:38	10:4	9:27		13

Varial. et Comp.	Var.	D'leeg	Remarques
7. 1/2	137	45 19	
7. 1/2	138	194	Frisk gultie och wacker wader.
7. -	139	182	D. och Variabel waderlek.
7. 1/2	140	144	D. D.
7. -	141	96	Moderat f. wacker wader.
7. -	142	79	D. D.
7. -	143	95	liten moderat wind wacker wader.
6. -	144	80	D. D.
6. -	145	26	liten wind och still med wacker wader.
6. -	146	34	D. wind och milt.
6. -	147	22	still wacker wader.
5. 1/2	148	56	liten wind D. wader.
5. 1/2	149	23	D. och still D.
5. -	150	13	still och milt med regn.
5. -	151	59	Variabel wind och wader.
7. 1/2	152	47	liten Wind och wacker wader.
6. -	153	15	D. D.
6. -	154	51	D. D.
6. -	155	90	Moderat Wind, Wacker Wader.
5. 1/2	156	96	D. D.
4. 1/2	157	99	D. D. 1/2 på 17. passerade linien Merid: d'p. 5: 22 fr: Teneriffa
3. 1/2	158	100	D. D.
3. -	159	99	D. D.
3. -	160	72	Frisk gultie, milt wader, En hastig biff förelde förspänngen af: bord.
2. -	161	77	Moderat gultie, Wacker wader, satte upp en ny förspänng.
2. -	162	115	D. D.
1. 1/2	163	128	D. D.
0. -	164	121	D. D. stark fogning
0. -	165	104	D. D. D.
Grand	166	57	6966

Maaned	Dag	Course	Wind	Obs. Lat.	Lat. by Star	Longt.	Time	Diff.	Compass Variation	Baromet.	Therm.
1748.											
May	14. Søndagen.	SWW	OSO a SOTO	14° 55'	14° 57'	10° 32' W.	9° 54' W.	2° NO.		65.7	9A
	15. Søndagen.	S. 38 W.	SO a OSO	15° 29'	15° 29'	11° 0'	10° 21'	1°		66	AA
	16. Mandagen.	S. 14 W.	SO a OSO	16° 52'	16° 52'	11° 21'	10° 41'	1½°		107	86
	17. Tisdagen.	S. 18 O.	OP a NTO	18° 28'	18° 28'	10° 48'	10° 10'	1½°		85	107
	18. Onsdagen.	S. 27 O.	NO a NW	19° 44'	19° 44'	10° 7'	9° 31'	2°		56	62
	19. Torsdagen.	S. 29 O.	NW a SOTS	20° 32'	20° 32'	9° 38'	9° 4'	2½°		37	65
	20. Fredagen.	S. 74 W.	SSO a S.	20° 49'	20° 49'	10° 41'	10° 3'	2½°		121	150
	21. Søndagen.	SWW	SSO a SO	21° 15'	21° 15'	11° 10'	10° 30'	2½°		105	23
	22. Søndagen.	S. 20 W.	SO a OTS	22° 16'	22° 16'	11° 34'	10° 52'	3°		110	138
	23. Mandagen.	S. 12 O.	OP a OTN	24° 0'	24° 1'	11° 9'	10° 29'	3°		116	56
	24. Tisdagen.	S. 30 O.	OTN a NTH	25° 43'	25° 44'	10° 2'	9° 28'	½ hr.		54	122
	25. Onsdagen.	SO a S.	N. a NNO	27° 44'	27° 44'	8° 22'	7° 59'	½ hr.		166	102
	26. Torsdagen.	S. 57 O.	NTO a SSW	29° 5'	29° 4'	5° 57'	5° 53'	½ hr.		69	172
	27. Fredagen.	S. 67 O.	SSW a SSO	29° 46'	29° 46'	4° 11'	4° 18'	½ hr.		179	163
	28. Søndagen.	S. 4 W.	SOTS a NO	30° 9'	30° 9'	4° 12'	4° 19'	2° L		165	85
	29. Søndagen.	S. 60 O.	N. a NNW	31° 4'	31° 4'	2° 22'	2° 44'	1°		106	101
	30. Mandagen.	OSO a S.	NW a WNW	32° 10'	32° 9'	0° 20' P.	0° 42' W.	0°			
	31. Tisdagen.	S. 64 O.	WNW a SW	33° 0'	33° 1'	2° 40'	1° 30'	1° NW			
June	1. Onsdagen.	S. 63 O.	SW a SSW	33° 27'	33° 25'	3° 7'	1° 53'	2°			
	2. Torsdagen.	S. 67 O.	WSW a WNW	33° 48'	33° 48'	4° 6'	2° 42'	½ hr.			
	3. Fredagen.	S. 65 O.	N. a NNW	34° 40'	34° 41'	6° 20'	4° 34'	½ hr.			
	4. Søndagen.	S. 72 O.	NW a NWN	35° 31'	35° 31'	9° 34'	7° 13'	½ hr.			
	5. Søndagen.	N 87 O.	NTH a SO	35° 26'	35° 26'	11° 39'	8° 54'	4°			
	6. Mandagen.	OS a S.	OSO a WNW	35° 29'	35° 29'	13° 3'	10° 4'	6°			
	7. Tisdagen.	S. 84 O.	NW a SW	35° 47'	35° 46'	16° 32'	12° 54'	8°			
	8. Onsdagen.	S. 82 O.	WSW a WNW	36° 11'	36° 13'	20° 11'	15° 57'	9°			
	9. Torsdagen.	OP	NTH a WSW	36° 11'	36° 11'	23° 32'	18° 34'	1½ hr.			
	10. Fredagen.	N 86 O.	WSW a SW	36° 1'	36° 2'	26° 57'	21° 20'	12°			
	11. Søndagen.	S. 88 O.	N. a NTS	36° 6'	36° 12'	30° 21'	25° 5'	13°			
	12. Søndagen.	S. 89 O.	NTH a NW	36° 7'	36° 16'	32° 5'	26° 29'	15½°			

Compass Variation	Varie	P. Legg	Remarques
Transp. 157.	6966.		
2. No. 9A	95		Moderat Vultie, med wackerst klart wäder.
1. 41	45		liten wind Wackerst wäder.
1 1/2. 86	87		Moderat V. med byågtigt och sen wackerst wäder.
1 1/2. 107.	102		Moderat Vultie, och wackerst wäder.
2. 85	85		J. J.
2 1/2. 56	90		Moderat V. och byågtigt med regn.
2 1/2. 62	62		Moderat wind, och wackerst wäder.
2 1/2. 37	38		liten Wind och Wackerst Wäder.
3. 65	67		J. J.
3. 107	108		Läber Vultie, förp byågtigt och mistis, sen wackerst wäder.
1/4 fr. 121	121		frisk Vultie med Wackerst Wäder
1/4 D. 150	150		J. J.
1/4 D. 157	153		frisk V. byågtigt och Variabelt Wäder.
1/4 D. 105	105		Dels frisk, dels liten Vultie med Wackerst Wäder.
2. L 23	28		liten Wind och stilt, med Wackerst Wäder.
1. 110	110		frisk Vultie, wackerst wäder.
0. 138	138		Dels frisk, dels liten Vultie med Variab. Wäder.
1. NW. 116	117		Moderat wind, wackerst Wäder.
2. 56	56		J. J.
1/4 fr. 54	54		liten Wind och wackerst Wäder.
1/4 D. 122	123		Mod. wind, Wackerst wäder.
1/4 D. 166	167		frisk Vultie, med mistis och eldggregn.
A. 102	108		J. J.
6. 69	83		Moderat wind och D. Wäder.
8. 172	172		frisk Vultie, med svåra byar.
9. 179	179		frisk J. med Wari. Wäder
1 fr. 163	163		stilt Vultie, med svåra byar och regn.
12. 166	166		J. J. & variabelt
13. 165	165		frisk Vultie, och wackerst Wäder.
15 1/2. 85	85		Moderat och sen liten wind, med dels wackerst, dels mistis Wäder.
Transp. 106	10188		

Compass Variation	Name	D. p. Logg	Remarques.
Transp	0306	10188	
17½ NW	142	142	Förskilt en frisk gultie och wacker wader med litet mulit.
18½	149	149	frisk wacker wader.
18½	Al	146	Wariad: Wind och Wader. talte wid ett hemgäende Hollenskt Skepp. Lijrom michelenen feck 150 ff. gründ pti Gaps Blanch.
19½	114	115	Frisk gultie, wacker wader.
21°	172	178	D: gultie. Bysiglig W. med blist
22°	179	179	Frisk gultie, först wacker wader, sen swara bygar, blist, vinder och regn.
23°	157	157	Frisk gultie och wacker klart wader.
25½	177	177	D: D:
26°	107	107	D: gultie variat wader.
26°	138	138	Moderat gultie wacker wader.
25°	71	71	D: D:
25°	150	150	D: D:
2½ fr.	168	169	Frisk gultie, mulit wader
24°	141	141	frisk gultie med hårda bygar.
23½	116	116	först blist, sen frisk och mulit
23°	179	179	Frisk gultie med ofverdraget himmel.
25°	113	113	frisk wacker wader.
2½ fr.	174	175	D: D: sedan mulit.
25°	178	178	Frisk gultie, wacker wader.
29°	207	207	D: D:
18½	192	192	Sty gultie och mulit men, sen wacker wader.
17°	171	171	frisk wacker klart wader.
16°	196	199	Stygultie, först mulit, sen klart wader.
15°	193	193	Frisk gultie, wacker wader.
15°	189	189	D: D: med litet duggregn utland.
14½	174	174	D: D: med bygar skindom.
10°	67	82	Moderat Wind och mulit wader.
9½	68	68	D: D: med regn
9°	116	117	Moderat Wind, och wariabel waderlek.
6½	76	83	Moderat wind, wacker wader.
Transp	0306	14543	

Mandag	Dag	Course	Winden	Obs. Lat.	Calc. Lat.	Fr. C. Barck Longit.	Merid. Dep.	Compass Variation	Distance
1778	July								136.47
	13. Onsdagen	N 42. O	W. & W.	26:57	26:56	81:20	65:20	7: N	133.
	14. Torsdagen	N: 39 O	W. & NW	25:39	25:49	82:18	66:11	6: -	100
	15. Fredagen.	N: 35 O	W. & SW	24:3	24:9	83:34	67:20	6: -	118
	16. Lördagen	N: 28 O	S. SSO	21:6	21:5	85:16	68:54	4: N	207
	17. Söndagen	N 70 W	SO.	..	18:14	86:42	70:15	1/2 N	190
	18. Måndagen	N: 22 O	SO. SSO	15:29	15:31	87:50	71:20	1/2 N	176
	19. Tisdagen	N: 23 O	SO O	12:54	12:49	88:57	72:26	A. -	170
	20. Onsdagen	N: 19 O	SO: OSO	10:44	10:39	89:42	73:11	3: -	138
	21. Torsdagen	N: 12 O	OS: OS	8:29	8:24	90:0	73:40	2: -	138
	22. Fredagen	N: 13 O	OS. OS	..	7:15	90:22	73:57	2: -	76.
	23. Lördagen.	..	SO O: SO	..	..	..	..	..	..
	24. Söndagen	..	S: SSO:	..	..	..	..	..	..
	25. Måndagen	..	W. S.	..	..	..	..	..	..
	26. Tisdagen	..	OS: SO	..	..	..	..	..	..
	27. Onsdagen	..	OS: OSO	..	..	..	..	..	..
	28. Torsdagen	..	OSO: OS	..	..	..	..	..	..
	29. Fredagen	..	OS: SO:	..	..	..	..	..	..
	30. Lördagen	..	SO: S:	..	..	..	..	..	..
	31. Söndagen	..	S:	..	..	..	..	..	..
Aug:	1. Måndagen	N 40.	SSW: SO	0:26	0:26	Fr. Monipin 8:28	0:	0:	174
	2. Tisdagen	N: 10 W	SSO:	2:28	2:36	0:60	1:	1:	123
	3. Onsdagen.	N: 6 W	SO: WNW	..	4:26	0:1:18	1:	1:	119
	4. Torsdagen	N 40 W	SSW: S:	6:46	6:30	0:38	1:	1:	144
	5. Fredagen	N: 33 O	SW.	..	8:51	1:56	2:	2:	148
	6. Lördagen	N 40 W	SW: WSW	..	10:26	4:5	2:	2:	160
	7. Söndagen	N 40 W	SW	..	12:45	5:59	2:	2:	180
	8. Måndagen	N 32 O	SW:	..	14:37	7:19	2:	2:	132
	9. Tisdagen.	NO	SWS:	15:38	16:10	8:7	2:	2:	82.
	10. Onsdagen	N 60	SSW	17:19	17:17	8:37	2:	2:	108
	11. Torsdagen	N: 5 W	SW: WSW	19:38	19:31	8:28	2:	2:	132.
	12. Fredagen	N 7 W	W. SW: W:	20:32	20:39	8:16	2:	2:	67.
	13. Lördagen	N 86 W	SW:	20:32	20:41	Fr. C. Prada 0:31 W	2.	2.	31.

Temp.	Baromet.	Wind	Remarks
7 ^h 17 ^h	133	133	Moderat gultie, först regn och byar, sen Wackerst Wäder.
6 ^h	100	100	Mod. G. wackerst Wäder.
6 ^h	118	116	D. D.
1 ^h 17 ^h	201	202	frisk gultie, och Wackerst klart Wäder.
1 ^h 17 ^h	190	190	D. D.
1 ^h 17 ^h	176	176	frisk: mildt med byar. gäsen f. Neumark drucknade
4 ^h	170	177	D. D.
3 ^h	138	143	Moderat gultie och ofvädigt Wäder
2 ^h	138	143	F. wackerst Wäder
2 ^h	76	112	D. D. sag Holt: sag och land af Winnipegens berg på Java.
		72	Moderat Wind: Wackerst Wäder, sag Java huf: och kottin i stract fonda.
		47	D. D. War ännu i stract fonda
		18	frisk Wackerst Wäder D. D. Wackerstts krismen föll från fion af theppet och drucknade
		24	D. D. sag två Moder.
		29	D. D.
		60	Mod. gultie Wackerst Wäder. feck D. Freden.
		68	D. D. sag Encipara, komli stract Wanca, och rukade Freden.
		58	D. D. Wackerstade stract Wanca.
		51	D. D.
0 ^h	174	124	Moderat gultie Variabelt Wäder.
1 ^h	123	123	Mod. G. Wackerst Wäder.
1 ^h	119	127	Mod. gultie, Wackerst Wäder och till slut en svart by med regn
1 ^h	144	129	D. D. Variabelt. förlorade freden i sig.
2 ^h	148	152	frisk gultie wackerst W. och flörs regn och svarta byar.
2 ^h	160	163	D. Wackerst Wäder.
2 ^h	180	180	D. D.
2 ^h	132	132	D. D.
2 ^h	82	110	D. D.
2 ^h	108	110	D. D.
2 ^h	132	133	D. D. med byar till slut.
2 ^h	67	79	liten Wind och byagtigt sag ön Prata.
2 ^h	31	21	stilt och regnagtigt, med stark från hökning

[illegible]

Dag		År		Remarquer
1668	1668	126	126	Moderat Wind, wacker Wader, såg ett Holt. Skerpr. såg land af China, och wäkeade Freden.
		A ³		D: D: seglade in iom Leirnes, och ankrede wid Santa.
Sällskapet med Skippet Freden.				
1670	1670	214		Eng: mit.
i Maradon Dag, till d: 22 Januarij 1749, då det gick till Broca Figris, Swarifrån resan d: 30				
med Frenschettes.				
resans Sk: Koppel.				
75	91			Frisk Gultie och milt. Chinesiska Lotzen gick från oss wid Macao
129	129			D: D:
144	144			Frisk Gultie, derig tillf. med byar och regn
151	151			D: D: D:
152	152			D: D: D: Sjäff wacker wader
146	148			Frisk Gultie, wacker wader med regn och byar ibland.
173	163			Frisk Gultie, wacker klart wader
128	126			D: D:
121	121			D: D:
113	113			D: D:
80	98			liken Wind och wacker wader; såg warne Aulo Pisang, och Aulo Quoe.
151	133			Moderat Wind D: Wader
128	131			D: D: såg Engin passerade linien, och kom in i stræet Banca.
	74			D: D: passerade stræet Banca
	135			D: D: såg Encipara, d: 2 Knoder.
	42			Mod. Wind, wacker wader, om natten dunkel och blödd.
170	1957			

Comp. Italia. 1707. 1957. D. 17. logg Asmarepue -

1	2 1/2	107	5A. Liten Wind med Wacker, klar Wader. L. 6 ankrade Ners Bay
4	3	118	Fog in vart natten på Javanska landet. 23600 L.
30	3 1/2	159	P.M. kom freden till till ankars. L. 10 P.M. Tjyfte ankar och gick till fros
57	3 1/2	154	Wacker Wader, Moderat Gultie, med byar ibland
6	1	138	D. Mod. Gultie
3	1	131	148. Frisk Gultie med wacker wader, och regn ibland. Sag ett skepp i Sönd.
22	4	148	159. D. D.
52	4	160	154. D. D. sag arne kellinga.
14	1	157	138. D. D.
49	1	164	131. D. D. ibland mulit
53	1 1/2	157	148. Frisk Gultie, och wacker klar Wader.
16	4 1/2	91	160. D. Gultie. mulit med byar och regn.
25	4 1/2	95	157. D. D.
12	4 1/2	117	165. D. D.
28	5	142	157. Frisk Gultie med wacker klar Wader.
46	3 1/4	83	91. Moderat wind, wacker wader.
53	3 1/2	69	95. D. D. på flutet mulit
14	9 1/2	144	117. D. D. D.
56	10 1/2	166	142. Frisk Gultie, wacker wader.
20	13 1/2	155	83. Moderat wind, variabel waderlek.
26	14 1/2	137	69. Liten wind och wacker Wader.
36	1 1/2	144	144. Frisk Gultie och byagtigt med regn.
3	1 1/2	152	166. D. D.
18	18 1/2	98	155. Frisk Gultie och variabelt wader.
49	20	35	137. Frisk Gultie, wacker wader.
23	2 1/2	92	144. Frisk Gultie, variabelt och byagtigt wader
11	23	117	152. Modrat Gultie, wacker wader
5	24	153	98. Moderat G. D. wader
Trans 383	5707		36. Wacker Wader och mäs till.
			107. Moderat Gultie med wacker Wader.
			117. D. D.
			155. Frisk Gultie, wacker Wader med mulit ibland

Compass		L. p. lag		Amarguer	
Transit		5333		5707	
11	2 1/2	91	105	Måder och ofärdig vind.	
29	2 1/2	40	30	iten Wind, A. M. starkt regn, annars wacker wäder.	
9	2 1/2	100	110	frisk Gultie, wacker wäder	
4	2 1/2	132	134	frisk Gultie, mulit och byagtigt med regn.	
34	2 1/2	138	140	frisk Gultie, wacker wäder, med små byar om morgonen: jag ett shepp	
18	2 1/2	81	81	frisk Gultie, wack: W. sen full, med regn dunder och blisat. jag ännu ett shepp till	
18	2 1/2	120	121	frisk Gultie med tigt och byagtigt wäder.	
35	2 1/2	86	86	Moderat wind, och wacker klart wäder.	
27	2 1/2	53	53	iten wind och full, samt dels mulit, dels klart wäder.	
55	2 1/2	29	31	Variabel wind, med hårda byar och regn.	
7	2 1/2	24	33	wacker wäder, tyf Gultie, med swara stormbyar.	
2	2 1/2	56	77	iten, wind, wacker wäder.	
57	2 1/2	146	145	tyf Gultie med klar himmel.	
53	2 1/2	23	23	Mörk och Mulit wäder med stett blisat dunder och regn. sen en flygande storm och mörkt W.	
45	2 1/2	11	8	Swar storm med swara byar och regn. tyf full. jag land af Africa i N.	
29	2 1/2	41	30	iten, wind och regnbyar, sen tyf Gultie med swara regnbyar.	
44	2 1/2	15	34	tyf Gultie med tigt wäder sen mulit.	
26	2 1/2	22	22	stilt och wacker wäder, sen mulit och regnagtigt.	
327	2 1/2	81	81	tyf stilt och regn, sen iten wind och wacker wäder	
23	2 1/2	64	65	Moderat wind och god wäder.	
56	2 1/2	102	103	i början tyf och regnagtigt, sen frisk Gultie och wacker w: jag ett danskt shepp.	
79	2 1/2	121	116	frisk: wacker wäder.	
13	2 1/2	146	141	D: D:	
5	2 1/2	161	161	D: D:	
35	2 1/2	134	128	D: D:	
2	2 1/2	132	132	D: D:	
56	2 1/2	146	146	D: D:	
10	2 1/2	148	153	D: D: passerade Tropicus Capric.	
7	2 1/2	157	157	D: D:	
24	2 1/2	128	128	D: D:	
35	2 1/2	99	99	D: D: } något mulit.	
27	2 1/2	86	86	D: D:	
Transit		5399		8704	

Maaned	Dag	Course	Winds	Dist: lat	Lat: lat	Fr: Longt	Fr: Lat	Fr: Longt	Fr: Lat	Fr: Longt	Fr: Lat	Fr: Longt
1749.												
April	21. Fredagen	NW	SO: 07	16:26.	16:16	103:22	9A: 8M	1st NW	10: -	67	107	107
	22. Lørdagen	NNW	SO: 10:15	.	15:53	105:2	95:29.	10: -				
	23. Søndagen	.	SO: 10:15	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	24. Mandagen	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	25. Tirsdagen	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	26. Onsdagen	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	27. Torsdagen	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	28. Fredagen	N: 54 W	SO: 10	14:45	14:45	1:10	1:37.	10: -	120			
	29. Lørdagen	N: 47 W	SO: 10:15	13:27	13:27	3:6.	3:1.	9: -	116			
	30. Søndagen	N: 43 W	SO: 15	12:11	12:11	4:19.	4:12	9: -	104			
May	1. Mandagen	N: 42 W	SO: 10	.	10:42	5:41.	5:33.	3/4 hr	120			
	2. Tirsdagen	N: 42 W	SO: -	9:6	9:5.	7:10	7:1.	6: -	131			
	3. Onsdagen	N: 39 W	SO: 10	.	7:59	8:4.	7:54	7: -	86			
	4. Torsdagen	N: 52 W	SO: 10	6:28	6:21.	2: -	1:59	1/2 hr	150			
	5. Fredagen	N: 50 W	SO: 10	5:4.	4:52	3:38	3:37.	1/2 hr	129			
	6. Lørdagen	N: 50 W	SO: 10:15	4:0.	3:48	5:06	4:59.	1/2 hr	100			
	7. Søndagen	N: 40 W	SO: 10	2:47.	2:35	6:17.	6:16	1/2 hr	102			
	8. Mandagen	N: 41 W	SO: 10	1:34.	1:28	7:20	7:19.	5: -	96			
	9. Tirsdagen	N: 29 W	SO: -	0:16.5	0:7.5	8:3	8:2.	5: -	89			
	10. Onsdagen	N: 16 W	SO: 10	.	0:50.5	8:22.	8:21.	4:45	69			
	11. Torsdagen	N: 15 W	SO: 10:15	1:38.5	1:42	8:36	8:35	3:45	54			
	12. Fredagen	N: 13 W	SO: 10:15	.	2:30	8:48	8:47	1/2 hr	53			
	13. Lørdagen	N: 11 W	SW: 10	3:16	3:15	8:59	8:58	1/2 hr	46			
	14. Søndagen	N: 18 W	SO: 10:15	.	4:25.	9:22	9:21	1/2 hr	73			
	15. Mandagen	N: 27 W	SW: 10	.	5:15	9:48	9:47	1/2 hr	57			
	16. Tirsdagen	N: 37 W	N: 10:15	6:2.	6:4	10:24	10:23	1/2 hr	61			
	17. Onsdagen	N: 37 W	NO: -	.	6:44	10:46	10:45	1/2 hr	53			
	18. Torsdagen	N: 41 W	N: 10:15	.	6:50	11:0	10:59	1/2 hr	8.			
	19. Fredagen	N: 41 W	N: 10:15	7:15	7:16.	11:34	11:33	1/2 hr	43.			
	20. Lørdagen	N: 41 W	N: 10:15	8:4	8:1	12:43	12:42	1/2 hr	63.			
	21. Søndagen	N: 52 W	N: 10:15	8:57.	8:56	13:50	13:49	1/2 hr	85.			
	22. Mandagen	N: 41 W	NO: -	10:15	10:16	14:59	14:57	1/2 hr	105			
	23. Tirsdagen	N: 41 W	NO: 10:15	11:23	11:26	16:2	15:59	1/2 hr	94			
	24. Onsdagen	N: 36 W	NO: 10:15	12:45	12:44	17:1	16:57	1/2 hr	100			
	25. Torsdagen	N: 40 W	NO: 10:15	14:7	14:9	18:14	18:8	1/2 hr	110			

Längd		Bredn.		D. i. l. l. g.		Remarquer
100		100		8704		
101		101		107		Moderat fultie med wackerst klart Wäder.
102		102		96		D: D:
103		103		66		Lag H. Helena
104		104				Ankroade i H. Helena L: 6 p: m
105		105				Desse dagar Wackerst Wäder; lag till anckars i H. Helena, och Login Watten
106		106				
107		107				L: 9: A: m: Tuffe anckars
108		108		111		Moderat fultie med Wackerst Wäder.
109		109		116		D: ohimulit.
110		110		116		D: D:
111		111		120		Frisk fultie Wackerst Wäder.
112		112		113		D: D:
113		113		95		D: D: Jag Ascension; ankroade där; men dröft till flos.
114		114		110		D: D: med byar ibland.
115		115		137		D: D: D:
116		116		108		D: D: D:
117		117		111		D: D: D:
118		118		99		D: D: D:
119		119		94		Moderat fultie med wackerst klart wäder.
120		120		69		regnagtigt med stilt och regn samt liten ofstadig wind. passerade linien.
121		121		54		liten wind och wackerst wäder.
122		122		53		liten wind och stilt, samt regnagtigt.
123		123		16		D: D: D:
124		124		74		D: D:
125		125		58		D: D:
126		126		62		D: D: med starkt regn.
127		127		53		stilt och regnagtigt.
128		128		11		D: D:
129		129		19		D: D:
130		130		84		Moderat Wind med wackerst wäder.
131		131		87		D: D:
132		132		105		D: D:
133		133		96		D: D:
134		134		107		Moderat wind och mulet wäder stundorn.
135		135		111		D: med smalt regn.
136		136		1170		

Månad	Day	Efforts	Windelar	Obs. Lat.	Latit.	Fr. Ascension	Longit.	M. D. 1/2	Compu. Månad	Diff.
1749.										
May	26 Fredagen	N. NW	NO. NO 10		15:40N	18:53W	18:46W	2:11W	Transp.	10904
	27 Lördagen	N. NW 1/2 W	NO 10: ONO	17:1A	17:20	19:40	19:31	2:0		100
	28 Söndagen	N 15 W	NO 10: ONO		19:1	20:10	19:59	2:0		104
	29 Måndagen	N. 21 W	NO 10: ONO	20:40	20:40	20:48	20:35	2:0		110
	30 Tisdagen	N. 17 W	ON: ONO		22:57	21:19	21:4	2:4		105
Junij	31 Onsdagen	N. 21 W	NO 10: ONO		24:0	22:1	21:45	2:4		101
	1 Torsdagen	N. 10 W	ONO: ONO		25:46	22:22	22:2	2:4		110
	2 Fredagen	N. 7 O	ON: ON	27:0	26:59	22:12	21:33	2:4		108
	3 Lördagen	N 10 1/2 O	ON: SSW	27:34	27:42	22:0	21:48	4:30		74
	4 Söndagen	N 15 O	SW: NO 10	28:52	28:50	21:40	21:25	2:4		36
	5 Måndagen	N 17 1/2 W	SSW: ONO	28:59	28:59	21:43	21:38	2:4		78
	6 Tisdagen	N 22 O	N 10: NW	29:11	29:11	21:36	21:22	2:4		10
	7 Onsdagen	N 46 O	NW: SSW	29:32	29:31	21:12	21:1	2:4		16
	8 Torsdagen	NO 10	NW: NW 1/2	30:52	30:58	21:12	21:1	2:4		29
	9 Fredagen	N 10 1/2 O	N: N 1/2 W	31:59	31:48	20:56	20:47	2:4		86
	10 Lördagen	N. 69 W	N 10: N 10	31:59	31:59	21:42	21:36	6:30		47
	11 Söndagen	N. 32 O	NW: SSW	32:6	32:6	21:37	21:22	6:30		42
	12 Måndagen	N 16 O	ONO	32:9	32:9	21:36	21:31	6:30		3
	13 Onsdagen	N 34 O	N. NW 1/2 N	32:27	32:26	21:22	21:9	7:0		21
	14 Onsdagen	N. 26 O	N: 1/2 ON		32:50	21:8	20:57	7:0		27
	15 Torsdagen	N 11 O	ON 1/2 ONO	33:37	33:37	20:57	20:48	7:30		48
	16 Fredagen	N 15 O	ONO: SSW	34:57	34:41	20:33	20:28	7:30		76
	17 Lördagen	N 15 O	SSW	36:29	36:31	20:0	20:1	7:30		101
	18 Söndagen	N 17 O	SSW: NW 1/2	38:31	38:31	19:13	19:23	7:45		128
	19 Måndagen	NO 1/2 N	NW: NW 1/2		40:20	17:4	17:33	8:0		148
	20 Tisdagen	N 67 O	NW: 1/2 W	40:43	40:46	15:55	16:50	3:4		56
	21 Onsdagen	N 60 O	NW: 1/2 NW	41:59	41:48	15:3	14:40	10:30		151
	22 Torsdagen	N 65 O	WSW	43:9	43:3	9:33	12:9	1:4		167
	23 Fredagen	ONO 1/2 N	WSW	44:34	44:35	5:52	9:29	1:4		182
	24 Lördagen	ONO	SW		45:32	2:31	7:7	1:4		134
	25 Söndagen	ONO 1/2 O	NW 1/2 NW	46:18	46:15	0:9:0	5:9 W	1:4		125
	26 Måndagen	ONO 1/2 O	NW: SO	46:36	46:35	1:27	4:22	1:4		50
	27 Tisdagen	NO 10 1/2 O	SO: SW	47:25	47:15	3:31	2:59	14:30		96
	28 Onsdagen	N 64 O	S: N 1/2	48:8	48:6	5:39	1:35	14:45		94
	29 Torsdagen	N 67 O	N 1/2 SO 10	48:27	48:29	6:54	0:45	15:30		55
July	30 Fredagen	N 71 O	SO: 1/2 S	48:57	48:57	9:4	0:40	16:0		91
	1 Lördagen	N 68 O	S: 1/2 SO	49:14	49:11	9:57	1:16	16:0		38
	2 Söndagen	N 10 1/2 O	SO: 1/2 W	49:41	49:59	11:19	2:9	16:0		69
	3 Måndagen	O. 1 N	N: N 1/2	50:10	50:10	Från Gausstads	1:38 O	16:0		98
	4 Tisdagen	N 10 W	N 1/2 1/2 W		50:39	Från 8:0	2:22	16:0		53
	5 Onsdagen	N 34 O	N 1/2 WSW			Från 8:0				
	6 Torsdagen	N 15 O	N: NW 1/2	52:17	52:16	1:11 O	0:44 O	15:30		78
	7 Fredagen	N 32 O	NW: NW	53:47	53:47	1:57	1:8	15:30		94
	8 Lördagen	N 32 O	NW 1/2 NW	55:7	55:4	3:14	1:56	15:30		91
				55:44	55:44	3:55	2:19	15:30		43
								Transp.	14410	15

Compass Variation		D. p. logg		Remarques
Transp.		10904	11470	
2° NW	100	102		Moderat fultie och tyfagtigt med regn.
2°	104	110		Frisk fultie och wacker wäder.
2°	110	110		D. och mildt.
2°	105	107		D. och wacker wäder.
1/4 st.	101	107		D. D.
1/4 D.	110	110		D. D. passerade Tropicus Canari.
1/4 D.	108	109		D. D.
1/4 D.	74	74		liten wind och wacker wäder.
1:30	36	44		D. D.
2 st.	78	82		D. D.
3 st.	10	12		Still. D.
4 st.	16	21		D. D.
5 st.	20	32		D. D.
6 st.	36	34		Moderat wind, med wacker wäder.
7 st.	47	67		D. D. talte wid ett litet Engelskt fartyg.
8 st.	42	43		liten wind och still med wacker wäder.
9 st.	6	10		D. D.
10 st.	3	3		Aldeles still och D. wäder.
11 st.	21	25		D. D. Sag ett Skepp.
12 st.	27	29		liten wind och wacker wäder.
13 st.	48	48		D. D.
14 st.	70	66		D. D.
15 st.	107	104		Frisk fultie wacker wäder.
16 st.	128	138		D. D.
17 st.	146	149		D. och mildt.
18 st.	56	65		Moderat fultie och mildt.
19 st.	157	157		frisk fultie, med disigt wäder.
20 st.	167	167		D. D.
21 st.	182	182		D. D.
22 st.	154	154		D. D.
23 st.	125	125		D. D.
24 st.	50	50		Moderat wind, och något still, med wacker wäder.
25 st.	96	97		Moderat wind och wacker wäder.
26 st.	94	94		D. D.
27 st.	55	55		liten wind med still och skindom mildt. Sag ett Skepp.
28 st.	91	98		Moderat wind, wacker wäder, talte wid ett litet Skepp.
29 st.	38	74		D. D. seck grund af Canalen.
30 st.	69	85		D. D. låg land af England.
31 st.	98	112		D. D. seglade i Canalen.
32 st.	53	105		D. D. talte wid Engelske Chinafararne Duc of Dorset och D. of Stales.
33 st.	78	132		D. D. sek af en som kom från Dover, höra, at freden för Shinar passerat.
34 st.	94	94		Varia wind och mildt.
35 st.	91	93		Frisk fultie, och mildt wäder.
36 st.	43	72		D. fultie med variabelt wäder.
Transp.		14410	15275	

[illegible]

np: batal	Diffam	L: p. 5.	Remarques
ansport	14410	15275	
5.30/144	76	76	Frishtultie och disigt wäder.
5. -	112	136	Frishtultie med wackerst wäder. Sag land af Norrige, D. af Fintland
15.	29.	55	Wackerst Wäder, kom till anchors L: Ta: m: u: d: klippan.
Summa	14627.	15542	Engelska Mit

Cape St Vincent

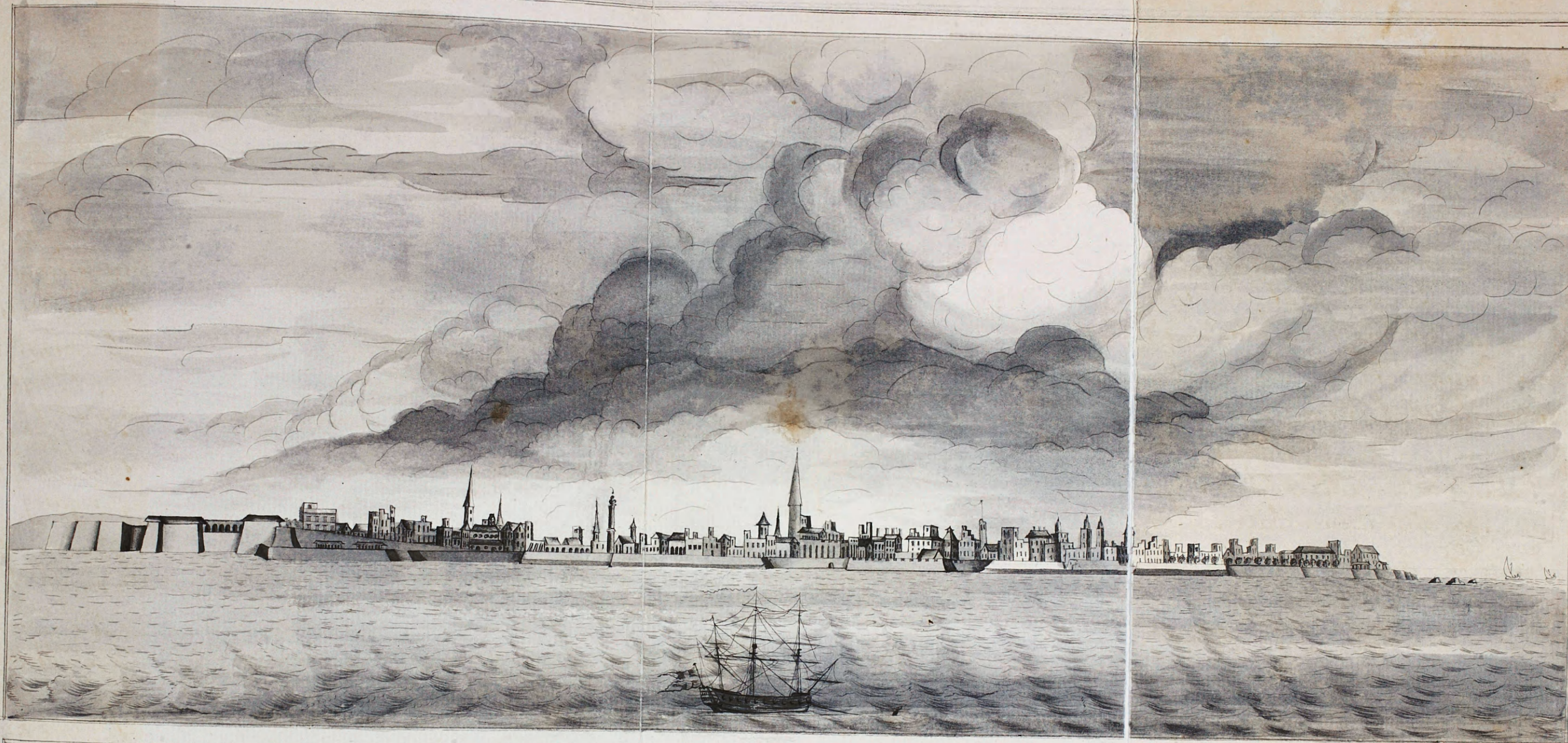
A League Distance

N. 80° E.

1794

O. 80.

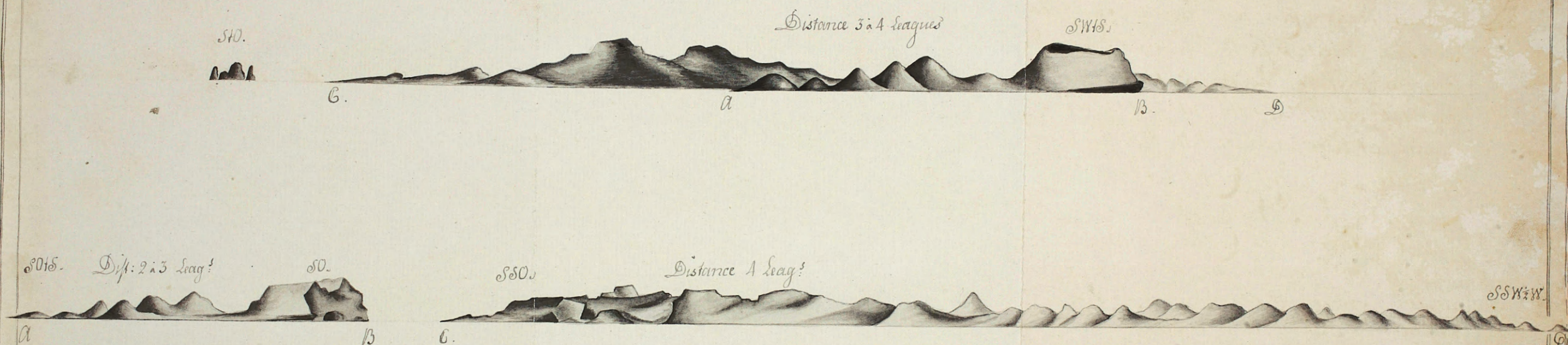

PROSPEKT UFF STADEN
KOPENHAGEN

Tab: 11. pag: 12

Canarie Barne Alagranca ad Lancerotta.

A.B. Alagranca, C.D. Lancerotta.

Carre Grande Canaria och Teneriffa.

Distance 3 à 4 leagues.

Isolettes

S.W.

W + N
Pico de Teneriffa.

Distance 4 à 5 leagues.

Laguna

N.W.N.

Atlen.

W.S.

P. Atieno

pt. o nago.

Altafura

Java Hüfwind.

Tab: V. pag: 33.

Distance 5 à 6 Leagues.

Salunda reprasenteras sig leindet, stræket innom Java Hüfwind.

NOIN.

Distance 2 à 3 Leagues.

Prince Island

Tab: VI. pag: 35

W. N. W.

Casuaris Bay

Distance b. a 9 Engelm.

N. W.

N. O.

ön Cracator, N. O. N. E.

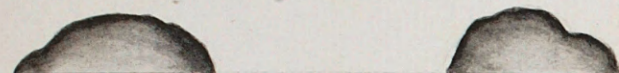
Obs. När Prince Island på denne distance bär sålunda, har man följande 2de sidde i N. O. och New Island i N. E.

Fig: 1.

Dubla Prospekt af Gårne Twa Bröder och
Lucipara.

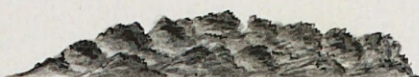
Tab: VII. pag: 40.

NNO $\frac{1}{2}$ O!

3 à 4 Leag: distance.

O $\frac{1}{2}$ N.

Distance 3 à 4 Engelska mil.

OS $\frac{1}{2}$ S.

Fig: 2.

NW.

3 à 4 Leag: distance.

NNW!

2. à 3 Eng: miles distance.

NW $\frac{1}{2}$ W.

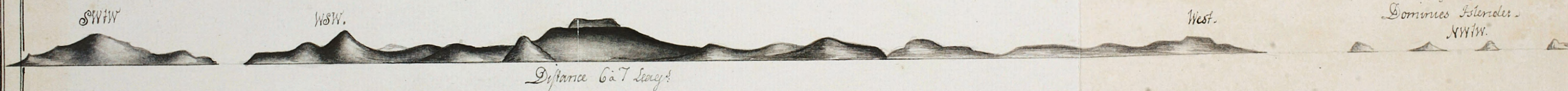

Öarne Pulo Ainoe och Singin.

Fig: 1.

Fig: 2.

Dominus Isender

NW & W.

Killings eller Cocos Öarne

Deße wro om Styrbord, eller på högra handen

SSO $\frac{1}{2}$ O

SIO $\frac{1}{2}$ O

Distanca 6 Engelska Mil.

SSW $\frac{1}{2}$ S

WTS

Deße sagos på vänstra sidan.

SO $\frac{1}{2}$ O

SW $\frac{1}{2}$ S

6. Mil Dift.

SSO $\frac{1}{2}$ O

SO

Fig: 1.

Different Prospect of St. Helena

Tab: X. pag: 165

First sight of St. Helena, from 12 leag: dist.

W.N.W.

Fig: 2.

Dist: 2. Sw. mid.

W.S.W.

West.

Fig: 3.

3 to 4 Eng: Mid Dist:

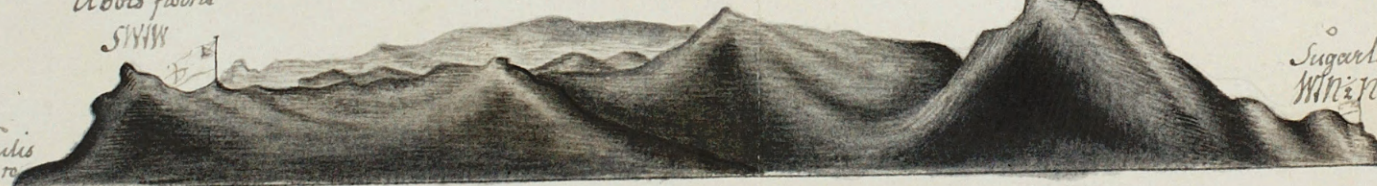
Abbis point
S.W.W.

Turks Cape
West

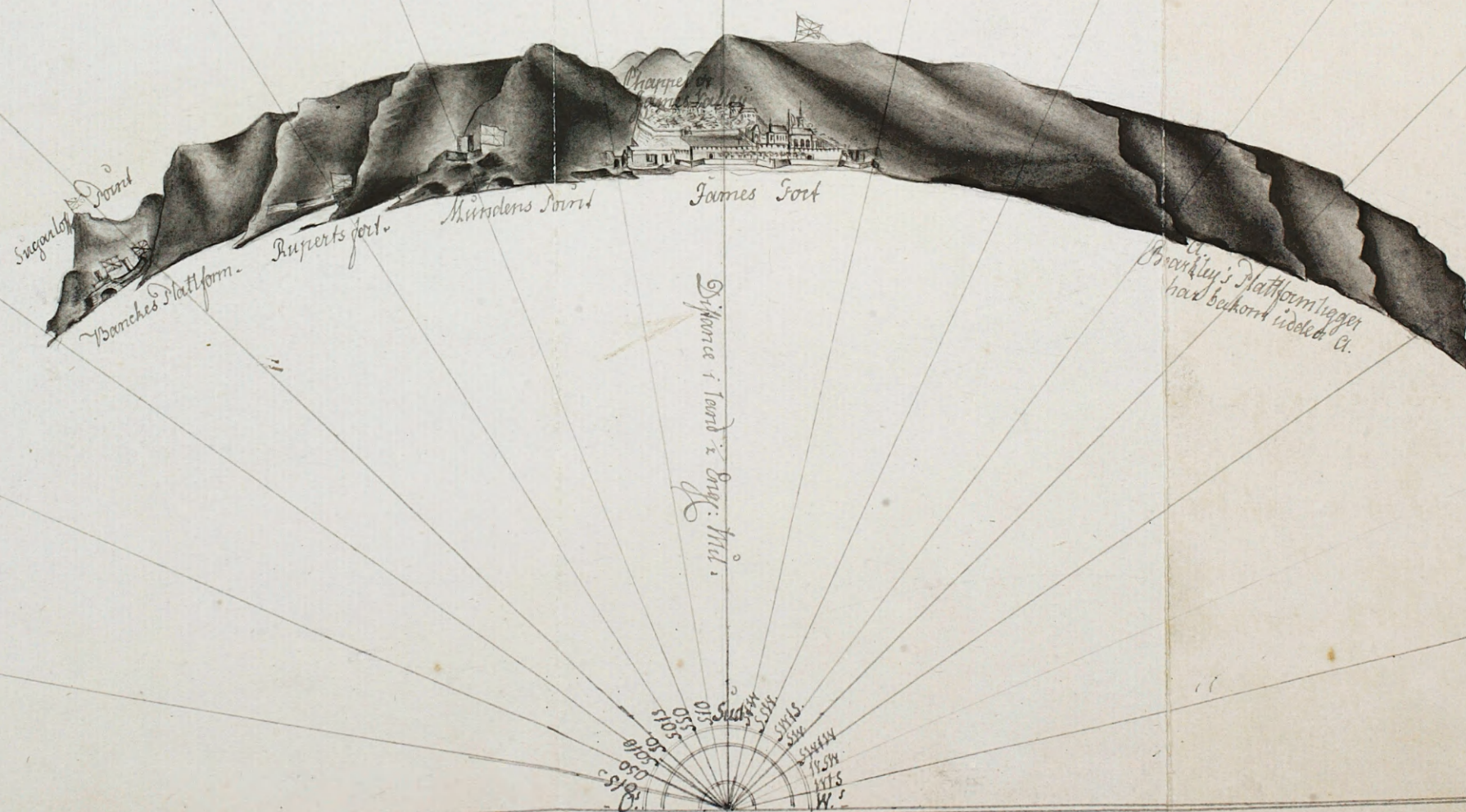
Sugarloaf point
W.N.W.

George Island

Heracles
point

Prospect på Norra Sidan af ön S: Helena
sämte Dess Skantsar och Stad.

Sab: XI. pag: 166

Prospect af S: James
på Ön S: Helena.

ner skogs
 n de om
 vinti sjä
 de. för.
 vör span
 clarenes
 etti half.
 or finnas
 ed till.
 andre
 för det,
 a. hem
 dufvor,
 fisk, som
 s, Ma
 e äro
 sliga
 is eli.
 andra,
 e som
 af A
 och
 den
 set
 man
 renaf

On Ascension,

Tab: XIII. p: 169.

Fig: 1.

Distance 5 à 6 Eng: Mil

Sud

W N $\frac{1}{2}$ N.

Fig: 2.

Eng: Hills
SO $\frac{1}{2}$ S.

Of

S $\frac{1}{2}$ O

Distance från Landellid Svenska mil vid lag

N° 6.

Canton y^{te} 31st July 1753

Goods contracted for with Jean Peyqua for account the Owners of the Success
Galleys to be delivered in 92 days from this date, the contract only to be binding in
case the Success Galleys arrives here within the currency of the Season, and then the
whole money to be advanced

	^{taels}	^{c^{pi}}	^{taels}	
Pelongs 18 1/2 p ^{re} 9	D ^o 18 1/2 p ^{re} 5	Gauze 13 38 2		
Pink p ^{re} 300	p ^{re} 200	p ^{re} 80		
Lemon 300	100	40		
Deep green 100	50	20		
Crimson 100	50	20		
Red 100	50	20		
Deep blue 50	25	10		
Scarlet 50	25	10	200 at 3 1/2 is	700.
	500 at 75 is			375.
	1300 at 2.1 is			2730.

	^{taels}	^{taels}	
Damask 36 2 p ^{re} 18	D ^o 38 2 p ^{re} 32		
Pink p ^{re} 60	p ^{re} 15		
Lemon 30	10		
Deep green 15	5		
Crimson 15	5		
Red 15	5		
Deep blue 8	6		
Scarlet 7	4	50 at 6.2	312.
	150 at 3.		450.

	^{taels}		
Caddissos 10 62 1/2 p ^{re} 58	D ^o water D ^o		
Pink pale p ^{re} 2	Pink pale p ^{re} 2		
Wash blue 4	Lemon 2		
White 1	White 2		
Cloth colors 30	Any blue 2		
	Deep green 2		
	Crimson 2	12 at 10.2	122.400
	37 at 10.		370.

	^{taels}		
Lustring 38 2 p ^{re} 27	D ^o water D ^o		
White p ^{re} 6	p ^{re} 2		
Pink pale 8	3		
Any blue 3	2		
Bright lemon 4	3	10 at 6.7	67.
	21 at 6.5		136.500

Carried over T^o 5262.900

0000.900

Brought over		5262.900
Sattins 38 1/2 yds 40 lacs	Shaggareens 38 1/2 yds 28	
Magn. blue	White	
Deep green	Deep green	
Shy blue	Pink pale	
Lemon	Shy blue	
Pink pale	Lemon	
White	Straw	
Crimson		
39 at 10		115.00
Taffeties 8 38 1/2 yds 36	Do 4 38 1/2 yds 24	390.00
White	White	
Crimson	Shy blue	
Lemon	Deep D°	
Straw	Pink	
Shy blue	Crimson	
Magn. D°	Red	
Pink pale	Deep green	
Deep Green		
47 at 7.5		175.30
		332.50
		6325.900

Uncut velvet

3 of 1/2 yds 1/2 musters

Magn. blue 6	14 7 500 at 5	280.00
--------------	---------------	--------

Mus. 100	Himtons 20 1/2	Carried over	6605.900
1	24 stripes gold ground asff must. flo. also y	Stems gold	
	24 D° ground pink	D°	
	48		
2	10 stripes gold, ground light green, flo. varied to purple/red, crimson, stems as above		
3	30	gob. deep pink, striped gold flo. asff must.	
	10	D° deep green	
	8	D° white D° green & gold	
	54		
4	10	D° red, flowers gold asff must.	
5	10	D° deep green, leaf light green, flo. silver	
	10	D° deep pink flo. & stripe gold	
	20		
6	10	D° asff must. flo. silver	
	10	D° deep green flo. gold asff must.	
	20		
	162	Carried over	

5.900 *Must* *Pro* *Pro* Brought over *Pro* 6605.900

162 *Must* *Pro* over
 7 10 *gro. asffmuster* *Pro* gold
 10 *Pro* lemon *Pro* gold asffmuster
 20
 8 10 *Pro* asffmuster *Pro* silver leaf light green
 10 *Pro* deep pink *Pro* *Pro*
 10 *Pro* lemon *Pro* *Pro*
 30

5.00 9 10 *Pro* crimson *Pro* asffmuster gold
 10 10 *Pro* light red *Pro* *Pro* *Pro*
 11 10 *Pro* like *Pro* must *Pro* silver
 10 *Pro* deep pink *Pro* *Pro*
 10 *Pro* lemon *Pro* *Pro*
 6 *Pro* Purple *Pro* *Pro*
 36

12 10 *Pro* like *Pro* must *Pro* silver
 10 *Pro* pink *Pro* *Pro* *Pro*
 10 *Pro* deep green *Pro* gold
 30

7.50 13 6 *Pro* like *Pro* must *Pro* gold
 6 *Pro* deep green *Pro* *Pro*
 12

14 20 *Pro* like *Pro* must *Pro* gold
 6 *Pro* deep green *Pro* *Pro*
 6 *Pro* lemon *Pro* silver
 32

900 15 6 *Pro* purple *Pro* gold
 16 100 *Pro* according to *Pro* pattern
 17 20 *Pro* like *Pro* pattern
 20 *Pro* *Pro* deep green
 12 *Pro* *Pro* deep blue
 10 *Pro* *Pro* purple
 20 *Pro* *Pro* deep pink
 10 *Pro* *Pro* lemon
 10 *Pro* *Pro* white
 102

18 20 like *Pro* pattern
 30 *Pro* *Pro* pink
 20 *Pro* deep green
 10 *Pro* purple
 10 *Pro* deep blue
 10 *Pro* white
 10 *Pro* lemon
 110

600 carried over

Carried over *Pro*

6605.900

Mas J^{rs} 660 Kimmons brot over Broughtover S^r 6605.900

10 10 like y pattern
 20 2° pink ground
 10 2° white 2°
 10 2° purple 2°
 10 2° deep blue 2° say lemon
 10 2° crimson

20 10 like y pattern
 20 2° high pink
 10 2° deep green
 10 2° purple
 10 2° lemon
 10 2° crimson
 10 2° deep blue

22 12 like y pattern
 12 2° deep green
 30 2° Pink
 6 2° White
 8 2° deep blue
 6 2° purple

MF 74 10 like y pattern flo: small various all silk

27 pieces in y length and 3 in y breadth

1024 at 6.4 \$ p^r is

28 10 like y pattern
 10 2° pink
 6 2° deep green
 6 2° white

32 at 7.4 \$ p^r is

1056 pieces of Kimmons amounting to Sales 6790.40

Sales 13395.300

As the colors of the plain silks are to be paid for
 apart, this can only be settled by Mr. Pratt the uncut
 pieces what meant by the word double must be explained
 No 19 there is some doubt about the figure. but none of
 these things will retard the delivery

40
 22

2000
 3208.4.6
 2200
 1208.4.6
 592
 716.4.6

400.
 1606
 1600
 1760

400.
 3408.4.6
 1760
 1648.4.6

5932.3.8.
 717.8.4.
 5214.4.9
 8622.9.5
 5214.4.9
 3408.4.6
 1760
 1648.4.6

711.2.9.
 6.6
 717.8.9

